

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ . FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜSKÜDAR İLÇESİ'NDEKİ YEŞİL ALANLARI N
KULLANIMINI ve KULLANICILARIN MEMNUNİYET
DERECELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BÜYÜK ÇAMLI CA
KORUSU, FETHİ PAŞA KORUSU ve DOĞANCI LAR PARKI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Şehir Plancısı Gökdemir Canan TOPALFAKİ OĞLU
(502971610)**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 05 Eylül 2002
Tezin Savunulduğu Tarih : 12 Eylül 2002**

**Tez Danışmanı : Doç. Dr. Nilgün Ergun
Diğer Jüri Üyeleri Prof. Dr. Ahmet Cengiz Yıldızca (İ. T. Ü)
Prof. Dr. Adnan Uzun (İ. T. Ü)**

EYLÜL 2002

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ . FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜSKÜDAR İLÇESİ'NDEKİ YEŞİL ALANLARIN
KULLANIMININ ve KULLANICILARIN MEMNUNİYET
DERECELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BÜYÜK ÇAMLI CA
KORUSU, FETHİ PAŞA KORUSU ve DOĞANCILAR PARKI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şehir Plancısı Gülde mCanan TOPALFAKİ OĞLU

Anabilim Dalı : ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA

Program: PEYZAJ PLANLAMA

EYLÜL 2002

ÖNSÖZ

İçinde yaşadığımız dönemde köyden kente yoğun göçün oluşturduğu yoğunluk kentlerde sürekli bir açık ve yeşil alan tahribini ortaya çıkarmakta ve bu yoğunluk aynı zamanda yeryüzünde insanlar için giderek azalan yaşam alanı sorununu doğurmaktadır. Oysa bu yoğunluğu içinde insanların rahatlayıp huzur bulabileceği en önemli hizmetlerden biri olan yeşil alanlar, kentlerin solunum alanını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada, Üsküdar ilçesinde tespit edilmiş olan iki koru ve bir sent parkında yapılan anket soruşturmaları ile bu alanların kullanımı ve kullanıcıların memnuniyet dereceleri değerlendirilmiştir.

Çalışmada, araştırmamın her aşamasında bana destek olarak tezin biçimi ve içeriğinin zenginleşmesinde değerli düşünceleriyle beni yönlendiren, yakın ilgisi ve desteğini gördüğüm danışmanım Sayın Doç. Dr. Nilgün Ergün'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Benden desteğini esirgemeyen, gerek maddi gerekse manevi olarak her zaman yanımda bulunan annem Serbülent, babam Sırrı ve ablam Elvan'a, gerek anket çalışmaları, gerekse veri toplamalarında yine her zaman yanımda olan Gökçe, Nuray ve Gülhan arkadaşlarıma, benden tümtüz çalışmada ve teknik konularda yardımını esirgemeyen, en büyük manevi desteğim olan eşim Barış Demir'e hoşgörülerinden dolayı teşekkür ederim.

Gülde m Canan Topal fakıoğlu

Eylül, 2002

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ

ŞEKİL LİSTESİ

ÖZET

SUMMARY

Sayfa No

1. GİRİŞ	1
2. AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	
2.1 Açık Alan Kavramı	4
2.2 Yeşil Alan Kavramı	4
3. KULLANICILARIN YEŞİL ALANLARDAN ME MNUNİYETİ	9
3.1 Araştırma Çalışmalarının İncelenmesi	10
3.1.1 Yabancı Ülkelerde Yapılmış Olan Çalışmalar	10
3.1.2 Türkiye’de Yapılmış Olan Çalışmalar	12
4. İSTANBUL METROPOLİTEN ŞEHİRİ İÇİNDE ÜSKÜDAR İLÇESİNİN YEŞİL ALANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	14
4.1 Üsküdar İlçesinin Özellikleri	14
4.1.1 Türkiye ve Bölge İçindeki Yeri	16
4.1.2 Demografik Yapısı	18
4.1.3 İdari Yapısı	19
4.2 Üsküdar İlçesinin Mevcut Yeşil Alanları ve Mahallelere Göre Değerlendirilmesi	21

5. ÜSKÜDAR İLÇESİNDEKİ KORULAR VE SEMT PARKI KULLANICILARININ MEMNUNİYET DERECELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	24
5.1 Üsküdar İlçesinde Örnek Alan Olarak Seçilen Korular ve Semt Parkı	24
5.1.1 Korular	24
5.1.1.1 Büyük Çamlıca Korusu	24
5.1.1.2 Fetih Paşa Korusu	25
5.1.2 Semt Parkı	25
5.1.2.1 Doğancılar Parkı	26
5.2 Araştırma Yöntemi	26
5.2.1 Anket Formlarının Hazırlanması	27
5.2.2 Örneklem Modeli	27
5.2.3 Verilerin Analizi	27
5.3 Üsküdar İlçesi’nde Korular ve Semt Parkı’nda Yapılan Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi	28
5.3.1 Büyük Çamlıca Korusunda Yapılan Anket Çalışması ve Elde Edilen Verilerin Analizi	28
5.3.2 Fetih Paşa Korusunda Yapılan Anket Çalışması ve Elde Edilen Verilerin Analizi	56
5.3.3 Doğancılar Parkı’nda Yapılan Anket Çalışması ve Elde Edilen Verilerin Analizi	86
6. GENEL DEĞERLENDİRME ve SONUÇ	116
KAYNAKLAR	122
EKLER	125
ÖZGEÇMİŞ	152

TABLO LİSTESİ

		<u>Sayfa No</u>
Tablo 4.1.	Üsküdar’da yıllara göre nüfus değerleri ve oranları	18
Tablo 4.2.	İlçede mahallelere göre yeşil alanların değerlendirilmesi ...	22
Tablo 5.3.1.1.	Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	28
Tablo 5.3.1.2.	Cinsiyet ile korunun tercih sebebi nin karşılaştırılması	29
Tablo 5.3.1.3.	Ankete katılan kişilerin yaş dağılımı	29
Tablo 5.3.1.4.	Yaş ile korunun tercih sebebi nin karşılaştırılması	30
Tablo 5.3.1.5.	Ankete katılan kişilerin medeni durumları	31
Tablo 5.3.1.6.	Ankete katılan kişilerin eğitim durumu	31
Tablo 5.3.1.7.	Kullanıcıların eğitim durumu ile korunun hafta içi - hafta sonu kullanım durumunun karşılaştırılması	33
Tablo 5.3.1.8.	Ankete katılan kişilerin meslek durumları	33
Tablo 5.3.1.9.	Ankete katılan kişilerin gelir durumları	34
Tablo 5.3.1.10.	Ankete katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre	35
Tablo 5.3.1.11.	Ankete katılan kişilerin yaşadıkları sınıflar	36
Tablo 5.3.1.12.	Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumu	37
Tablo 5.3.1.13.	Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü ...	37
Tablo 5.3.1.14.	Yaş ile koruya hangi araçla geldiğini karşılaştırılması ...	39
Tablo 5.3.1.15.	Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsimleri	39
Tablo 5.3.1.16.	Kullanıcıların koruyu hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	40
Tablo 5.3.1.17.	Cinsiyet ile korunun hafta içi-sonu kullanım durumu karşılaştırılması	41
Tablo 5.3.1.18.	Yaş ile korunun hafta içi-sonu kullanım durumu karşılaştırılması ...	41
Tablo 5.3.1.19.	Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı	41
Tablo 5.3.1.20.	Cinsiyet ve kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması	42
Tablo 5.3.1.21.	Yaş ile kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması	43
Tablo 5.3.1.22.	Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu	43

Tablo 5.3.1.23	Cinsiyet ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığı'nı karşılaştırılması	44
Tablo 5.3.1.24	Yaş ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığı'nı karşılaştırılması	44
Tablo 5.3.1.25	Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu	45
Tablo 5.3.1.26	Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu	45
Tablo 5.3.1.27	Kullanıcıların koruyu kullanma amaçları	46
Tablo 5.3.1.28	Kullanıcıların koruya kimle geldikleri	47
Tablo 5.3.1.29	Kullanıcıların koruyu tercih etme sebepleri	48
Tablo 5.3.1.30	Korunun tercih edilme sebebi ile kullanım saatinin karşılaştırılması	49
Tablo 5.3.1.31	Kullanıcıların korunun çeşitli özelliklerinden memnun olma durumu	49
Tablo 5.3.1.32	Kullanıcıların korudaki tasarım elemanlarından memnuniyet durumu	50
Tablo 5.3.1.33	Kullanıcıların koruda rahatsız eden faktörler	51
Tablo 5.3.1.34	Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	52
Tablo 5.3.1.35	Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları	53
Tablo 5.3.1.36	Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu ...	53
Tablo 5.3.2.1	Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	56
Tablo 5.3.2.2	Cinsiyet ile korunun tercih sebebi'nin karşılaştırılması	57
Tablo 5.3.2.3	Ankete katılan kişilerin yaş dağılımı	57
Tablo 5.3.2.4	Yaş ile korunun tercih sebebi'nin karşılaştırılması	58
Tablo 5.3.2.5	Ankete katılan kişilerin medeni durumları	58
Tablo 5.3.2.6	Ankete katılan kişilerin eğitim durumu	59
Tablo 5.3.2.7	Kullanıcıların eğitim durumu ile korunun hafta içi – hafta sonu kullanım durumunun karşılaştırılması	61
Tablo 5.3.2.8	Ankete katılan kişilerin meslek durumları	61
Tablo 5.3.2.9	Ankete katılan kişilerin gelir durumları	62
Tablo 5.3.2.10	Ankete katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre	63
Tablo 5.3.2.11	Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt	64
Tablo 5.3.2.12	Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumu	65
Tablo 5.3.2.13	Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü	65
Tablo 5.3.2.14	Yaş ile koruya hangi araçla geldiğini karşılaştırılması ...	67
Tablo 5.3.2.15	Kullanıcıların koruyu kullandıkları nefsî m	68
Tablo 5.3.2.16	Kullanıcıların koruyu hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	68

Tablo 5.3.2.17.	Cinsiyet ile korunun hafta içi-sonu kullanımdurumunun karşılaştırılması	69
Tablo 5.3.2.18.	Yaş ile korunun hafta içi- hafta sonu kullanımdurumu karşılaştırılması	69
Tablo 5.3.2.19.	Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı	69
Tablo 5.3.2.20.	Cinsiyet ve kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması	70
Tablo 5.3.2.21.	Yaş ile kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması	71
Tablo 5.3.2.22.	Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu	71
Tablo 5.3.2.23.	Cinsiyet ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığına karşılaştırılması	72
Tablo 5.3.2.24.	Yaş ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığına karşılaştırılması	73
Tablo 5.3.2.25.	Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu	73
Tablo 5.3.2.26.	Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu	74
Tablo 5.3.2.27.	Kullanıcıların koruyu kullanma amaçları	75
Tablo 5.3.2.28.	Kullanıcıların koruya kiminle geldiği	75
Tablo 5.3.2.29.	Kullanıcıların koruyu tercih etme sebebi	76
Tablo 5.3.2.30.	Korunun tercih edilme sebebi ile kullanımsaatinin karşılaştırılması	78
Tablo 5.3.2.31.	Kullanıcıların korunun çeşitli özelliklerinden memnun olma durumu	78
Tablo 5.3.2.32.	Kullanıcıların korudaki tasarımı ve manlarından memnuniyet durumu	79
Tablo 5.3.2.33.	Kullanıcıların koruda rahatsız eden faktörler	80
Tablo 5.3.2.34.	Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	81
Tablo 5.3.2.35.	Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları	82
Tablo 5.3.2.36.	Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu	83
Tablo 5.3.3.1.	Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	86
Tablo 5.3.3.2.	Cinsiyet ile parkın tercih sebebi nin karşılaştırılması	86
Tablo 5.3.3.3.	Ankete katılan kişilerin yaş dağılımı	87
Tablo 5.3.3.4.	Yaş ile parkın tercih sebebi nin karşılaştırılması	88
Tablo 5.3.3.5.	Ankete katılan kişilerin medeni durumları	88
Tablo 5.3.3.6.	Ankete katılan kişilerin eğitim durumu	89
Tablo 5.3.3.7.	Ankete katılan kişilerin meslek durumları	90
Tablo 5.3.3.8.	Ankete katılan kişilerin gelir durumları	91
Tablo 5.3.3.9.	Ankete katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre	93
Tablo 5.3.3.10.	Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt	94

Tablo 5.3.3.11.	Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumu	95
Tablo 5.3.3.12.	Kullanıcıların parka gelirken kullandığı araç türü	95
Tablo 5.3.3.13.	Yaş ile parka hangi araçla geldiğinin karşılaştırılması	97
Tablo 5.3.3.14.	Kullanıcıların parkı kullandıkları mevsimi	97
Tablo 5.3.3.15.	Kullanıcılarının parkı hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	98
Tablo 5.3.3.16.	Gnsiyet ile parkın hafta içi-sonu kullanım durumu karşılaştırılması	99
Tablo 5.3.3.17.	Yaş ile parkın hafta içi-sonu kullanım durumu karşılaştırılması	99
Tablo 5.3.3.18.	Kullanıcıların parkı kullanma sıklığı	99
Tablo 5.3.3.19.	Gnsiyet ve kullanıcıların parkı kullanma sıklığının karşılaştırılması	100
Tablo 5.3.3.20.	Yaş ile kullanıcıların parkı kullanma sıklığının karşılaştırılması	101
Tablo 5.3.3.21.	Kullanıcıların günün hangi saatlerinde parkta olmayı tercih etme durumu	101
Tablo 5.3.3.22.	Gnsiyet ve parkın günün hangi saatlerinde kullanıldığının karşılaştırılması	102
Tablo 5.3.3.23.	Yaş ve parkın günün hangi saatlerinde kullanıldığının karşılaştırılması	103
Tablo 5.3.3.24.	Kullanıcıların istendiğinde parka ulaşım durumu	103
Tablo 5.3.3.25.	Kullanıcıların parkta geçirdikleri zaman durumu	104
Tablo 5.3.3.26.	Kullanıcıların parkı kullanma amaçları	105
Tablo 5.3.3.27.	Park kullanıcılarının parka kimle geldikleri	105
Tablo 5.3.3.28.	Kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri	106
Tablo 5.3.3.29.	Parkın tercih edilme sebebi ile kullanım saati nin karşılaştırılması	108
Tablo 5.3.3.30.	Kullanıcıların parkın çeşitli özelliklerinden memnun olma durumu	108
Tablo 5.3.3.31.	Kullanıcıların parktaki tasarımı elemanlarından memnuniyet durumu	109
Tablo 5.3.3.32.	Kullanıcıların parkta rahatsız eden faktörler	110
Tablo 5.3.3.33.	Parktaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	111
Tablo 5.3.3.34.	Kullanıcıların parkı temiz bulma durumları	112
Tablo 5.3.3.35.	Kullanıcıların parkta kendini güvende hissetme durumu ...	113

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 4 1 : Araştırma alanının metropoliten kent bütünü içindeki konumu	17
Şekil 4 2 : Üsküdar-İstanbul nüfus gelişimi	18
Şekil 4 3 : Üsküdar Belediye sınırları haritası	20
Şekil 5.3.1.1 : Anket e katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	28
Şekil 5.3.1.2 : Anket e katılan kişilerin yaş dağılımı	29
Şekil 5.3.1.3 : Anket e katılan kişilerin medeni durumları	31
Şekil 5.3.1.4 : Anket e katılan kişilerin eğitim durumu	32
Şekil 5.3.1.5 : Anket e katılan kişilerin meslek durumları	33
Şekil 5.3.1.6 : Anket e katılan kişilerin gelir durumları	34
Şekil 5.3.1.7 : Anket e katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre	35
Şekil 5.3.1.8 : Anket e katılan kişilerin yaşadıkları semt	36
Şekil 5.3.1.9 : Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü	38
Şekil 5.3.1.10 : Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsim	39
Şekil 5.3.1.11 : Kullanıcıların koruyu hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	40
Şekil 5.3.1.12 : Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı	42
Şekil 5.3.1.13 : Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu	43
Şekil 5.3.1.14 : Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu	45
Şekil 5.3.1.15 : Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu	46
Şekil 5.3.1.16 : Kullanıcıların koruya kiminle geldikleri	47
Şekil 5.3.1.17 : Kullanıcıların koruyu tercih etme sebepleri	48
Şekil 5.3.1.18 : Kullanıcıların koruda rahatsız eden faktörler	52
Şekil 5.3.1.19 : Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	52
Şekil 5.3.1.20 : Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları	53
Şekil 5.3.1.21 : Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu	54
Şekil 5.3.2.1 : Anket e katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	56
Şekil 5.3.2.2 : Anket e katılan kişilerin yaş dağılımı	57

Şekil 5.3.2.3	: Anket e katılan kişilerin medeni durumları	59
Şekil 5.3.2.4	: Anket e katılan kişilerin eğitimidurumu	60
Şekil 5.3.2.5	: Anket e katılan kişilerin meslek durumları	61
Şekil 5.3.2.6	: Anket e katılan kişilerin gelir durumları	62
Şekil 5.3.2.7	: Anket e katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre	63
Şekil 5.3.2.8	: Anket e katılan kişilerin yaşadıkları semt	64
Şekil 5.3.2.9	: Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü	66
Şekil 5.3.2.10	: Kullanıcıların koruyu kullandıkları nevsim	67
Şekil 5.3.2.11	: Kullanıcıların koruyu hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	68
Şekil 5.3.2.12	: Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı	70
Şekil 5.3.2.13	: Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu	72
Şekil 5.3.2.14	: Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu	73
Şekil 5.3.2.15	: Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu	74
Şekil 5.3.2.16	: Kullanıcıların koruya kini ni le geldiği	76
Şekil 5.3.2.17	: Kullanıcıların koruyu tercih etme sebebi	77
Şekil 5.3.2.18	: Kullanıcıları koruda rahatsız eden faktörler	81
Şekil 5.3.2.19	: Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	82
Şekil 5.3.2.20	: Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları	83
Şekil 5.3.2.21	: Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu	83
Şekil 5.3.3.1	: Anket e katılan kişilerin cinsiyet dağılımı	86
Şekil 5.3.3.2	: Anket e katılan kişilerin yaş dağılımı	87
Şekil 5.3.3.3	: Anket e katılan kişilerin medeni durumları	89
Şekil 5.3.3.4	: Anket e katılan kişilerin eğitimidurumu	90
Şekil 5.3.3.5	: Anket e katılan kişilerin meslek durumları	91
Şekil 5.3.3.6	: Anket e katılan kişilerin gelir durumları	92
Şekil 5.3.3.7	: Anket e katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre	93
Şekil 5.3.3.8	: Anket e katılan kişilerin yaşadıkları semt	94
Şekil 5.3.3.9	: Kullanıcıların parka gelirken kullandığı araç türü	96
Şekil 5.3.3.10	: Kullanıcıların parkı kullandıkları nevsim	97
Şekil 5.3.3.11	: Kullanıcıların parkı hafta içi – hafta sonu kullanma durumu	98
Şekil 5.3.3.12	: Kullanıcıların parkı kullanma sıklığı	100
Şekil 5.3.3.13	: Kullanıcıların günün hangi saatlerinde parkta olmayı tercih etme durumu	101

Şekil 5.3.3.14 :	Kullanıcıların istendiğinde parka ulaşım durumu	103
Şekil 5.3.3.15 :	Kullanıcıların parkta geçirdikleri zaman durumu	104
Şekil 5.3.3.16 :	Kullanıcıların parka kimine geldikleri	106
Şekil 5.3.3.17 :	Kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri	107
Şekil 5.3.3.18 :	Kullanıcıların parkta rahatsız eden faktörler	111
Şekil 5.3.3.19 :	Parktaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu	112
Şekil 5.3.3.20 :	Kullanıcıların parkı temiz bulma durumları	113
Şekil 5.3.3.21 :	Kullanıcıların parkta kendini güvende hissetme durumu	114

**ÜSKÜDAR İLÇESİ' NDEKİ YEŞİL ALANLARI N KULLANIMININ ve
KULLANICILARIN MEMNUNİYET DERECELERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: BÜYÜK ÇAMLI CA KORUSU, FETHİ PAŞA
KORUSU ve DOĞANCILAR PARKI**

ÖZET

Açık ve yeşil alanlar, planlama disiplinleri ve planlama yönünden değişik anlam taşımakta, farklı tiplere ve işlevlere göre sınıflandırılmaktadır. Açık ve yeşil alanlar; kentleşme, endüstrileşme, yoğunluk artışı sonucunda doğadan kopmakta, doğayı bozmakta olan insanın doğaya yakınlığını, korumasını, kullanmasını sağlayan alanlar olarak tanımlanmaktadır.

Yapılmış olan bu çalışmanın amacı; açık mekan kullanıcılarının memnuniyet derecelerinin belirlenmesidir. Örnek olarak seçilen Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa korusu ile Doğancılar parkında yürütülen anket soruşturması aracılığı ile kullanıcıların beklentileri ve memnuniyet dereceleri saptanmaya çalışılmıştır.

Çalışma altı bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde giriş kısmı yer almaktadır. İkinci bölümde, açık ve yeşil alan kavramları ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde, açık mekan kullanımı ile ilişkin araştırmaların değerlendirilmesine, kullanılan yöntemler ve hedeflenen amaçların incelenmesine çalışılmıştır. Yabancı ülkelerde ve ülkemizde bu kapsamda yapılmış olan çalışmalardan bahsedilmiştir.

20 yıldan fazla süredir, parklar, çocuk oyun alanları ve yaya yolları çok fazla ilgi çekmektedir. Açık alanlar içinde kamuya ait parklar en fazla psikolojik yarar sağlamaktadır. Bu açık alanlar kendi kullanımları ve kullanıcılarına hizmet etmek üzere planlanmaktadır.

Açık alanların gelişmesi parkların ve caddelerin kullanımı ile direkt olarak orantılıdır. Kamudaki demografik değişiklikler açık ve yeşil alanlardan yarar etmektedir. Her yaştaki insanları ve onların kısıtlı zamanını düşünerek yeni alanlar yaratılmalıdır, aynı zamanda hayat standartlarındaki değişiklikler de düşünülmelidir. Kentsel rekreasyon amaçlarına, sosyal değişiklikler ve olaylara eğilimleri ile karar verilmelidir.

Temel ihtiyaçlar yerine bir çok özellikleri birlikte düzenleyen ve insanlar arasında sosyal ilişki sağlayan kentsel alanlar, insanların algılamalarına neden olmaktadır. Bu karışık yapı iki grupta toplanmaktadır ve insanları fiziksel ve zihinsel olarak rahatsız etmektedir.

Bugün bu sistematik olmayan çevrede şehirlere baktığımızda, doğaya benzer planlar ve insan hayatı bulamayız. İnsanlara sorgusuz baskı yaratan yapay nitelikler bulunmaktadır. Şehirde yaşayanlar bu çeşit bir yaşam biçimini azaltmaktadır. Bu form hayat standartlarını doğru bir şekilde yansıtarak moral hazırlamaktadır.

Dördüncü bölümde, çalışma alanı olarak seçilen Üsküdar ilçesinin Türkiye ve bölge içindeki yeri, demografik ve idari yapısıyla ilgili açıklamalar yapılmış ve ilçedeki mevcut yeşil alanlar belirlenerek ilçenin yeşil sistemi değerlendirilmiştir.

Üsküdar, İstanbul'un en yeşil ilçesidir. Çok sayıda çocuk oyun alanları, spor alanları, çayır-fıdanlıklar, korular, koruya katılan alanlar ve mezarlıklar Üsküdar ilçesi sınırlarında yer almaktadır. Üsküdar tüm bu özellikleri gözönüne alınarak çalışma alanı olarak seçilmiştir. Bununla birlikte Üsküdar yerleşim alanları içinde dinamik bir bölge niteliğindedir. Ayrıca kendi kendine hizmet eden fonksiyonel karakteristikleri bulunmaktadır.

Bu çalışmada Üsküdar'daki yeşil alanlar nüfus-alan-kullanımlı ilişkileri ile beraber değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde, araştırma alanı olan Üsküdar ilçesinde tespit edilmiş olan iki adet koru ve bir adet sent parkında, koru ve parkların kullanımı ve kullanıcıların bu alanlarla ilgili görüşlerini almak üzere anket uygulanmıştır. Anketler ile genel olarak halkın ilçedeki yeşil alanlarla ilgili ne bekledikleri ve bu alanlardan memnuniyet dereceleri değerlendirilmeyle çalışılmıştır.

Üsküdar ilçesindeki yeşil alanların fiziksel durumları ve yerlerindeki değerlendirilmeler ve açıklamalar yapılmıştır. Büyük Çamıca korusu, Fethi Paşa korusu ve Doğancılar parkı çalışma alanı olarak seçilmiştir.

İki koru ve bir adet sent parkında kullanıcılara 150 adet anket uygulanmıştır ve istatistik programı olan SPSS (PC) kullanılmıştır.

Objektif veriler yerinde direkt olarak toplanmıştır. Kullanıcıların cinsiyet, yaş, eğitim, mülkiyet, nedeni durum iş ve gelir bilgileri sorularak toplanmıştır. Kullanıcıların sosyo demografik özellikleri elde edilmiştir. Diğer çeşit objektif bilgiler fiziksel çevrede yapılmış olan gözlemler ile elde edilmiştir. Plan ve fotoğraflar da objektif bilgilerdir.

Bu örneklerden toplanan bilgiler SPSS (PC) programında analiz edilmiştir. Sıklık dağılımı kullanılmıştır. Verilerin oluşmasında çapraz tablo kullanılmıştır.

Altıncı ve son bölüm olarak ise genel değerlendirme, sonuç ve önerilere yer verilmiştir. Yapılmış olan anket soruşturmaları sonucu elde edilen bilgiler ışığında kullanıcı memnuniyeti değerlendirilmiştir.

İlk olarak Üsküdar ilçesinde kullanılmayan ve planlanmayan yeşil alanlar kullanıcı özelliklerine göre planlanmalıdır. Ayrıca Üsküdar sınırları içinde çok sayıda koru ve parklar bulunmasına rağmen, Üsküdar ilçesinde ilçe halkına hizmet veren, halka ait sent parkları eksiktir.

**THE EVALUATION OF THE USAGE OF GREEN AREAS and THE
DEGREE OF PLEASURE OF USERS' IN USKUDAR: BÜYÜK ÇAMLI CA
GROVE, FETHİ PAŞA GROVE and DOĞANCI LAR PARK**

SUMMARY

Open and green areas are classified with its functions. Open areas are places that have definite characteristics of land use like agriculture, forest and rubbery on one hand and on the other hand they are unconstructed places in or out of the city which respond the need of park, garden and the open places function.

The target of this study is determining of the pleasure of open areas' users. The pleasure degree is determined by questionnaires which made at Büyük Çamlıca and Fethi Paşa groves and also Doğanclar park.

The study is formed as six chapter. Entrance has been explained at the first chapter. Open and green area concepts has been explained at the second chapter.

The pleasure of the users from the green areas are examined in the third chapter by studying the other evaluation studies made in Turkey and abroad.

Open spaces such as parks, playgrounds, malls and plazas have attracted considerable research attention over the past 20 years. Public parks have been among the most frequently psychological benefits of open space use. These open spaces mentioned above have been criticized in the past as largely failing to serve their intended uses and users.

The growing of the open areas is directly proportional with the using of parks, plazas, streets and it provides behavioral bill on it. The demographic changes in the public effects the profit from the green and open areas. By thinking every age of people and their spare times, new areas should be created, also the changes in the life styles should be thought. Urban recreation functions should determined by the social changes and tendency in events.

Instead of basic needs, the urban areas that arranges with so many functions and makes social relations between people, so many admonitory is found that people have to perceive. The complexity of these admonitory can be grouped in 2 parts and this disturb people both physically and mentally.

Today, when we look at the cities in this unsystematic environment, we can not find some plans that is similar to nature, and human's life. The situations are in artificial quality that comes into being with the pressure on people without a question. And the city dweller reduce his interest for this kind of living. For this to prepare morale ground for future with reflecting the life standards in a correct way.

The analyses of preparation for the areas have relation with urban area admonitory should not be able to provide all the necessities for using urban areas.

At the fourth chapter, the study area, the county of Üsküdar, has been explained by its place in Turkey and the region, demographic and administrative structure. The county's green system has been evaluated by determining the existing green areas in the county.

Üsküdar is the most green county of İstanbul. Playgrounds, sports areas, meadows-nurseries, groves, areas joined to grove and graveyards are existing in the boundary of Üsküdar. Üsküdar has been chosen as the study area due to these characteristics. In addition Üsküdar has a dynamic region quality inside settled areas. Also it has a functional characteristic which is serving to itself and also to whole city with its location in İstanbul metropolis and its physical characteristics.

In this study, the green areas in Üsküdar have been evaluated with population-area-usage relations.

The pleasure of the users from green areas that will support to making aims in this thesis study are situated in fifth chapter. Questionnaires have been applied at two groves and one district park to get the opinions of the users about the usage of these areas at fifth chapter.

The evaluation and the explanations on the physical condition and location of the green areas in Üsküdar has been explained. Büyük Çamlıca grove, Fethi Paşa Grove and Doğancılar park are chosen as a case study.

150 inquiries are applied to the users of these three parks and SPSS (PC) which is a statistical program was used.

The objective data have been collected directly at the place. Asking survey respondent their sex, age, education, residence, marital status, job and income objective information was gathered. The socio demographic features of the users were obtained. The other type of objective information was collected as a result of the observations made in physical environment. The plan and photographs of the park were the objective information.

Information collected from the sample was analyzed at SPSS (PC). Frequency distribution was used. Cross tabulation technique was used to treat the data.

General evaluation, conclusion and suggestions are explained at the sixth and last chapter. Users' pleasure has been evaluated by the results of the questionnaires.

First of all the unused and unplanned green areas in Üsküdar must be planned according to the users' satisfaction. And although there are too many groves and also parks in the borders of Üsküdar, there are missing district parks in Üsküdar which belong to Üsküdar's people.

1. GİRİŞ

Kentleşme tüm yönleriyle çağımızın belki de en önemli karakteristiklerinden birisidir. İçerisinde bulunduğu yüz yıl, gelişmiş ve gelişmekte olan tümülkelerde kentleşmeyi günün en önemli ekonomik ve sosyal sorunları arasına sokmuştur.

Türkiye, özellikle 1950’den sonra hızlı bir kentleşme sürecine girmiş, başta İstanbul olmak üzere bazı büyük kentlerimize aşırı göç nedeniyle, nüfus hızla artmaya başlamıştır. Göçler ve sanayileşme, kırsal alanla kent nüfusunun dengesini değiştirmiş, kentlerdeki bu olumsuz büyüme fiziksel, sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunları da beraberinde getirmiştir. Kentlere olan aşırı göç, nüfus artışı ve buna bağlı olarak meydana gelen çarpık kentleşme, kent halkı üzerinde aşırı bir rahatsızlık ve baskı yaratmıştır.

Sanayileşme kentleşmenin hızını artırmıştır. Yerleşim birimlerinin kurulması ve mevcut konutlarda nüfusun artması ile kentleşme kendisini göstermiştir. Bu dönem içerisinde ortaya çıkan sağlıklı gelişmeyi engellemek için kent planlamasına önem verilmeye başlanmıştır. Bu olumsuz ve sağlıklı yaşam koşullarını çözümlenme çalışmalarının temelinde, kentsel mekanda açık alanlara daha fazla ihtiyaç olduğu kanısı oluşmuştur.

Kentsel çevrede daha iyi yaşam koşulları sağlamak üzere, açık alan planlaması içinde insan-doğa peyzaj bağlantısının önemli bir halkası olan yeşil alanlara ayrı bir önem vermek gerekmektedir. Kentlerde yer alan ve insanlar için psikolojik ve fizyolojik önem taşıyan kentsel açık alanların tarihi, yerleşim birimlerinin tarihi kadar eskidir. Geçmişten günümüze toplumların yaşam biçimine, kültürüne göre parklar ve yeşil alanlar fonksiyonel farklılıklar göstermişlerdir.

İnsanlar daha güzel kentler, daha sağlıklı yaşanabilir çevreler yaratmak, hem fiziksel hem de ruhsal ihtiyaçlarını karşılamak için her dönemde doğayla bütünleşmek, yeşille iç içe olmak istemişlerdir. Bu isteğin gerçekleşmesi, şehirselleşme mekan içerisinde yer alan açık alanlardan faydalanarak sağlanabilir. Kent insanının temiz hava kadar, gezme, dinlenme, seyretime ve zevk alma gibi rekreatif ve estetik doğal ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçların karşılanması bakımından da yeşil alanların önemi büyüktür.

Mevcut kentsel alanda, yeşil alanların önemi konusunda yapılan çalışmalara göre, yoğun trafik, gürültü ve kalabalıkta sürekli geriliğe neden olmaktadır. Yeşil mekanlara gitmek ise insanları rahatlatmakta ve çalışma verisini artırmaktadır.

Açık alanlar çeşitli alan kullanımını kapsar. Yeryüzü doğal veya kültürel bir peyzaj kaynağıdır. Doğal peyzajlar; doğal yaşam alanlarını, ırnakları, körfezleri, gölleri, okyanusları, tepeleri, dağları, vadileri, kayalıkları, çölleri ve değişik bileşenleri içerir. İnsan yapısı peyzajlar; rezervuarlar, av sahaları, çiftlikler, meyve bahçeleri, parklar, saraylar, bahçeler, golf sahaları, mezarlıklar ve benzeri alanları içerir.

Açık yeşil alanlarla ilgili politikalar, gelişmiş batı sistemleri örnek alınarak oluşturulmasına karşın günümüzde çeşitli nedenlerden dolayı hedeflenen yerini bulamamıştır. Bunun sebebi olarak da; uygulanmayan yasal planlama süreçleri, bilinçsizlik, spekülasyonlar, çeşitli nedenlerden dolayı uygulanmayan planlama modelleri gibi olgular sayılabilir. Planlama sistemi ülkemizdeki kentsel gelişmenin odağına yerleştirilmediği sürece, kamusal kullanıma ait açık alanlarla ilgili sorunlar çözümüzlüğünü devam ettirecektir.

Toplumlar, özellikle günümüz toplumları durağan değildir. Kültürel, ekonomik, sosyal, politik, coğrafi, teknolojik oluşumlar toplumları sürekli bir değişime itmektedir. Toplumun değerlerini, anlayışlarını ve buradan doğan ihtiyaçları, belli kriterlere bağlı olarak kamu tarafından belirlenen standartlarca sağlanmalıdır.

Kullanıcıların isteklerini ve beğenilerini yansıtan, amaçlarına daha uygun tasarlanmış kentsel mekanlar, içerdiği donatıları, duyulan estetik kaygısı, kullanıcıları ve kültürüyle bütüncül, yeni bir kentsel tasarımı anlayışıyla gerçekleştirebilir. Bu nedenle bireyler üzerinde olumlu psikolojik etki bırakacak yapılaşmış kentsel mekanların tasarımı sırasında bir takım fiziksel uyarıcılar karşısında gelişme gösteren veya davranışlarının bilinmesi ve mekanın birbirini tanımayan nitelikteki estetik ve işlevsellik boyutlarında değerlendirilerek, kullanıcı memnuniyetinin sağlanması gerekmektedir.

Bu çalışmanın ana amacı; açık mekan kullanıcılarının memnuniyet derecelerinin belirlenmesidir. Örnek olarak seçilen Büyük Çamıca ve Fethi Paşa korusu ile Doğancılar parkında yürütülen anket soruşturması aracılığı ile kullanıcıların beklentileri ve memnuniyet dereceleri saptanmaya çalışılmıştır.

Bu amaçla tez çalışmasının giriş bölümünden sonra yer alan ikinci bölümde kullanıcıların gereksinimlerine cevap verecek olan açık ve yeşil alan kavramı açıklandıktan sonra bunların çalışmanın ana konusunu oluşturan yeşil alan tipleri tanımlanmış ve içermesi gereken donatılar belirtilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde bu alanları kullanan kişilerin beklentileri ve kullandıkları alanlardan memnuniyet durumları ile ilgili olarak yapılmış olan uluslararası ve ulusal çalışmalar incelenmiştir.

Dördüncü bölümde çalışmanın örneklem alanı olarak seçilen Üsküdar ilçesinin yeşil alan durumu belirlendikten sonra, beşinci bölümde Üsküdar'ın yeşil alanları içinden seçilen üç alanda yapılan anket çalışmalarının sonuçları değerlendirilmiştir.

Altıncı ve son bölümde ise bütün çalışmanın genel bir değerlendirilmesi yapılarak sonuçlar çıkarılmaya çalışılmış ve çıkan sonuçlar doğrultusunda yeşil alanların kullanımı ve kullanıcıların değerlendirmelerine bağlı olarak bazı öneriler yapılmıştır.

2 AÇIK VE YEŞİL ALANLAR

2.1 Açık Alan Kavramı

Açık alan, gerek bir arazi kullanma özelliğine sahip (tarım orman, funda, göl v. b.), gerekse belirli işlevlere cevap veren (park, bahçe, meydan, geziinti yerleri v. b.) kent içindeki veya dışındaki inşa edilmiş boş alanlardır. İşlevsel açıdan ele alınan açık alanlar; boş alanlar (inşa edilmiş alanlar) ve yeşil alanlar (fiziki yönden açık olmayan fakat işlevleri yönünden açık olan alanlar)dır. Fiziki açıdan ele alınan açık alanlar ise devamlı ve belirlenmiş hiçbir kullanıma açılmamış fakat geçici birçok işlevleri (oyun, sergi, pazar yeri, meydan v. b.) yerine getiren boş alanlardır (Yıldızcı, 1982).

Açık alanlar, kent içi ve kırsal karakterdeki yerleşmelerde, insanların veya toplumun çeşitli rekreatif ihtiyaçları için yararlandıkları, çoğunlukla yeşil elemanların yer aldığı küçük büyük yüzeyler ve boşluklardır. Açık alanlar, özellikle yeşil alanlar, kentsel dokular için, insanların nefes alıp verdikleri organları olarak kabul edilirler (Pamay, 1978).

Kent içindeki ve dışındaki yeşil alanlarının, kent merkezindeki uzaklıklarına, çevresinin yoğunluğuna, arazi yapısına, jeolojik ve hidrolojik özelliklerine göre farklılık gösteren 3 ana değişkişlevleri vardır. Bunlar; rekreasyon, ekolojik ve arazi organizasyonu işlevleridir (Yıldızcı, 1982).

2.2 Yeşil Alan Kavramı

Bir kent sadece yapılardan ve insan hareketlerinden oluşmaz. Öyle koşullar yaratılmalıdır ki, hayat sadece yaşanabilir değil, yaşama değer olsun. Bu ise çeşitli donatıları gerektirmektedir. Bunlardan en önemlisi ise yeşil alanlardır. Yeşil alanlar bugün, bir dekor olduğu kadar, gün geçtikçe yoğunlaşan kent ortamının, insan sağlığı için hayatsal önemi olan bir öğesi olarak bakılmaktadır (Yıldızcı, 1984).

Yerleşmeler geliştikçe, nüfus yoğunluğu arttıkça biyolojik düzen değişmekte, fonksiyonel alanlar ile tabiat alanları arasındaki denge bozulmaktadır. Özellikle şehirleşmiş alanlarda solunum organı vazifesi gördüğünden büyük önem kazanmaktadır. Yeşil alanlar, bir yerleşme için en önemli kaynaklardır. Yerleşmenin nüfus ve alanca büyümesi yeşilin aleyhinedir. Oysa ki, yerleşme üzerinde yeşilin olumlu etkisi gözönüne alınarak düzenlemelerin yapılması gerekmektedir (Çetiner, 1991).

İnsanların çeşitli amaç ve gereksinimlerini karşıladığı fiziksel çevrenin, çağımız yaşantısından başka, geleceğin toplum düzenini oluşturmada da büyük etkisi vardır. Bu nedenle çevre ve doğal kaynak üzerindeki değişik kullanışların, yalnızca yaşayan insanlar açısından değil, gelecek kuşaklar yönünden de ele alınması gerekir (Aksoy, 2001).

Yeşil Alan Tipleri:

Yeşil alan tipleri yeşil dokunun veya kent dokusunun egemen karakter taşımasına göre kent içerisindeki yeşil alanlar ve doğal yeşil alanlar olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

A - Kent İçindeki Yeşil Alanlar

Yaş, kültür, meslek, sosyal ve ekonomik durumlarına göre farklı olan insan toplulukları, yeşil alan gereksinimi bakımından da farklılık göstermektedirler. Bu nedenle, çeşitli insan gruplarının değişik yeşil alan gereksinimleri, kentlerde çeşitli tipte yeşil alanların doğmasına neden olmuştur. Yeşil alan tipleri, etki alanları ve işlevlerine göre, bina düzeyinde, ilköğretimi düzeyinde, mahalle düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere dört grupta incelenecektir (Yıldızcı, 1982).

- Bina Düzeyinde Yeşil

Yeşil alanların temel biri bina düzeyinde ele alınmaktadır. Bina düzeyinde yeşil binaya bütünlük kazandırmaktadır. Bina ünitesi düzeyinde yeşil, binanın ön, arka ve yan bahçelerindeki yeşil alanlardır. (Yıldızcı, 1982).

Kent nüfusunun çeşitli nedenlerle artması sonucunda, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylere göre oluşturulan bina düzeyindeki yeşil alanlarda yer alan fonksiyon ve donatıların yeterli miktarlarda olması; kişilerin rekreatif isteklerini gerçekleştirebilme ve kent ekolojisi açısından aranan niteliklerdir (Erde, 1994).

- İlköğretim Ünitesi Düzeyinde Yeşil

Bu düzeydeki yeşil alanların, alansal büyüklüğü minimum 15 ha, yoğunluğu ise maksimum 350 kişi/ha'dır. 700-1000 konut ve 3500-5000 nüfusu öngören bu birimde okul bahçesi ile kombin edilmiş bir oyun ve çocuk bahçesi önerilmektedir. Bu birimde tek konut ve apartman bahçeleri, yol ağaçlandırmaları, refüjler ve konut grupları arasındaki oyun alanlarını da içerir (Yıldızcı, 1982).

Çocuk Oyun Alanları:

Çocuk oyun alanlarının tesisinde, üzerinde durulması gereken bazı esaslar vardır. Belirli yaştaki çocukların ortak arzularını, oyun ve eğlenme açısından sahip oldukları özellikleri dikkate almak gerekmektedir. Tesis edildiği mekânın tehlikesiz, gürültüsüz, güneşli olması ve yeşil bir kuşakla sarılmış olması gereklidir. Oyun alanlarını yeşil alanlarla sınırlandırarak uygundur (Pamay, 1979).

Çocuk oyun alanları, çocukların yaş gruplarına göre belirlenen oyun oynama isteklerine ve yeteneklerine cevap verebilecek nitelikte oyun elemanlarıyla donatılmış, motorlu taşıt trafiğinden tamamen arındırılmış bir bölgede, güvenli bir şekilde oyun oynayabilmeleri için tasarlanmış ve düzenlenmiş alanlardır (Odabaşı, 1997).

Çocuk bahçeleri, çeşitli yaş gruplarındaki çocukların oyun eğilimlerine ve yeteneklerine uygun şekilde donatılmalıdır. Bunlar üç grupta toplanabilir (Yıldızcı, 1982);

- 0-3 yaş arasındaki çocuklar için oyun alanı
- 4-7 yaş arasındaki çocuklar için oyun alanı
- 8-15 yaş arasındaki çocuklar için oyun alanı

- Mahalle Ünitesi Düzeyinde Yeşil

Mahalle ünitesi düzeyindeki yeşil alanlar; mahalle parkları, spor alanları ve meydanlardan oluşur. 15000 kişilik nüfus büyüklüğü ve minimum 45 ha.'lık alanı kapsar (Yıldızcı, 1982).

Mahalle Parkları:

Hal ka açık yeşil alanların en küçük elemanlarından olan mahalle parkları, daha çok geçiş yeri olarak kullanılmaktadır. Minimum 8 dekar olması gereken mahalle parklarının etki alanı 800 m²'yi geçmez. Her çeşit insanın, çocuğun ve yaşlıların günlük rekreasyon gereksinimlerini karşılayabilecek bir donatıyı içermelidir. Bir mahalle parkı herşeyden önce yaşanabilir olmalı, ziyaretçileri için burada dinleneceği, eğleneceği, seyredeceği mekanlar yaratılmalıdır (Yıldızcı, 1982).

Mahalle parkının yeşil mekanı içinde oturma, dinlenme ve manzara seyretme yerlerinin yanı sıra, masa tenisi, mini satranç, dama gibi masa ve yer oyunları yeşil mekânın uygun yerlerinde öngörülerek halkı rekreasyon kültürüne yöneltici fonksiyon alanlarıdır. Büfe, çayhane, tuvalet gibi açık ve kapalı hacimleri bulunan tesisler kullanıcının gastronomik gereksinimlerini karşılayan donatı çeşitleri olarak mahalle parkı içerisinde yer almalıdır (Genli, 1990).

Spor Alanları:

Spor alanları sadece sporcuların antrenman ve oyunlarına hizmet eden bir yer olmayıp, onların ailelerinin de deva ettiği bir spor merkezi ve dinlenme yeri olarak veya bir okul donatısı ile birlikte düşünülmelidir. Günümüzde ortalama 15000 kişi olarak kabul edilen mahalle ünitesinde bir futbol, atletizm yüzme havuzu ve spor alanı bulunmalıdır (Yıldızcı, 1982).

- Kent Ünitesi Düzeyinde Yeşil

Yerleşmeler nüfusça büyüdükçe ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan gereksinimi büyümeye başlar. Kent düzeyindeki yeşil alanlar, etki alanı itibarıyla bütün bir kent halkına hizmet edecek büyüklük ve işlevlere sahiptirler (Yıldızcı, 1982).

Şehir Parkları:

Şehir parkları, mahalle parklarından daha büyük bir çerçevede kent halkına fiziksel, psikolojik ve sağlık yönünden önemli olan, bazı grup elemanlarıyla donatılmış büyük yeşil alanlardır. Yeşil alan standartlarına göre kişi başına 10-40 m²'lik alan hesaplanmaktadır. Buna göre kentin büyüklüğü, nüfusu gibi etkenlere göre bir şehir parkı 40-400 ha'lık bir alana sahip olmalıdır (Çetiner, 1991).

Spor Tesis Alanları:

Spor tesis alanları Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın sorumluluğunda, lisanslı antrenör ve profesyonellerin yararlanabileceği, kullanımı için üyelik gerektiren alanlardır. Bu alanların bakım ve organizasyonu düzenli olarak yapılmaktadır. Voleybol, basketbol, ve futbolun dışında atıcılık, binicilik, su sporları ve salon sporları gibi farklı karakterdeki sporları yapma imkanı vardır (Aksoy, 2001).

B - Doğal Yeşil Alanlar

- Bölge Parkları

Kent ve kasabalar arasında, bölge halkının park ihtiyaçlarını, ya daha önce tesis edilmiş veya doğal olarak mevcut olan bir orman, peyzaj açısından planlanarak park haline getirilebilir. Bunlara bölge parkı adı verilmektedir. Bu parklar 15-25 m²'lik bir çevrenin ihtiyaçlarını karşılayabildikleri gibi, özellikle iç ve dış turizm gayesiyle de önemli fonksiyonlar içerebilirler (Pamay, 1979).

Bölge parkları, kent çevresinde doğal ortamın hakim olduğu kır ve ormanlarda tesis edilirler. Bölge parkları, daha çok koruma amaçlı olmakla beraber, değişik eğlence, oyun ve spor alanlarını da içermelidir (atla gezinti yerleri, sergi bahçeleri, doğal bitki köşeleri vb). Bu eğlence ve canlılık elemanları çevre peyzajı ile bir uyum sağlamalıdır (Yıldızcı, 1982).

- Milli Parklar

Milli parklar, ülkelerin bitki örtüsü ve faunası ile, zengin orografik yapısı ve özel arazi morfolojisi ile, peyzaj serileri ve tabloları ile, prehistorik ve arkeolojik sanat artıkları ile, sahaları kapsamaktadır (örneğin, step, çöl, buzullar, göller, kayzerler, tarihi eserler, kalıntılar, dağ vadi, kayalar vb alanlar ulusal parkların konusunu oluştururlar). Milli parkların tesis fikri, bakir doğayı ve ormanları tahriplerden koruma düşüncesiyle doğmuştur (Yıldızcı, 1982).

3. KULLANICILARIN YEŞİL ALANLARDAN ME MNUNİ YETİ

Ü ke nizde gi derek artan düzensiz ve yoğun kentleş me hareketleri, beraberinde rahat ve güzel bir çevrede yaşama isteği getir miştir. Kentlerde hızlı bir değişim sürecinin yaşanması ve bunun fiziksel mekana yansıması, sağlıklı çevreler yaratma biçiminde olmasıdır. Çevre kalitesinin ise, açık alanların düzenlenmesi ile yakından ilişkisi vardır. Bu nedenle, kentsel açık mekanların artırılması, ayrıca kentlerde kötü koşulların ortadan kaldırılması için açık mekanların düzenlenmesi gerekmektedir. Tüm bunlar nedeni ile, bir açık alan düzenlenmesinde kullanıcıların tavır ve değerlendirmelerini saptamak gerekmektedir (Atasoy- Turut han, 1991).

Geç mişten günümüze açık hava rekreasyonu ve amaçla kullanılan yeşil alanlar irdelendi ğinde, zaman içinde bu alanların küçüldüğü ve komplike bir yapı kazanmış olduğu görülmüştür. Yeşil alanlara olan ihtiyaç tarihin her devrinde kendisini göstermiştir (Arda, 1997).

Açık alanların ve rekreasyon hizmetlerinin kent insanının çeşitli yaş gruplarının yapılarına, özelliklerine ve arzularına uygun düşecek şekilde ayrı ayrı veya toplu olarak cevap vermesi istenmektedir. Bu hizmetlerini yerine getirirken, açık alanlar, aktivite cinsine göre veya aktiviteye katılacak insanlar için yeterli genişlik, sayı ve kuruluştaki ve ulaşılabilir olmaları gerekmektedir (Aksoy, 1994).

Kentsel ortamlardaki fiziksel ve sosyal kökenli uyarıcılar bireylerin mekanı daha estetik, ferah, huzur verici, rahatlatıcı gibi olumlu nitelikte algılayıp, ondan hoşnutluk duymalarını ve benimsenebilirliğini sağlayabilmektedir. Bu da sosyopsikolojik gereksinimleri göz önünde bulundurmayı gerektirir.

Bu nedenle bireyler üzerinde olumlu psikolojik etki bırakacak yapılaşmış kentsel mekanların tasarımı aşamasında,

- ☛ Boyut
- ☛ Renk
- ☛ Doku
- ☛ Gürültü

gi bi fi zi ksel uyarıcılar karşısında geliş me gösteren veya davranışlarının bilinmesi ve mekânın birbirini tamamlayıcı nitelikteki estetik ve işlevsellik boyutlarında değerlendirilerek, kullanıcı hoşnutluluğunun sağlanması gerekmektedir (Aktürk, 1992).

Kullanıcıların isteklerini ve beğenilerini yansıtan, amaçlarına daha uygun tasarlanmış kentsel mekânlar ise içerdiği donatıları, duyulan estetik kaygısı, kullanıcıları ve kültürüyle bütüncül, yeni bir kentsel tasarım anlayışıyla gerçekleştirilebilir. Bu da tasarımı, psikolog sosyolog kullanıcı ve yerel yönetimi birliği, belli bir tasarım politikası ve buna eşlik edecek yasa ve yönetmelikleri gerektirir.

3.1 Araştırma Çalışmalarının İncelenmesi

3.1.1 Yabancı Ülkelerde Yapılmış Olan Çalışmalar

Tarih boyunca insanlar, doğal çevreye özel bir ilgi göstermişlerdir. Özel bahçeler, asalet ve zenginliğin simgesi olarak şehir dışındaki yerleşimlere ruhsal olarak uzun süre hizmet etmişlerdir.

Bu bölümde, açık mekân olgusunun diğer ülkelerdeki durumu, algılama biçimi, kullanıcıların davranışları gibi konuların incelendiği araştırmalar özetlenecektir.

Abita R. Nager ile Wally R. Wentworth (1978) çalışmalarında, anket, davranışsal harita oluşturma, katılımcıyı gözlemeye yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemlerle parkların kullanılıp kullanılmadığının, yaş, cinsiyete göre de hangi aktivitelerin kullanıldığı saptanmaya çalışılmıştır. Park 21 bölgeye ayrılarak davranış haritası oluşturulmuş, anket formu park içinde kullanıcılarla yüzyüze uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, bilgi toplamak için birçok yöntem ile diğer çevre araştırmacılarının tasarımından yararlanacağı belirtilmiştir (Nager- Wentworth, 1978).

Herbert W. Schroeder ile L. M. Anderson' un (1984) yaptıkları çalışma, kentsel rekreasyon alanlarında kişisel güvenliğin algılanması üzerinedir. 17 alanda fotoğraflarla değerlendirme yapılmıştır. Park özellikleri geliştiği ve algılama kalitesi yüksek olduğu zaman, algılanan güvenlik düzeyi de mükemmel olmaktadır (Schroeder- Anderson, 1984).

Ray Hutchison (1987) çalışmasında etnik ve ırksal gruplar arasındaki aktivite tipini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmada Chicago'nun onüç semt ve bölgesel parkında beyaz, siyah ve İspanyol kökenli insanların rekreasyonel ve boş zamanlarını değerlendirme faaliyetleri gözlemlenmiştir. Yapılan gözlemler sonunda etnik ve ırksal gruplar arasındaki aktivite tipi, ayrıca bireysel aktivitelere katılım oranları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda tek kişilik aktivitelerin beyazlar arasında, akranlardan oluşan grupların siyahlar arasında, karın gruplarında İspanyol kökenli insanların arasında yaygın olduğu tespit edilmiştir (Hutchison, 1987).

Margaret Platt Jendrek (1988), çalışmasında yetişkinler ile gençler arasındaki rekreasyonel davranış farklılıklarını belirlemeye çalışmıştır. Bu çalışmayı iki farklı bölgede uygulamıştır. Hazırlanan sorular posta ile kişilere gönderilmiştir. %41 kadar kişiden gelen cevaplar Chi-kare yöntemi kullanılarak iki grup arasındaki ilişki incelenmeye çalışılmıştır. Bu yöntemle standartize edilmiş ilişkiler bize tablodaki en güçlü ve en zayıf ilişkiyi belirlemeye olanak sağlar. Sonuçta gençler, çocuklar ile çocuklu ailelerin daha çok parkı kullandığı ortaya çıkmıştır. Bu da beraberinde parkı ki miçin inşa edeceğimiz sorusunu gündeme getirmektedir. Eğer kullanıcılar çocuk ve gençler olacaksa, gençlerin hoşlandığı, onlara ait aktivitelerin olduğu ve sadece tasarımı aşamasında onlarla ilgili aktivitelerin olması gerektiği üzerine tartışılmalıdır. Sonuç olarak bu çalışma, parkın esas kullanıcısının kim olduğunu bulmaya yönelik bir çalışmadır (Jendrek, 1988).

Antony Harvey ile R. Bruce Hull (1989) çalışmalarında ise; Gcomplex etki modeli kullanılarak insanların çevresel etkileri, iki ana eksen üzerinde bulunan memnuniyet ve farkında olma sıfat çiftleriyle değerlendirilmiştir. Bu model ile çeşitli şehir merkezi dışındaki yeni konut alanlarındaki parklarda çekilen fotoğrafların kullanıcılara gösterilerek insanların çevre imajı, çevresel etkisi araştırılmak istenmiştir. Hafta boyunca, 30 kişi ile evlerinde akşamları görüşülmüştür. Her 18 park için 4 renkli fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğraflar, yüksek, orta, düşük ağaç yoğunluğu ve yeşil alanlar ile yolsuz ya da yollu olarak sınıflandırılmıştır. Her parkta kullanıcılar üzerindeki deneyimin memnuniyet ve farkında olma indekslerini ölçmek için Russell ve Pratt 49'ın geliştirdiği anket formu, adapte edilerek kullanılmıştır. Çıkan değerler regresyon analizi ile değerlendirilmiştir (Harvey-Hull, 1989).

Soura D Joardar'ın (1989) yaptığı konşuluk ünitesi parklarındaki imaj ve kullanımla ilgili çalışmada, batılı araştırmacılar için önemli olan parkların kullanımı ve algılanması, üçüncü dünya ülkelerinde, günlük yaşamlarındaki rekreasyonel faaliyetlerini kullanımlarının sınırlı olması nedeniyle aynı önemde olmadığı belirtilmiştir. Çalışmanın ana teması, parkların kullanımı ile kullanıcıların çevresel imajının araştırılması üzerinedir. Çalışma, tasarım ve yönetim özelliğine göre konşuluk parkları için çeşitli kaynaklar ve kullanımla kalitesi ile ilgili olacaktır. Bunlar; aktif oyun mekanları, pasif yeşil alanlar, estetik kalite, bakım temizlik kullanıcıların güvenliğidir. Bu faktörler, parkların ve açık alanların tasarımı ve yönetimi için önemlidir (Joardar, 1989).

Bu çalışmanın değerlendirilmesinde beşli anlamsal farklılık skalası kullanılmıştır. Bu skala ile parklardaki rekreasyonel faaliyetlerin, kişilerin algılaması biçimi, parkların kullanımı, yaş, cinsiyet ve gelir gruplarının park kullanımı, parkların çevresel kalite imajının algılanması, imaj ve popüler olmasıyla ilgili olmak üzere çevrenin algılanmasının ölçülmesine çalışılmıştır (Joardar, 1989).

Bireyini içinde bulunduğu mekan hakkındaki yargıları ne kadar tanıdığına, o mekan içinde ne kadar yaşadığına bağlıdır. İnsan ya da çevresini, içinde yaşadığı mekan ve onu oluşturan öğeleri duyuvarıyla ve duygularıyla algılar, kavrar ve değerlendirir.

Mekan ve mekan oluşturan öğelerin algılanabilirliği, fiziki, psikolojik koşullara bağlı olduğu kadar bireyin o zamana kadar elde ettiği bilgi birikiminin düzeyiyle de yakından ilgilidir. Belirli mekanlarda, belirli niteliklere sahip öğelerin daha önceden öğrenilmesi yoluyla sağlanan birikim bir başka mekanın ve o mekan oluşturan öğelerin görülmesi, algılanabilirliği ve tanımlanabilirliğinde etkin olabilmektedir (Gritlioğlu, 1991).

3.1.2 Türkiye'de Yapılmış Olan Çalışmalar

Ayla Atasoy ve Türkan Uusu'nun (1991) yaptığı Konut ve Yakın Çevresi - Açık Alanlar Kalite Sorunu araştırmasında, çevre kalitesi üzerinde durulmuştur. Çevre kalitesinin kavramsal tanımları yapıldıktan sonra tarihsel gelişimirdelenmiş ve bir toplu konut alanında uygulamalar yapılmıştır. Otuz aile ile yapılan pilot çalışma ile kullanıcıların yakın çevresine olan duyarlılığı ölçülmüştür. Bu uygulamada çalışmada, soru cetveli ve bir dizi fotoğraf kullanılmıştır. Soru ve fotoğraflar, daha

önce belirtilmiş olan her bir kalite bileşeni ne ayrılmıştır. Böylece beğenilen ve beğenilmeyen yönler ortaya çıkarılmıştır. Beğenilmeyen yönlerin daha çok kullanıma yönelik olduğu tespit edilmiştir. Sonuçta yapılan düzenlemelerin insanların gereksinim ve ihtiyaçlarına en uygun çevre ve yaşam kalitelerini sunan düzenlemeler olması gerekliliği belirtilmiştir (Atasoy-Turtutan, 1991).

Hızlan'ın araştırması niçeriği, gittikçe azalan kentsel meydanların görsel ve fiziksel çevreyle bütünleşen nitelikli alanlar halinde oluşumuna hız verilmesi, bu doğrultuda izlenecek bazı yöntem ve tekniklerin incelenmesidir. Kentsel mekanlarının

- Renk etkisi
- Işık durumu
- İnsan ölçeği
- İşlevsellik
- Peyzajda tutarlı olması

gibi durumları tüm boyutuyla ele alınıp değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir (Uzunoglu, 1994).

Mekan-çevre etkileşiminde görsel ve anlamsal boyutta irdelenmeler yapmak üzere çeşitli yaklaşımlar kullanılmıştır. Birinci yaklaşım herhangi bir mekanda yaşayan kişilere çevre hakkında bir takım sorular sorarak mekansal ihtiyaçları irdelenektir. İkinci yaklaşım da, kullanıcılardan yaşadıkları yeri çizimleri ve çevrelerini anlatmaları istenmiştir. Üçüncü yaklaşım kullanıcılara fotoğraflarla sorular yöneltmek, görsel kalitenin araştırılması amaçlanmıştır (Uzunoglu, 1994).

Sonuçta; kentsel mekanların çevreleriyle bir bütün olarak tasarlanması gerektiği, bilinçli bir çabayla kentsel mekanların geçmişten geleceğe uzanan bir süreçte değerlendirilmesi, sosyal, kültürel, işlevsel yapısını koruması ve geliştirilmesi amaçlanmalıdır. Bu bağlamda kentsel mekanlardaki görsel kaliteyi arttırmak, kentsel büyümenin getirdiği fiziksel, mekansal değişimleri disiplin altına almak, yeni ve özgün düzenlemelere yönelmek, koruma çalışmalarını arttırmak mümkün olacaktır, yargısına varılmıştır (Uzunoglu, 1994).

Tantan'ın (1996) çalışmasında da, açık mekan kullanımı ile kullanıcı isteklerinin irdelenmesi amaçlanmıştır. Açık mekanlardan olan ve örnek olarak seçilen bir parkta yapılan uygulamada sonucunda kullanıcıların isteklerini ve parkı nasıl algıladığını ortaya

koymaya çalışmıştır. Peyzaj projeleri, alanda çekilen fotoğraflar, literatür araştırması ve kullanıcılarla yapılan anket soruşturması, araştırma stratejisi olarak kullanılmıştır. Yapılan bu araştırmalardan çıkan sonuçta; kentsel mekanların çevresiyle bir bütün olarak düşünülmesi gerektiği, geçmişten geleceğe uzanan bir süreçte değerlendirilmesi ve kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kültürel ve sosyal yaşamı yönlendirme konusunda, boş zamanları değerlendirme, dinlenme, eğlenme amacıyla tasarlanması gerektiği ortaya çıkmıştır (Tanta, 1996).

Bu tez çalışmasında yapılan araştırmada İstanbul Üsküdar ilçesinde seçilen iki koru ve bir semt parkının kullanıcıları, yaş, cinsiyet, gelir ve eğitim durumlarına göre tespit edilerek, bu kişilerin korular ve semt parkı kullanımları ve çevreyle ilgili değerlendirmeleri tespit edilme çalışılmıştır.

Bu çalışmaya geçmeden önce bir sonraki bölümde genel olarak Üsküdar ilçesinin yeşil alanları değerlendirilmiş ve daha sonra bunların içinden seçilen korular ve parkla ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir.

4 İSTANBUL ÜSKÜDAR İLÇESİNDE YEŞİL ALANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 Çalışma Alanının Özellikleri

Üsküdar ilçesinin tez araştırmasında örneklem alanı olarak seçilmesi; İstanbul metropolü içerisinde Kadıköy-Ümraniye gibi merkezlere yakın olması, yerleşik alanlar içinde dinamik bir bölge niteliği taşıması, yapılanmaların tamamlanma noktasına gelmiş olması ve böylece kentsel yeşil alan sistemine ilişkin çözüm üretme yollarının aranabileceği bir bölgeyi içeriyor olması, İstanbul metropolü içindeki konumu ve fiziksel özellikleri itibari ile hem kendi hem de şehir bütününe hizmet eden önemli bir yeşil alan işlevselliğine sahip olması etken olmuştur.

Araştırma alanı Üsküdar ilçesi İstanbul'un en yeşil semtlerinden birisidir. İlçe sınırları içinde; çocuk bahçeleri, park alanları, spor alanları, ağaçlandırılmış alanlar, çayır- fidanlık ve ormanlar, görsel yeşil alanlar-refüj ve meydanlar, koru alanları, koruya katılacak alanlar ve mezarlıklar bulunmaktadır. Üsküdar'ın yeşil alanlarda konumu ve yeri belli olan koruların kapladığı alan yaklaşık 90 hektardır. Koru altında olan bu yeşil alanlar, kuzeyden güneye doğru sırasıyla şunlardır (Altın Yıllar, 1994-1999).

Cemil Filner Korusu, Kandilli Kız Lisesi Korusu, Vani köy Rasathane Korusu, Vani köy Korusu, Vahideddin Korusu, Cemil Molla Korusu, Minir Bey Korusu, Fetih Paşa Korusu, Demirağ Korusu, Hüzeyin Avni Paşa Korusu, Abdülmecit Efendi Korusu, Şehzade Yusuf İzzeddin Efendi Korusu, Küçükçamlica Korusu, Adile Sultan Validebağ Korusu. (Altın Yıllar, 1994-1999)

Bu çalışmada Üsküdar ilçesindeki yeşil alanlar ile ilgili olarak nüfus-alan-kullanım ilişkileri değerlendirilmiştir.

4.1.1 Türkiye ve Bölge İçindeki Yeri

Araştırma alanı olarak ele alınan Üsküdar İlçesi, İstanbul ilinin doğu yarısında, Kocaeli Yarımadası'nın batı kesiminde yer almaktadır. Üsküdar ilçesi, doğuda Ümraniye, güneyde Kadıköy ilçesi, batı ve kuzeybatıda İstanbul Boğazı, kuzeyde ise Beykoz ilçesine komşudur. İlçe bu sınırlar içinde 35 km²'lik bir alan kaplar (Şekil 4.1) (Atın Yıllar, 1994-1999).

Üsküdar sınırları güneyde Salacak'a sınırları Ayazma Mahallesi, güneydoğuda Toptaşı, doğuda Doğancılar, kuzeyde Sultantepe arasında bulunur. Batısı denizdir. Üsküdar, İstanbul kenti yerleşmesini, suriçi ve Galata'ya göre daha az gelişmiş ve daha tenha üçüncü coğrafi ögesi dir (İstanbul Ansiklopedisi, 1994).

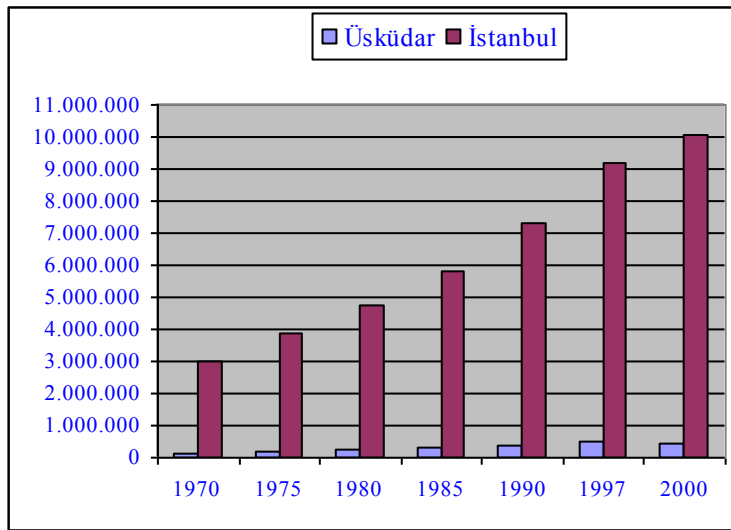
Üsküdar, Haydarpaşa limanından başlayarak, kuzeye doğru Boğaz kıyıları boyunca devam ederek Küçüksu Deresi'nin denize döküldüğü yerde Beykoz ilçesi ile hudut teşkil etmektedir ve Küçüksu Deresi'ni takiben Hekimbaşı Çiftlik yolu'na varır. Bu güzergahta Darıcalar Deresi'nden Natio Yolu yönünde güneye, Alemdağ Caddesi'ne varır. Üsküdar, bu kısımda Ümraniye ilçesi ile huduttur. Alemdağ Caddesi'nden doğuya doğru Büyük Enerji Hattı'na, buradan da E-5 Ankara asfaltı boyunca uzanan Üsküdar, Kadıköy ilçesi ile hudut teşkil eder. Behiç Bey Sokak ile güney batıya doğru devam ederek Haydarpaşa Garı yanındaki İngiliz Mezarlığı yanında son bulur (Üsküdar Belgeseli, 2000).

Şekil 4.1 araştırma alanının metropolitan kent bütünü içindeki konumu

4.1.2 Demografik yapı

İstanbul ilinin nüfusu 1990 DİE nüfus sayımına göre 7.309.485 iken Üsküdar ilçesinin Nüfusu 395.623 olmuştur. Üsküdar'ın İstanbul nüfusuna oranına baktığımızda bu oran 1970'de %4.75 iken, 1975'de %5.2, 1980'de %5.51, 1985'de %5.65 ve 1990'da %5.41 olmuştur (Planlama Müdürlüğü, 1995).

Şekil 4.2 Üsküdar-İstanbul Nüfus Gelişimi (Planlama Müdürlüğü, 1995)

Üsküdar'ın nüfus gelişimini incelendiğinde 1970'de 143.527 olan nüfusunun 1990'da 395.623 kişiye ulaştığı görülmektedir. İlçenin son 1997 yılı nüfus sayım sonucu ise 472.124'dir. Kesin olmayan 2000 yılı nüfus sayım sonuçlarına göre ise Üsküdar ilçesi nüfusu 457.728'dir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Üsküdar'da yıllara göre nüfus değerleri ve oranları (Planlama Müdürlüğü, 1995)

Yıllar	1970	1975	1980	1985	1990	1997	2000
Üsküdar	143527	202950	261141	329298	295623	472124	457728

Eskiden doğuda Kartal İlçesi'ne komşu olacak kadar geniş bir alanı kaplayan Üsküdar İlçesi'nin görünümü, tüm ilde olduğu gibi 1950'lerden itibaren hızla değişmeye başlamıştır. Ükenin çeşitli yörelerinden İstanbul'a yönelen göçten Üsküdar'da payına düşeni almıştır. 1960'lar da Çanılıca, Bulgurlu ve daha doğudaki alanlarda hızlı bir gecekondulaşma yaşanmıştır. Bu yıllarda sanayi bölgesi olarak belirlenen Ümraniye ve çevresinde gecekondular ve gecekondulu mahalleleri

oluşmuştur. Buradaki hızlı nüfus artışı 1963'te Ümraniye'de belediye kurulmasını gerektirmiştir (İstanbul Ansiklopedisi, 1994).

Boğaziçi Köprüsü'nün açılması Kadıköy'de olduğu gibi Üsküdar'da da yerleşimi özendirmiştir. Otomobil edinmenin yaygınlaşmasının getirdiği ulaşım kolaylığı ilçenin İstanbul Boğazı'na bakan semtlerinde de nüfus artışına neden olmuştur. İlçenin 1970 - 1980 arasındaki yıllık ortalama nüfus artışı yüzde 10'u aşmıştır. Bunun nedenlerinden biri de Fatih Sultan Mehmet Köprüsü çevre yollarının geçtiği kırsal kesimde hızlı bir yapılaşma yaşanmasıdır. Bu gelişmeler Ümraniye'nin 1987'de ilçe yapısıyla sonuçlanmıştır (İstanbul Ansiklopedisi, 1994).

4.1.3 İdari Yapı

İnceleme konusu Üsküdar İlçesi, İstanbul'un Anadolu yakasında olup, toplam 52 mahalleden oluşmaktadır. İlçede kırsal yerleşme bulunmaktadır.

Bu mahalleler; Abdullah Ağa, Acıbadem Ahmet Çelebi, Altunizade, Arakiyeci Hacı Mehmet, Aşçıbaşı, Ayazma, Bahçelievler, Barbaros, Beylerbeyi, Bulgurlu, Burhaniye, Cumhuriyet, Emek, Emniyet, Esat Paşa, Ferah, Fetih, Gülferm Hatun, Güzeltepe, Hacı Hsna Hatun, Havuzbaşı, Hayrettin Çavuş, İcadiye, İhsaniye, İmrahor, Salacak, İnkılap, Kandilli, Kefçe Dede, Kısıklı, Kırazlıtepe, Kuleli, Kuzguncuk, Küçüksu, Küplüce, Mirat Reis, Önek, Pazarbaşı, Rumi Mehmet Paşa, Salaman Ağa, Selami Ali, Selimiye, Solak Sinan, Tabaklar, Tavaşi Hasan Ağa, Teznel Hacı Mehmet, Toygar Hamza, Ühalan, Valide-i Atik ve Yavuztürk'dür (Şekil 4.3) (Planlama Müdürlüğü, 1995).

Şekil 4.3 Üsküdar belediyesi İdari Bölünüş haritası

4.2 Üsküdar İlçesi nin Mevcut Yeşil Alanları

Üsküdar ilçesinde bugün mevcut olan parklar, büyüklükleri ve kullanımları Ek 4 ve Ek 5’de görülmektedir.

4.2.1 Üsküdar İlçesinde Mevcut Yeşil Alanların Mahallelere Göre Değerlendirilmesi

Tablo 4.2’de mahallelerin nüfusları, toplam yeşil alanları, mahallelere göre kişi başına düşen yeşil alan miktarları, Türkiye’deki mevzuata ve şehircilik ilke ve esaslarına göre değerlendirilmiştir. Tablo 4.2, Park ve Bahçeler Müdürlüğü Üsküdar ilçesinin mahallelerine ait parklar ve yeşil alan büyüklükleri listesi ve Yıldız Aksoy’un ‘İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi’ isimli doktora tezi nden yararlanılarak tarafı ndan oluşturulmuştur.

Tablo 4.2: Üsküdar İlçesinde Mahallere Göre Yeşil Alanların Değerlendirilmesi
Yatay****

Üsküdar ilçesinde, kişi başına düşen yeşil alan miktarına bakıldığında standartların çok altında olduğu görülmektedir. Resmî olmayan 2000 yılı nüfus sayımına göre, Üsküdar ilçesi toplam nüfusu yaklaşık 457.728 kişidir. İlçedeki toplam yeşil alan ise 1.838.231 m²’dir. Kişi başına düşen yeşil alan miktarına bakıldığında ise 4.01 m²/kişi olduğu görülmektedir. İmar mevzuatına göre kişi başına düşen yeşil alan miktarı 10 m²/kişi olması gerekirken, görüldüğü gibi Üsküdar ilçesinde bu miktar 4.01 m²/kişi ile standartların çok altında kalmıştır. Ülkeimizdeki İmar Mevzuatında belirlenen yeşil alan standartı, dünya standartlarının çok altındadır.

Şehircilik ilke ve esaslarına göre ülkemizde bu oranın 15000 kişi için en az 45 ha yani kişi başına 30 m²/kişi olması gerekliliği (Yıldızcı, 1982) düşünülecek olursa Üsküdar ilçesi genelinde mevcut yeşil alanın çok daha yetersiz kaldığı görülmektedir.

Üsküdar ilçesinde mahalle bazında yeşil alan yeterliliğini incelediğimizde; ilçedeki 52 mahallenin sadece üç tanesinde kişi başına düşen yeşil alan standartının sağlandığı görülmektedir. Kişi başına 123.83 m² ile Tavaşi Hasan Ağa mahallesi, 26.41 m² ile Kandilli mahallesi ve 19.46 m² ile de Kuzguncuk mahallesi ilçede kişi başına yeşil alan standartını sağlayan mahalleler olarak görülmektedir. Bunun yanında A Hacı Mehmet mahallesi ise kişi başına 0.07 m² yeşil alan miktarıyla yeşil alan standartı en düşük mahalle olduğu görülmektedir. A Hacı Mehmet mahallesinde, yeşil alan miktarının nüfusa oranla çok az olmasından dolayı, kişi başına düşen yeşil alan miktarı çok düşük kalmaktadır.

Üsküdar ilçesinde kamu mülkiyetindeki alanların sınırlarının belirlenmediği ve bu alanlara fonksiyon kazandırılmadığı için mevcut kullanımdaki büyük bir bölümü işgal edilmiştir. Kamu mülkiyetindeki yeşil alanlar üzerinde yer alan yapılaşmış alanların işgallerinin giderilmesi gereklidir (Aksoy, 2001).

Üsküdar ilçesindeki yeşil alanlar (Büyük Çamlıca, Küçük Çamlıca, Fethi Paşa korusu, Validebağ korusu vb.), ilçe için bile yetersiz kalırken bu yeşil alanların İstanbul genelinde kullanıcı yoğunluğuna sahip olduğu düşünülecek olursa, İstanbul ili için mevcut yeşil alanların yetersizliğinin ne kadar büyük bir ölçüde olduğu tahmin edilebilir.

5. ÜSKÜDAR İLÇESİ' NDE SEÇİLEN YEŞİL ALANLARDA ELDE EDİLEN BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

İstanbul ili, Üsküdar ilçesindeki korular ve semt parkı kullanıcılarının bu alanları kullanmalarını ve memnuniyetlerini değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada, Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa koruları ve Doğancılar semt parkı örneklem alanı olarak seçilmiştir.

5.1 Üsküdar İlçesinde Örnek Alan Olarak Seçilen Korular ve Semt Parkı

5.1.1 Korular

Koru, kentiçinde veya yakın çevresinde yer alan, etrafı duvarla çevrilerek emniyeti sağlanmış, uzun bir süreden beri 'koruma' altında tutulmuş büyük bir ağaç topluluğu, küçük bir orman parçası; yollarla bölünmüş bir orman parçası; yollarla bölünmüş bir parkın gezinti yeri olarak düzenlenmiş kapalı ağaçlık kısmıdır (Yaltınk ve diğerleri, 1997).

5.1.1.1 Büyük Çamlıca Korusu

1960'larda zirveye kadar taşıtların çıkmasına olanak veren asfalt yolun yapımı ile yeşil dokusu tahrip olmuş ve bir kır gazinosu ile de doğallığı bozulmaya başlamıştır.

1980'de İstanbul Belediyesi ile Türkiye Turing ve otomobil kurumunun imzaladığı protokol sonucunda kurum Büyük Çamlıca Tepesini yeniden düzenledi. Ümraniye tarafına bakan bölgeye, yüzlerce çam ağacı dikildi. Zirve tekrar yoğun şekilde ağaçlandırıldı. Yüksek şömineli bir ana bina ve içi havuzlu ikinci bir salonla, kapalı mekanlar meydana getirildi. Zirve de, bunların önündeki düzlüklere, biri kitapçı, öbürü çaycı, birisi komple büfe, diğeri kubbeli seyir balkonu, Marmara yönü koruluğu önüne ise ayrı üslupta büyük bir pavyon; Ümraniye tarafına ikisi küçük olmak üzere, toplam 7 adet ner ner pavyon oturtuldu (İstanbul Ansiklopedisi, 1994).

Büyük Çamıca korusu, Anadolu yakasında, Üsküdar yerleşmesini dört kilometre doğusunda yer almaktadır. Koru, bugün halka açık park ve rekreasyon alanı olarak hizmet vermektedir (Yaltırık ve diğerleri, 1997).

Büyük Çamıca korusunun örneklem alanı olarak seçilme nedeni, Üsküdar ilçesinin merkezine uzak olmasına ve yaya erişimi zor olmasına karşın uzun senelerdir İstanbul ili için kullanıma açık ve sahip, ilçe sınırlarında yer alan büyük bir yeşil alan olmasıdır.

5.1.1.2 Fethi Paşa Korusu

Fethi Paşa korusu, Üsküdar'ın kuzeyinden başlayarak bütün sırt ve dik yamaçları kaplar ve Kuzguncuk Tepesinde son bulur. Koru kesif bir ağaç topluluğuna sahiptir. Fethi Paşa korusu 1960'tan 1980'lere kadar kendi haline terk edilmiş, ağaç ve çalıların üzerlerini, tepelerine kadar sarımsık ve böğürtlenler sarımsı; kuru içinde dolaşılabilir ve gezilebilir hale gelmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1985-1987 arasında koruyu bakıma almış, kuru içi oto ve gezinti yolları, koşu parkurları, ışıklıdır, seyir yerleri ve kafeterya inşaatı, sulama ve içme suyu şebekesinin döşenmesi, telefonun çekilmesi ve binalara bağlanması, voleybol ve basketbol sahalarının tanzimi ve yapılması gibi işler kısa sürede yapmıştır.

Fethi Paşa korusunun çevresi duvarlarla çevrilmiş olup, emniyet altına alınmıştır. İki servis kapısından birincisi Üsküdar-Kuzguncuk otobüs yoluna, diğeri ise tepede İcadiye Mahallesi'ne, Münir Ertegün Sokağı'na açılmaktadır (Yaltırık ve diğerleri, 1997).

Fethi Paşa korusunun örneklem alanı olarak seçilme nedeni, halkın kullanıma açılmış büyük bir koru olması ve Üsküdar halkının kolay ulaşımına imkan veren, yaya mesafesinde kullanılabilen bir yeşil alan olması ve ilçenin merkezinde yer olmasıdır.

5.1.2 Sevinç Parkı

Kentsel yerleşme alanında, sevinç ölçeğinde hizmet sağlayacak olan park, genelde yer aldığı konut veya çalışma bölgesinde, her yaş kesiminin ve toplumun sosyo-ekonomik gruplarının kullanıcı isteklerini yanıtlamalıdır. Amaç, sevinç toplumuunun açık alan gereksiniminin karşılanmasına yardımcı olmaktır (Suher-Ocakçı, 1997).

Señt parkları genel de barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım olarak özetlenen kentsel işlevleri içinde; dinlenme-eğlenme (boş vakitleri değerlendirme, bedensel ve düşünsel eğitimi) kapsamında içinde, kentsel arazi kullanımlarıyla belirlenen bir kentsel işlev alanı; kentsel yerleşme sistemi içinde, semt ölçeğinde planlanarak düzenlenen bir açık alandır.

5.1.2.1 Doğancılar Parkı

Doğancılar parkı, Üsküdar'ın batısında yer alan II. Meşrutiyetten sonra kurulan İstanbul'un en eski parklarından birisidir. Park dikdörtgen biçiminde olup en uzun kenarı 100 m kısa kenarı 80 m kapladığı alan ise 8000 m²'dir. Halkın çok kolaylıkla ulaşabileceği merkezi bir yerdedir. Dört taraftan iki ana caddeye (Halk ve Doğancılar caddeleri) ve iki sokağa (Eski Belediyeönü Sokağı ve Şair Naili Sokağı) altı kapı ile bağlantılıdır. Parkın orta yerinde iki küçük havuz vardır (Yaltırık ve diğerleri, 1997)

Örnekleme alanı olarak seçilen Doğancılar parkı semt parkı niteliğinde olan ve yakın çevresine hizmet eden bir parktır. İlçe merkezinde yer alan, yaya mesafesinde erişilebilirliği olan ve yine yoğun kullanıma sahip bir park olması sebebi ile de örnekleme alanı olarak seçilmiştir.

5.2 Araştırma Yöntemi

İstanbul ili, Üsküdar ilçesindeki korular ve semt parkı kullanıcılarının memnuniyetlerini değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada, Büyük Çamlıca ve Fetih Paşa koruları ve Doğancılar semt parkı örnekleme alanı olarak seçilmiştir. Her bir örnekleme alanında 50'şer anket yapılmış ve bu anket çalışmaları SPSS (PC) paket programı kullanılarak istatistiksel analiz teknikleriyle değerlendirilmiştir.

Çalışma 4 aşamada tanımlanmıştır.

1. aşamada; konu ile ilgili kaynak taraması yapılmıştır.
2. aşamada; konu ile ilgili örnekleme alanlarının yer aldığı Üsküdar ilçesi genel özellikleri ile tanımlanmış ve yeşil alanları değerlendirilmiştir.
3. aşamada; anket soru formu oluşturulmuştur.
4. aşamada Üsküdar ilçesi sınırları içinde bulunan Büyük Çamlıca ve Fetih Paşa koruları ile Doğancılar parkında 150 anket yapılmıştır.
5. aşamada anket sonuçları değerlendirilerek, tez çalışması tanımlanmıştır.

5.2.1 Anket Formlarının Hazırlanması

Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler olmadığından, verilerin anket yoluyla elde edilmesine karar verilmiştir. Bu amaçla ekte sunulan anket formu oluşturulmuştur. Anket formlarının oluşturulmasında bugüne kadar yapılmış olan çeşitli araştırmalardan yararlanılmıştır.

Anket formunda da görüleceği gibi, anket yoluyla elde edilen veri amaçlanan verileri iki grupta incelenmiştir (Ek 6). Bunlar:

- 1- Deneğe ait bilgiler: Bu grupta yer alan değişkenler yoluyla, örnek kitlenin demografik ve sosyo ekonomik özelliklerinin saptanması amaçlanmıştır.
- 2- Deneğin yeşil alan kullanımına ilişkin bilgiler: Bu grupta yer alan değişkenler yoluyla parka geliş sıklığı, ne zaman geldiği, parka geçirilen süre, parkın tercih edilen aktivite açısından kullanım belirlenek, niteliksel özelliklerini araştırmak ve memnuniyet dereceleri ile ilgili görüşlerini saptamak amaçlanmıştır.

5.2.2 Örneklem Modeli

Bu araştırmada incelenen veriler Üsküdar ilçesinde, iki koruyu (Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa koruları) ile bir semt parkını (Doğancılar parkı) kullanan kullanıcılar üzerinde yürütülen toplam 150 anket formunun doldurulması ile elde edilmiştir. Kişisel görüşme ile yürütülen anket soruşturması Şubat ve Mart aylarında, hafta sonları, yanıt verecek kişiler rastgele seçilerek yapılmıştır.

5.2.3 Verilerin Analizi

Anket formlarının tanımlanmasından sonra her deneğin verdiği yanıtlara göre kodlamalar yapılmıştır. Açık uçlu sorular ise önce gruplanmış ve oluşturulan gruplara göre kodlamaları yapılmıştır.

Yapılan anket kodlamaları doğrultusunda her soru için bilgisayarda tanım kartları oluşturulmuştur. Verilerin değerlendirilmesi, istatistiksel analiz programı olan SPSS (PC) paket programı ile yapılmıştır. Bütün soruların bilgisayara girilmesinden sonra, verilerle ilgili temel istatistiksel işlemler ile ilişkileri saptayacak analizler yapılmıştır.

5.3 Üsküdar İlçesi'nde Korular ve Semt Parkında Yapılan Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

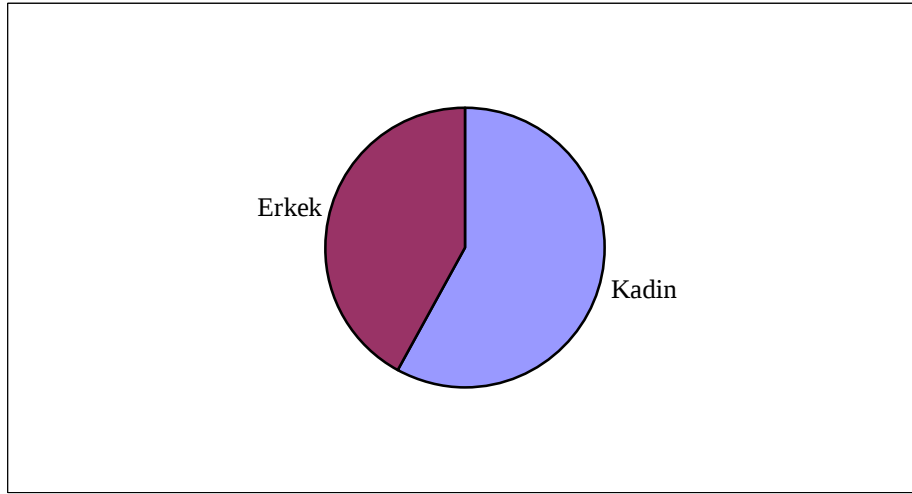
Koruların ve semt parkının kullanımı ve kullanıcıların bu alanlarla ilgili görüşlerini almak üzere, her iki koru ve bir semt parkında 50'şer adet anket uygulanmıştır. Yapılan anketlerin değerlendirilmesi sonucu aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

5.3.1 Büyük Çamlıca korusunda yapılan anket çalışması ve elde edilen verilerin analizi

Büyük Çamlıca Korusunun Kullanımının Değerlendirilmesi:

Tablo 5.3.1.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sıklık	%
Kadın	29	58
Erkek	21	42
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Büyük Çamlıca korusunda yapılan anketlerde görüşülen kişilerin %58'i kadın, %42'si ise erkektir.

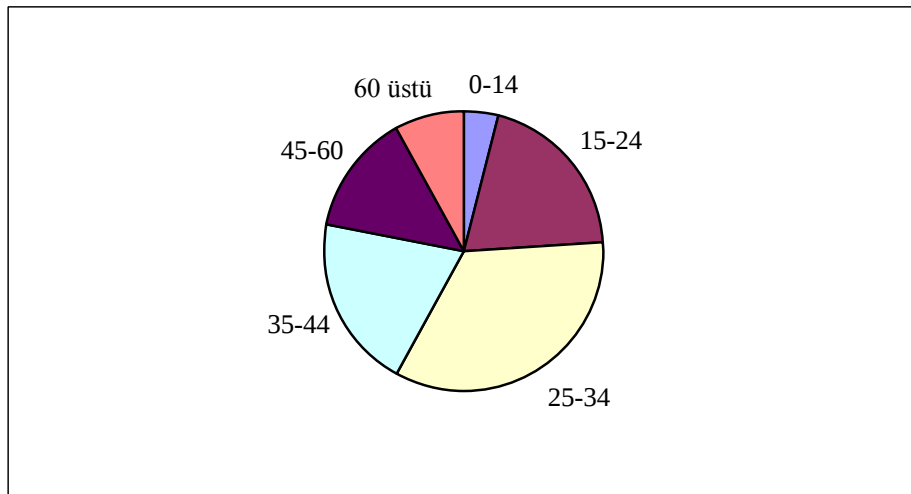
Korunun kadınlar tarafından yoğun kullanılması, korunun sahip olduğu donatılar ve korunun tercih sebepleri etkindir. Korunun tercih edilmesindeki en önemli sebepler; tercih edenlerin konut alanlarına yakınlığı ve doğal güzelliğidir (Tablo 5.3.1.2).

Tablo 5.3.1.2 Gnsiyet ile korunun terci h sebebi ni n karşılaştı rıl ması

Korunun Terci h Sebebi/ Gnsiyet İlişki si		Koruyu Terci h Et me Sebebi							Topla m
		Yakı nlı k	Alışkanlık	Bakı mlı ol ması	Do ğal güzelli ği	Sakinlik ve sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol ması	Nedeni yok rastlantı	
Gnsiyet	Kadı n	4	2	2	13	3	2	3	29
	Er kek	6	5	-	7	2	-	1	21
	Topla m	10	7	2	20	5	2	2	50

Tablo 5.3.1.3 Anket e katılan kişilerin yaş da ğılı mı

Yaş	Sıklık	%
0-14	2	4
15-24	10	20
25-34	17	34
35-44	10	20
45-60	7	14
60 üst ü	4	8
Topla m	50	100

Şekil 5.3.1.2 Anket e katılan kişilerin yaş da ğılı mı

Anket e katılan kişilerin yaş grubu da ğılı mına bakıld ı ğ ında, 25-34 yaş grubunun %34 oran ile en büyük grubu ol uşt urdu ğ u, 15-24 ve 35-44 yaş grupları nın %20'lik oran la ikinci sırada yer ald ı ğ ı, üçüncü olarak ise 45-60 yaş grubunun %14 oran ile yer ald ı ğ ı gör ülm ektedir.

Bu sonuçlara göre; koruyu %54'lük bir oranla, daha çok genç grup olarak adlandırabilece ğ i miz (15-34 yaş grubu) kullanıcı lar kullanmaktadır. Di ğ er yandan 0-

14 yaş grubu kullanıcıların % 4'lük bir oranla en az paya sahip olduğu görülmektedir.

Koru; 25-34 yaş grubu tarafından çoğunlukla doğal güzelliği için, 35-44 yaş grubu tarafından da yerleşim alanları koruya yakın olduğu için kullanılmaktadır. Bunun yanında 15-24, 45-60 yaş gruplarında, büyük oranda koruyu doğal güzelliği için kullanmaktadırlar (Tablo 5.3.1.4).

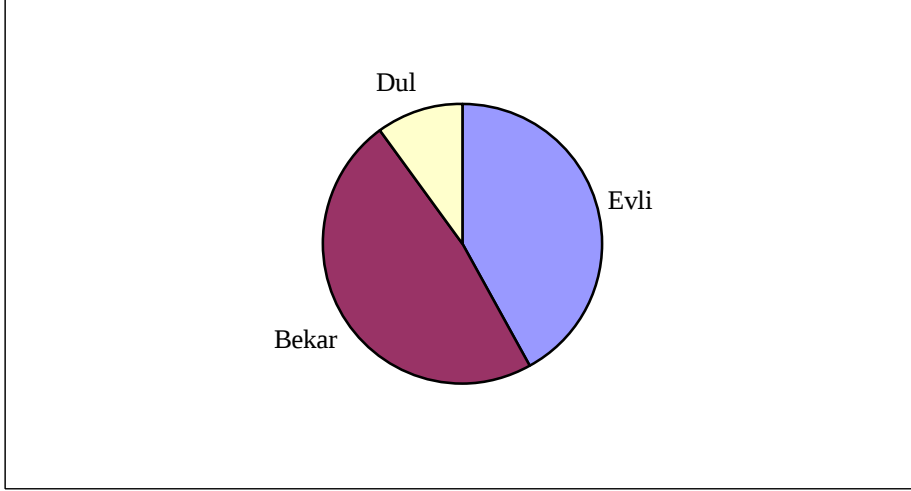
Korunun sahip olduğu donatılar ve özellikler, korunun belli yaş grupları tarafından tercih edilme sebebi ni belirlemektedir. Büyük Çamlıca korusu daha çok gezip-görme ve dinlenmeye imkan veren açık ve kapalı oturma alanlarına sahip bir park olması nedeniyle, daha çok genç grup kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır. Koru içinde 0-14 yaş grubuna hitap eden donatı elemanlarının (oyun elemanları gibi) azlığı, bu yaş grubunun koru kullanımında az yer kaplamasına neden olmaktadır.

Tablo 5.3.1.4 Yaş ile korunun tercih sebebi ni karşılaştırılması

Korunun Tercih Sebebi / Yaş İlişkisi		Koruyu Tercih Etme Sebebi							
		Yakınlık	Alışkanlık	Bakımlı Olması	Doğal güzelliği	Sakinlik ve Sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam olması	Nedeni yok rastlantı	Toplam
Yaş	0-14	1	-	-	-	1	-	-	2
	15-24	1	1	-	4	2	1	1	10
	25-34	3	1	1	9	2	-	1	17
	35-44	4	2	-	2	-	-	2	10
	45-60	-	1	1	4	-	1	-	7
	60 üstü	1	2	-	1	-	-	-	4
	Toplam	10	7	2	20	5	2	4	50

Tablo 5.3.1.5 Ankete katılan kişilerin medeni durumları

Medeni Durum	Sıklık	%
Evli	21	42
Bekar	24	48
Dul	5	10
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.3 Ankete katılan kişilerin medeni durumları

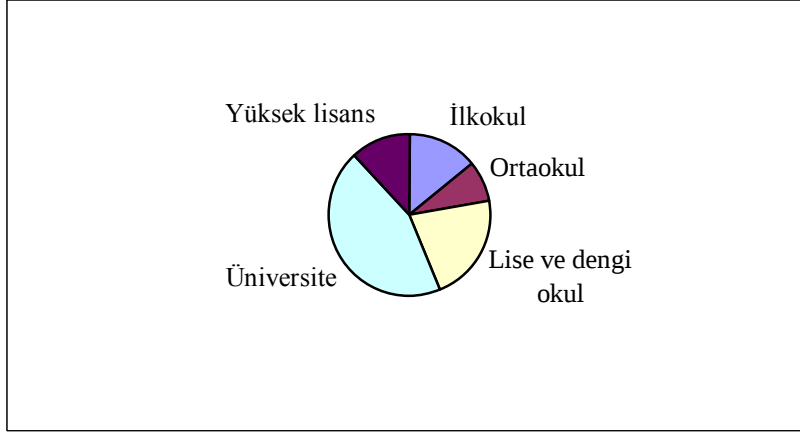
Koru kullanıcılarının %48'nin bekar, %42'sinin evli ve %10'nun ise dul olduğu ortaya çıkmıştır.

Kullanıcıların çocuk sahipliği oranına baktığımızda ise %42'sinin çocuğunun olduğu, %58'nin ise çocuğunun olmadığı görülmüştür.

Korudaki çocuk oyun alanlarının azlığı, korunun evli ve çocuklu kişiler tarafından daha az tercih edilmesine neden olmaktadır. Koru daha çok, genç ve çocuk sahibi olmayan kişiler tarafından kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.1.6 Ankete katılan kişilerin eğitim durumu

Eğitim Durumu	Sıklık	%
İlkokul	7	14
Ortaokul	4	8
Lise ve dengi okul	11	22
Üniversite	22	44
Yüksek lisans	6	12
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.4 Ankete katılan kişilerin eğitimidurumu

Eğitimidurumuna göre bir değerlendirme yapıldığında; hiç okumamış ve sadece okur yazar olan kullanıcılara rastlanmıştır. Koru kullanıcılarının büyük çoğunluğunun %44'lük bir oranla üniversite mezunlarından oluştuğu, ikinci sırada %22'lik oranla lise ve dengi okullardan mezun olanların olduğu görülmektedir. Bunları %14'lük oranla ilkokul mezunları, %12'lik oranla yüksek lisans mezunları, %8 oranla ortaokul mezunları takip etmektedir.

Bu sonuçlara göre; koruyu büyük oranda (%78) eğitimidurumu iyi olan insanların kullandığı ortaya çıkmaktadır.

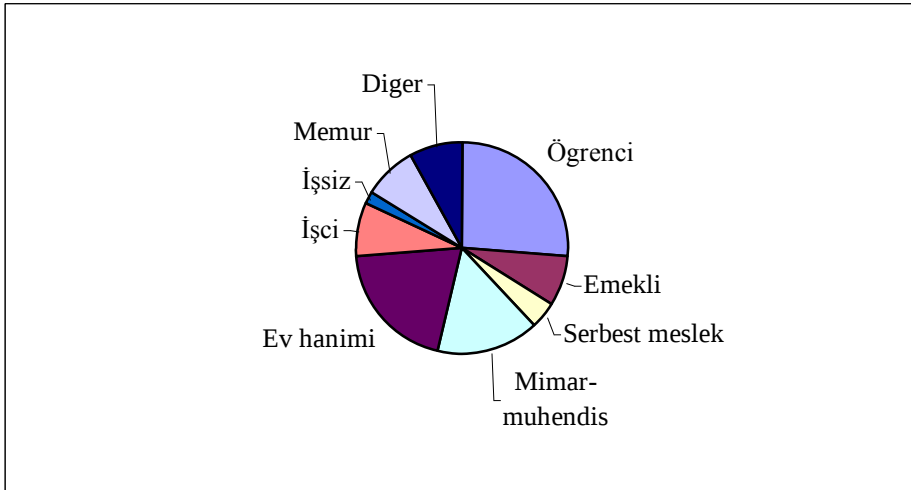
Büyük Çamlıca korusu, sadece Üsküdar ilçesi için değil, tüm İstanbul için bir çekim merkezidir. Genelde hafta içini yoğun, çalışarak geçiren iyi eğitilmiş insanlar, hafta sonlarını doğal ve görsel güzelliğe sahip Büyük Çamlıca korusunda dinlenerek geçirmeyi tercih etmektedirler. Bunu; korunun hafta içi-hafta sonu kullanım durumu ile kullanıcıların eğitimidurumlarının karşılaştırıldığı çapraz tablodan da görebiliriz.

Tablo 5.3.1.7 Kullanıcıların eğitimi durumu ile korunun hafta içi hafta sonu kullanımı durumunun karşılaştırılması

Korunun Hafta içi- Hafta sonu Kullanımı / Eğitimi Durumu İlişkisi		Korunun hafta içi hafta sonu kullanımı durumu		
		Hafta İçi	Hafta Sonu	Toplam
Eğitimi Durumu	Okur/ Yazar	-	-	-
	İlkokul	3	4	7
	Ortaokul	2	2	4
	Lise ve Dengi Okul	2	9	11
	Üniversite	5	17	22
	Yüksek Lisans	-	6	6

Tablo 5.3.1.8 Anket e katılan kişilerin meslek durumu

Meslek Durumu	Sıklık	%
Öğrenci	13	26
Emekli	4	8
Serbest meslek	2	4
Mimar- mühendis	8	16
Ev hanımı	10	20
İşçi	4	8
İşsiz	1	2
Memur	4	8
Diğer	4	8
Toplam	50	100

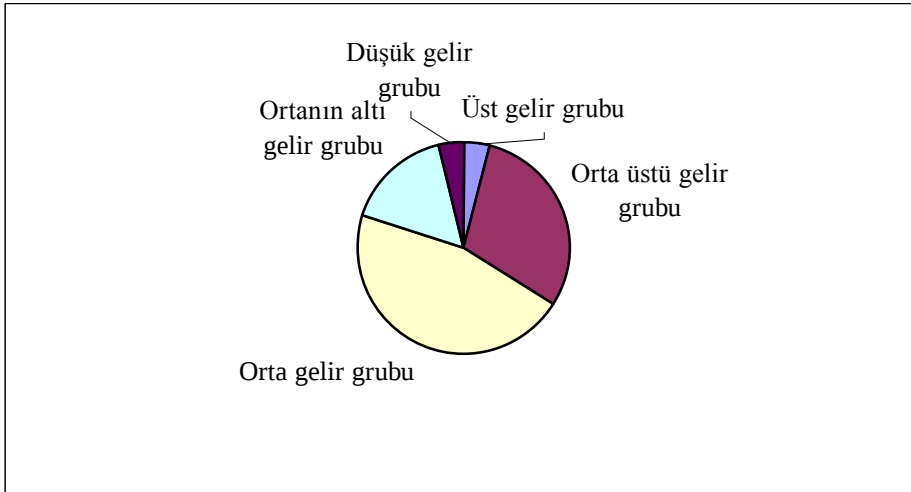
Şekil 5.3.1.5 Anket e katılan kişilerin meslek durumu

Kullanıcıların meslek durumlarını incelediğimizde; %26'lık oranla öğrencilerin ilk sırada yer aldığı görülürken, bunu %20'lik oranla ev hanımları, %16'lık oranla iş emenar- mühendisleri takip ettiğı görülmektedir.

Katılımcılara sorulan bu soru karşısında alınan cevaplar, korunun yine İstanbul genelinde bir çekim merkezi olduğunu göstermektedir. Korum, sadece korunun yakın çevresinde yaşayan insanlar tarafından değil, özellikle hafta sonları, İstanbul'un başka bölgelerinden gelen öğrenciler ve farklı meslek gruplarına sahip kişiler tarafından da kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.1.9 Ankete katılan kişilerin gelir durumları

Gelir Durumu	Sıklık	%
Üst gelir grubu	2	4
Orta üstü gelir grubu	15	30
Orta gelir grubu	23	46
Ortanın altı gelir grubu	8	16
Düşük gelir grubu	2	4
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.6 Ankete katılan kişilerin gelir durumları

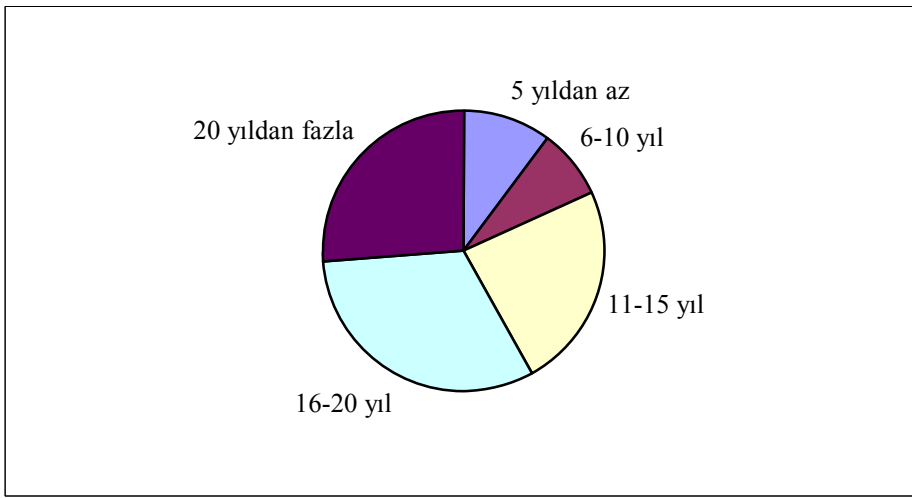
Kullanıcıların aylık gelirlerine ait sorular, bu konudaki sorulara bilgi vermeden rahatsız olma olasılıkları gözönünde bulundurularak, ücret belirtilmeden, düşük gelir grubu, ortanın altı gelir grubu, orta gelir grubu, orta üstü gelir grubu ve üst gelir grubu olarak sınıflandırılarak sorulmuştur.

Buna göre; kullanıcıların büyük bir oranının (%46) orta gelir grubuna ait olduğunu, orta üstü gelir grubunun ise %30'luk oranla ikinci sırada yer aldığı, orta altı gelir

grubunun ise %16'lık bir orana sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar göstermektedir ki, kullanıcıların önemli bir kısmı orta ve orta üstü gelir grubuna dahildir.

Tablo 5.3.1.10 Anket e katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre

İst'da yaşama süresi	Sıklık	%
5 yıldan az	5	10
6-10 yıl	4	8
11-15 yıl	12	24
16-20 yıl	16	32
20 yıldan fazla	13	26
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.7 Anket e katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre

Kullanıcıların İstanbul'da yaşama süreleri değerlendirildiğinde, 16-20 yıldır İstanbul'da yaşayanların % 31'lik oran ile ilk sırada, 20 yıldan fazla süredir İstanbul'da yaşayanların % 26'lık oran ile ikinci sırada, 11-15 yıldır yaşayanların da % 24'lük oran ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Diğer kullanıcılar ise (% 18) 10 yıldan az süredir İstanbul'da yaşayanlardan oluşmaktadır.

Bu sonuç, Büyük Çanırca korusunun uzun süredir İstanbul'da yaşayan kişiler (10 yıldan fazla) tarafından kullanıldığını göstermektedir.

Büyük Çanırca korusu kullanıcıları, daha çok 16 yıldan fazla süredir İstanbul'da yaşayan kişilerden oluşmaktadır. Bunun nedeni, korunun İstanbul'un önemli bir çekim merkezi olması ve çok eskiden beri insanların rekreasyon ihtiyaçlarına yanıt veriyor olmasıdır.

Tablo 5.3.1.11 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Yaşanılan Semt	Sıklık	%
Üsküdar	17	34
Ümraniye	11	22
Kadıköy	6	12
Beykoz	2	4
Beşiktaş	5	10
Bahçelievler	1	2
Bağcılar	1	2
Bostancı	2	4
Erenköy	2	4
Ortaköy	1	2
Halkalı	1	2
Maltepe	1	2
Total	50	100

Şekil 5.3.1.8 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Kullanıcıların yaşadıkları semtlere baktığımızda, kullanıcıların %34'nün korunun bulunduğu yer olan Üsküdar ilçesinde ika m et ettikleri görülmektedir. Bunu %22'lik oranla Ümraniye ilçesinde ika m edenler, %12'lik oranla Kadıköy ilçesinde ika m edenler izlemektedir. Bununla beraber, Büyük Çanl ıca korusunu kullananların %18'ni n Avrupa yakasında yaşad ı ı ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlar gösteriyor ki; Büyük Çanl ıca korusu sadece Üsküdar ilçesi ne de ğil, tüm İstanbul'a hizmet veren bir korudur. Koru, İstanbul'un daha çok Anadolu yakas ı ndan kullanıcı al m as ı na ra ğ n en, Avrupa yakas ı ndan da kullanıcılar gel mektedir. Özellikle yaz mevsiminde Avrupa yakas ı ndan gelen kişilerin yoğunluğu daha da artmaktadır. Korunun tüm İstanbul'a hitap et m esini n nedeni, çok eski tarihten bugüne kadar

varlığını devam ettirmiş ve tüm İstanbul'a haki m, müt his bir doğal güzelliğe sahip ol masıdır.

Tablo 5.3.1.12 Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendir ne durumu

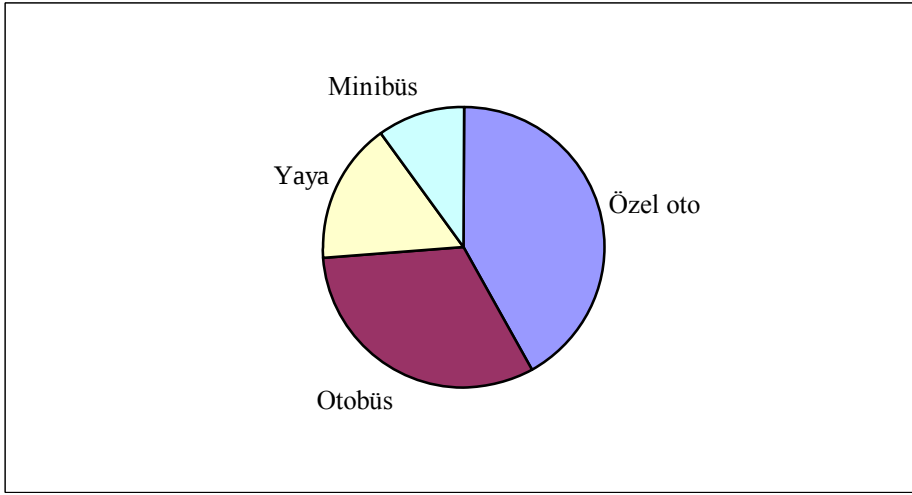
Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Gezmek	31	62
Spor yapmak	11	22
Evde dinlenmek	28	56
Evde çalışmak	7	14
Mesaiye kalmak	1	2
Kursa gitmek	7	14
Kültürel aktivitelere katılmak	11	22
Parklara gitmek	17	34
Eş dost ziyaretine gitmek	20	40
Hobilerle meşgul olmak	6	12

Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendir ne durumlarını belirlemek amacıyla sorulan sorular sonucunda; kullanıcıların büyük çoğunluğunun, hafta sonlarını gezerek, evde dinlenerek, eş-dost ziyaretine giderek ve parklara giderek değerlendirdikleri ortaya çıkmıştır.

Ancak çıkan sonuçlarda, koru kullanıcılarının daha az bir oranının zamanını parklarda geçirdiği görülmüştür.

Tablo 5.3.1.13 Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü

Kullanılan Araç	Sıklık	%
Özel oto	21	42
Tramvay	16	32
Yaya	8	16
Mini bus	5	10
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.9 Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü

Kullanıcıların koruya hangi araçla geldiklerine bakılırsa; özel oto ile gelen kullanıcıların %42'lik oran ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunu, %32'lik oran ile otobüsle gelenler ve %16'lık oran ile yaya gelenler izlemektedir. Özel otomobilleri ile gelenlerin %98'i araçlarını özel otoparka park etmektedirler. Diğer %2'lik kısım ise araçlarını kaldırıma üstüne park etmektedirler.

Koruya ulaşımında özel otomobil kullanımının sıklığı, korunun İstanbul genelinde çekim merkezi olan ve yoğun olarak kullanılan bir koru olması nedeniyle kaynaklanmaktadır. Korunun, Üsküdar ilçesi genelinde yerel bir olması nedeniyle yaya kullanımı düşüktür.

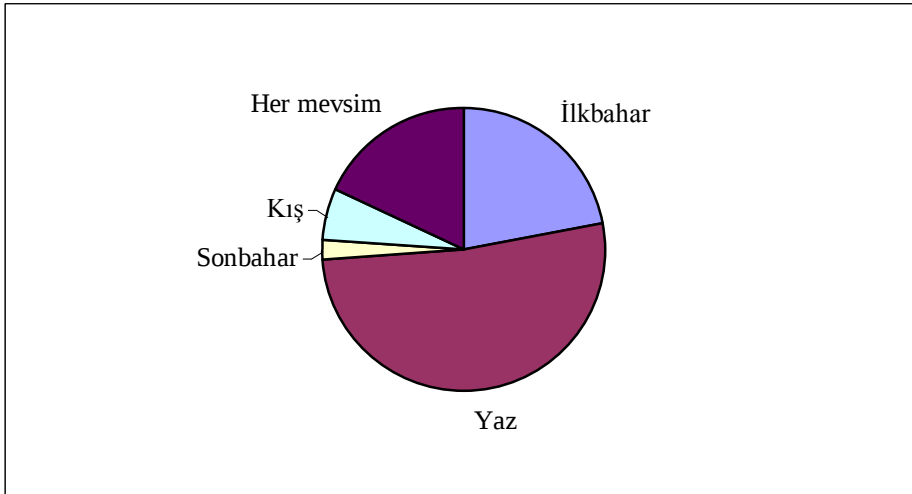
Farklı yaş gruplarının koruya gelirken kullandığı araç türleri olarak ise özel otomobil kullanımının yanı sıra, özellikle 25-34 yaş grubunun koruya ulaşımında otobüs kullandığı görülmüştür (Tablo 5.3.1.14). Bu da korunun, gençler tarafından buluşma-görüşme noktası olarak kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 5.3.1.14 Yaş ile koruya hangi araçla geldiğini karşılaştırması

Koruya Gelinen Araç / Yaş İlişkisi		Koruya Hangi Araçla Gelindiği				
		Özel oto	Otobüs	Yaya	Minibüs	Toplam
Yaş	0-14	-	1	1	-	2
	15-24	3	2	3	2	10
	25-34	6	8	-	3	17
	35-44	7	2	1	-	10
	45-60	4	3	-	-	7
	60 üstü	1	-	3	-	4
	Toplam	21	16	8	5	50

Tablo 5.3.1.15 Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsim

Kullanılan Mevsim	Sıklık	%
İlkbahar	11	22
Yaz	26	52
Sonbahar	1	2
Kış	3	6
Her mevsim	9	18
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.10 Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsim

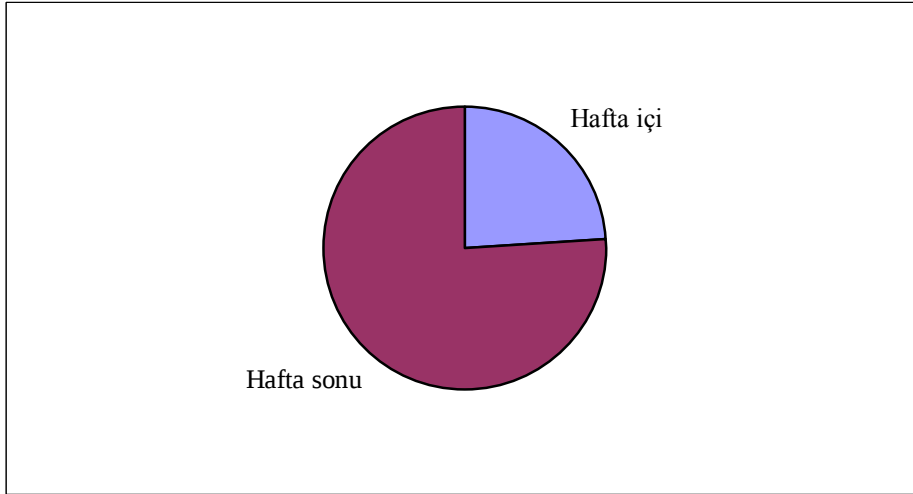
Kullanıcıların koruyu hangi mevsimyoğun olarak kullandıklarına bakıldığında; % 52'lik oran ile yaz mevsimini ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Korunun ilkbahar mevsiminde de (%22) yoğun olarak kullanıldığı, bunun yanı sıra %18'lik bir oran

teşkil eden kullanıcıların koruyu her mevsimde kullandığını belirttiği tespit edilmiştir.

Büyük Çamlıca korusu doğal güzelliği nedeniyle, daha çok ilkbahar ve yaz mevsimlerinde kullanılmaktadır. Özellikle yaz mevsiminde koru, piknik yapmak amacıyla yoğun kullanıcı almaktadır.

Tablo 5.3.1.16 Kullanıcıların koruyu hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Hafta içi-sonu kullanımı	Sıklık	%
Hafta içi	12	24
Hafta sonu	38	76
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.11 Kullanıcıların koruyu hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Korunun hafta içi ve hafta sonu kullanım durumu incelendiğinde %76'lık bir orana en çok hafta sonları kullanıldığı görülmektedir.

Korunun hafta içi-sonu kullanım durumuna, cinsiyet ve yaşa göre baktığımızda, korunun hafta sonları daha çok bayanlar tarafından ve 25-44 yaş grubu tarafından kullanıldığı görülmektedir (Tablo 5.3.1.17 ve Tablo 5.3.1.18).

Tablo 5.3.1.17 Gnsiyet ile korunun hafta içi-sonu kullanı mdurumu karşılaştınlması

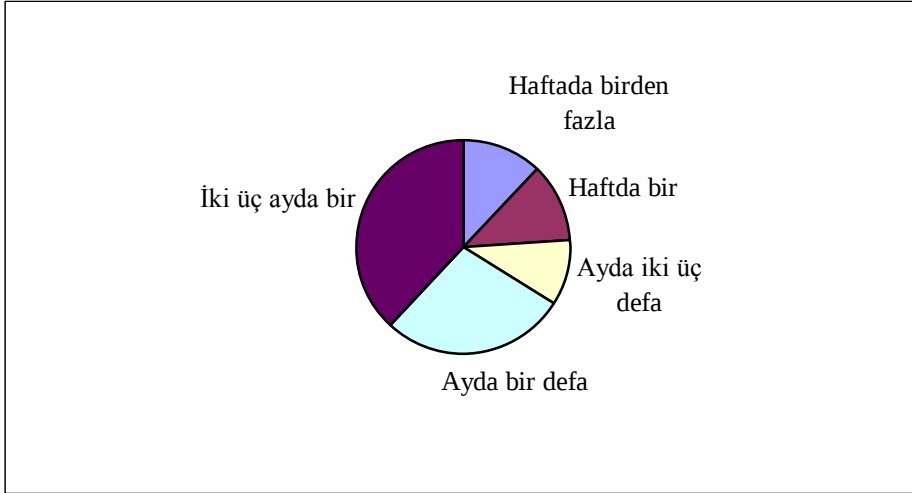
Hafta İçi-Sonu Kullanı m/ Gnsiyet İlişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Gnsiyet	Kadı n	13	15	28
	Er kek	14	8	22
	Toplam	27	23	50

Tablo 5.3.1.18 Yaş ile korunun hafta içi-sonu kullanı mdurumu karşılaştınlması

Hafta İçi-Sonu Kullanı m/ Yaş İlişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Yaş	0- 14	-	2	2
	15- 24	2	8	10
	25- 34	3	14	17
	35- 44	1	9	10
	45- 60	2	5	7
	60 üst ü	4	-	4
	Toplam	12	38	50

Tablo 5.3.1.19 Kullanı cıların koruyu kullanma sıklı ğ

Kullanı mSıklı ğ	Sıklık	%
Haftada birden fazla	6	12
Haft da bir	6	12
Ayda iki üç defa	5	10
Ayda bir defa	14	28
İki üç ayda bir	19	38
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.12 Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı

Korunun kullanıcılar tarafından hangi sıklıkla kullanıldığına baktığımızda %38'lik bir oranın 2-3 ayda bir koruya geldiği, %28'lik bir oranın ayda bir kez koruya geldiği ortaya çıkmaktadır. Haftada birden fazla ve haftada bir koruya gelen kullanıcıların oranı ise %24'tür.

Bu oranlar koruyu kullanan kişilerin, koruya çok sık olarak geldiğini göstermektedir.

Koru, yoğun kullanıma sahip kadınlar tarafından bile, genel olarak ayda veya iki üç ayda bir kullanılmaktadır. Aşağıdaki tablo korunun kullanma sıklığının göstermektedir (Tablo 5.3.1.20).

Tablo 5.3.1.20 Gnsiyet ve kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması

Korunun Kullanma Sıklığı / Gnsiyet İlişkisi		Koruyu Kullanma Sıklığı					Toplam
		Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	
Gnsiyet	Kadın	3	4	1	8	13	29
	Erkek	3	2	4	6	6	21
	Toplam	6	6	5	14	19	50

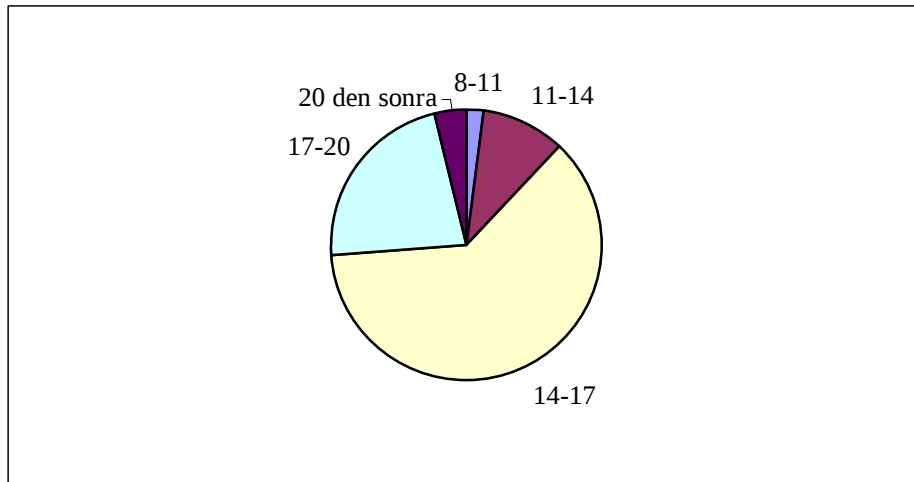
Koru kullanma sıklığının yaş grupları ile karşılaştırılması sonucunda da, tüm yaş gruplarının koruyu yoğun olarak iki üç ayda bir kullandıkları görülmüştür (Tablo 5.3.1.21).

Tablo 5.3.1.21 Yaş ile kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Sıklığı / Yaş İlişkisi	Koruyu Kullanma Sıklığı					
	Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	Toplam
Yaş	0-14	-	-	1	1	2
	15-24	1	1	-	3	10
	25-34	2	2	1	4	17
	35-44	1	-	1	4	10
	45-60	-	3	1	1	7
	60 üstü	2	-	1	1	4
	Toplam	6	6	5	14	50

Tablo 5.3.1.22 Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu

Kullanım Saati	Sıklık	%
8-11	1	2
11-14	5	10
14-17	31	62
17-20	11	22
20 den sonra	2	4
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.13 Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu

Kullanıcıların genel olarak koruya hangi saatlerde geldikleri sorulduğunda, %62'lik bir oranın 14-17 saatleri arasında koruda olmayı tercih ettikleri, %22'sinin ise 17-20 saatleri arasında koruyu kullandıkları tespit edilmiştir.

Bu oranlar gösteriyor ki, koru genel olarak (% 84) öğleden sonraları kullanılmaktadır.

Koru kullanıcıların çoğunluğunu oluşturan kadınlar da, koruyu öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedirler. Koru, sahip olduğu aktiviteler değil, doğal güzelliği ve dinlenmek amacı ile kullanıcı çektiği için öğleden sonraları daha yoğun kullanılmaktadır (Tablo 5.3.1.23).

Tablo 5.3.1.23 Cinsiyet ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Saatleri / Cinsiyet ilişkisi		Korunun Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Cinsiyet	Kadın	-	3	18	6	1	28
	Erkek	2	2	13	5	-	22
	Toplam	2	5	31	11	1	50

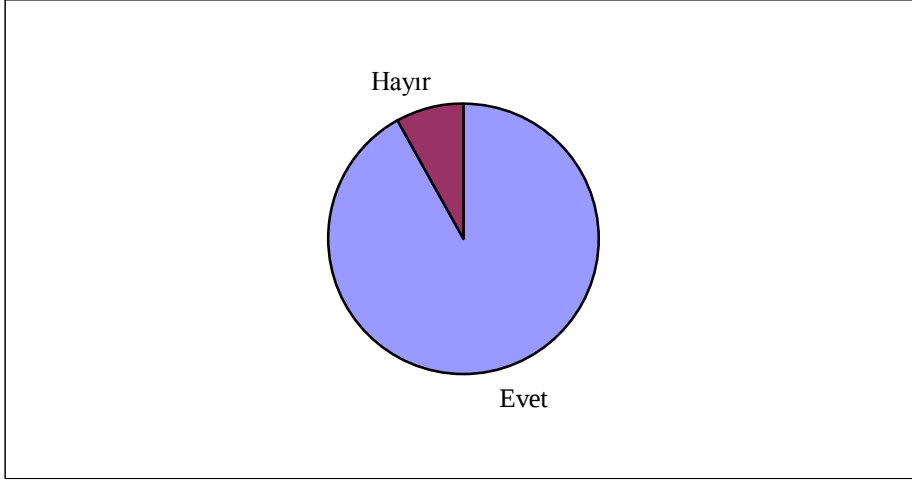
Keza her yaş grubu da koruyu genelde öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedir (Tablo 5.3.1.24). Bu da, korunun sahip olduğu ve olmadığı aktivitelerden kaynaklanmaktadır. Koru genel olarak doğal güzelliği için kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.1.24 Yaş ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Saatleri / Yaş ilişkisi		Korunun Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Yaş	0-14	-	-	2	-	-	2
	15-24	-	1	5	3	1	10
	25-34	-	2	8	6	-	16
	35-44	-	1	8	1	-	10
	45-60	-	-	6	1	-	7
	60 üstü	1	1	2	-	-	4
	Toplam	1	5	31	11	1	49

Tablo 5.3.1.25 Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu

Koruya Ulaşım	Sıklık	%
Evet	46	92
Hayır	4	8
Toplam	50	100

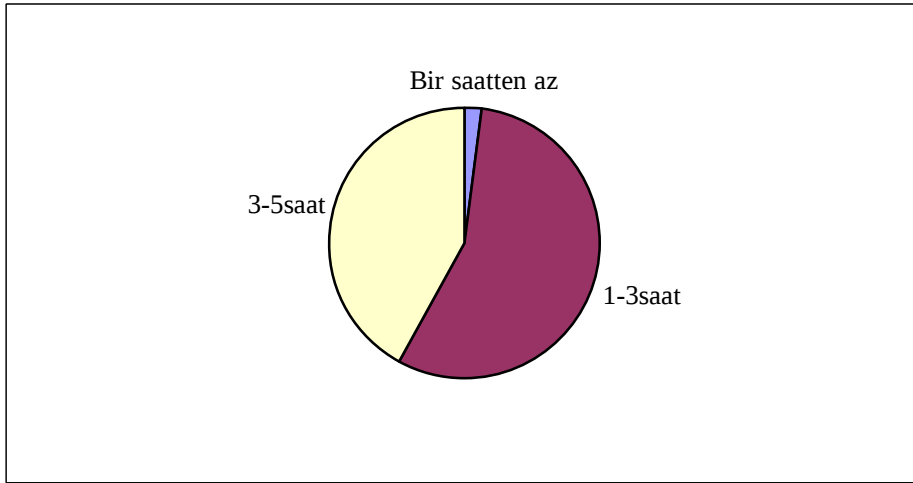

Şekil 5.3.1.14 Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu

Koruya istediğini z zaman kolayca ulaşabiliyor musunuz sorusuna, %92'lik çoğunluk evet cevabını vermiştir. Koru, sadece bulunduğu ilçe olan Üsküdar'a yönelik bir yerel park olmasada, kullanıcı aldığı diğer senilerden de koruya ulaşım gerek özel otomobiller ile gerekse de otobüs, minibüs gibi toplu taşı araçları ile çok rahatça sağlanmaktadır.

Tablo 5.3.1.26 Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu

Geçirilen Zaman	Sıklık	%
Bir saatten az	1	2
1-3saat	28	56
3-5saat	21	42
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.15 Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumu

Kullanıcılara koruda kaç saat vakit geçirdikleri sorulduğunda %56'sının 1-3 saat, %42'sinin 3-5 saat, %2'sinin de 1 saatten az sürelerde koruda bulundukları görülmüştür.

Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumuna bakıldığında, Büyük Çamlıca korusunun kısa süreli kullanımı için pek kullanılmadığı görülmüştür. Kullanıcılar genel olarak kendi özel araçlarıyla koruya gelip uzun vakit geçirmeyi tercih etmektedir.

Tablo 5.3.1.27 Kullanıcıların koruyu kullanma amaçları

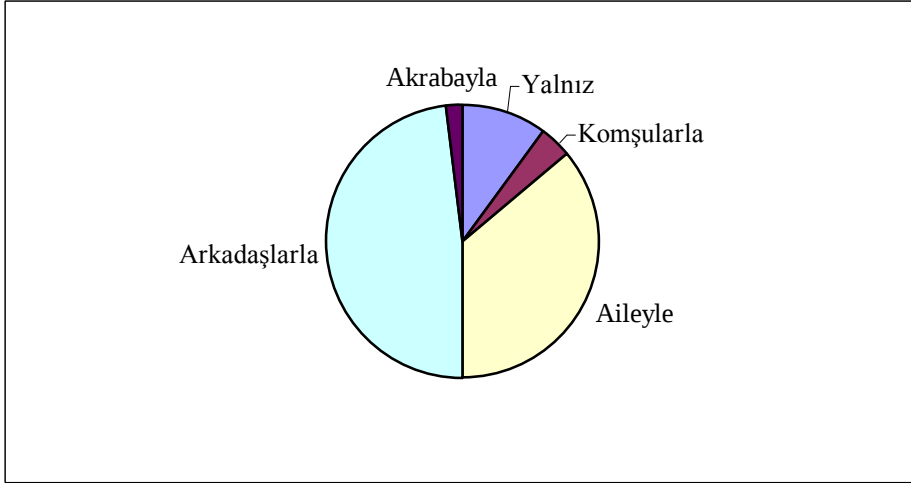
Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Yürümek	22	44
Đinlenmek	29	58
Spor yapmak	11	22
Hava almak (doğaya yakınlık)	25	50
Piknik yapmak	9	18
Gezip görmek	10	20
Manzara seyretmek	29	58
Okumak	3	6
Geçiş amaçlı	-	-
Çocuk bahçesi için	5	10
Điğer	-	-

Kullanıcıların hangi amaçla koruya geldikleri incelendiğinde; en çok manzara seyretmek, dinlenmek ve hava almak amacıyla korunun kullanıldığı belirlenmiştir.

Bu tablo göstermektedir ki; koru, daha çok manzarası, doğaya yakınlığı için kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.1.28 Kullanıcıların koruya kiminle geldikleri

Koruya Kimle Geliildiği	Sıklık	%
Yalnız	5	10
Komşularla	2	4
Aileyle	18	36
Arkadaşlarla	24	48
Akrabayla	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.16 Kullanıcıların koruya kiminle geldikleri

Kullanıcıların %48'nin koruya arkadaşlarıyla, %36'sının ailesiyle, %10'nun ise yalnız geldiği bulunmuştur.

Bu, burada yalnız geçirilmesi için uygun aktivitelerin olduğunu göstermektedir (okuma için sessiz mekanlar vs). İnsanlar genel olarak aile veya arkadaşlarıyla koruyu yoğun olarak kullanmaktadır (oturup, sohbet etmek için vs).

Tablo 5.3.1.29 Kullanıcıların koruyu tercih etme sebepleri

Tercih Sebebi	Sıklık	%
Yakınlık	10	20
Alışkanlık	7	14
Bakımlı olması	2	4
Doğal güzelliği	20	40
Sakinlik ve sessizlik	5	10
Hareketli ve eğlenceli bir ortam olması	2	4
Nedeni yok, rastlantı	2	4
Çeşitli zevk ve isteklere yanıt vermesi	2	4
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.17 Kullanıcıların koruyu tercih etme sebepleri

Korunun tercih edilme sebepleri arasında %40 ile doğal güzelliği yer almaktadır. Bununla beraber, diğer tercih edilme sebepleri ise %20 ile yakın olması, %14 ile de kullanıcıların alışkanlıktır.

Korunun tercih edilmesinde en önemli nedenler, sahip olduğu doğal güzellik ve bakımlı olmasıdır. Bu yüzden kullanıcılar erken saatlerde koruda olmaksızın, daha çok öğleden sonralarını parkta geçirmeyi tercih etmektedirler. Çünkü koruda sabah erken saatlerde gelip, zamanlarını geçirecekleri belirgin bir aktivite yoktur. Bu nedenle de koru yoğun olarak öğleden sonraları kullanılmaktadır. Ayrıca korunun öğleden sonra yoğun kullanılmaya sebeplerinden biri de, insanların alışkanlıklarıdır. İnsanlar genelde sabah evde kahvaltılarını yapıp, hazırlanıp ancak öğleden sonra koruya gitmektedirler.

Tablo 5.3.1.30 Korunun terci h edil me sebebi ile kullanı msaatini n karşı laştırıl nası

Koruyu Tercih Sebebi / Saat İlişkisi		Korunun Kullanıl na Saatleri					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Koruyu Tercih et me sebepleri	Yakı nlık	-	1	6	3	-	10
	Alışkanlık	1	1	4	1	-	7
	Bakı mlı ol ması	-	-	1	-	-	1
	Do ğal güzelli ği	-	2	14	4	-	20
	Sakı nlik ve Sessizlik	-	1	2	2	-	5
	Hareketli ve e ğlenceli bir orta m ol ması	-	-	1	-	2	3
	Nedeni yok rastlantı	-	-	3	1	-	4
	Toplam	1	5	31	11	2	50

**Büyük Ç a nlı ca Korusu Kullanıcı ları nın M e m nuniyet Dereceleri ni n
De ğ erlendiril mesi:**

Tablo 5.3.1.31 Kullanıcı ları n korunun çe şitli özellikleri nden m e m nun ol na durumu

Korunun özellikleri	Ç ok m e m nun		M e m nun		F i kri yok		M e m nun de ğ il		H i ç m e m nun de ğ il	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Manzara	34	68	16	32	-	-	-	-	-	-
Sessizlik	4	8	30	60	4	8	10	20	2	4
Ç evre canlı lı ğı	4	8	30	60	10	20	6	12	-	-
Bit kilendir me	6	12	43	86	1	2	-	-	-	-
Tasarı m ele manları nı n yer seçi mi	1	2	15	30	28	56	6	12	-	-
Ç ı opark	5	10	26	52	17	34	2	4	-	-

Kullanıcılardan, korunun çeşitli özelliklerinden ne ölçüde memnun oldukları sorusuna alınan cevaplarda; *manzaradan*; % 68'nin çok memnun, % 32'sinin memnun olduğu, *sessizlikten*; %8'nin çok memnun, %60'ının memnun, % 20'sinin memnun değil, %8'nin ise fikri olmadığı, *çevre canlılığından*; %8'nin çok memnun, % 60'ının memnun, % 12'sinin memnun değil, % 20'sinin fikri olmadığı, *bitkilendirmeden*; %12'sinin çok memnun, %86'sının memnun, %2'sinin ise fikri olmadığı, *tasarım elemanlarının yer seçimi*nden; % 30'nun memnun, % 12'sinin memnun değil, %56'sının fikri olmadığı, *otoparktan*; %10'nun çok memnun, % 34'nün fikri olmadığı tespit edilmiştir.

Bu verilere göre kullanıcıların genel olarak korudan memnun oldukları ortaya çıkmıştır.

Kullanıcılar, korunun doğal güzelliğinden, manzarasından ve bitkilendirmesinden çok memnular. Ancak kullanıcıların korudaki en büyük memnuniyetsizliği, kullanıcı yoğunluğundan kaynaklanmaktadır.

Tablo 5.3.1.32 Kullanıcıların korudaki tasarım elemanlarından memnuniyet durumu

Tasarım Elemanları	Çok memnun		Memnun		Fikri yok		Memnun değil		Hiç memnun değil	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Oyun elemanları	-	-	7	14	29	58	11	22	3	6
Oturma grupları	-	-	22	44	2	4	25	50	1	2
Döşeme kaplamaları	-	-	25	50	8	16	13	26	4	8
Aydınlatma elemanları	5	10	24	48	10	20	8	16	3	6
Çöp kutuları	2	4	41	82	-	-	7	14	-	-
Göl gelişler	-	-	35	70	10	20	4	8	1	2
Yaya yolu	-	-	39	78	5	10	6	12	-	-
Su elemanı	-	-	5	10	18	36	12	24	15	30
Yeşil alanlar	18	36	32	64	-	-	-	-	-	-
Tuvalet	1	2	32	64	13	26	4	8	-	-

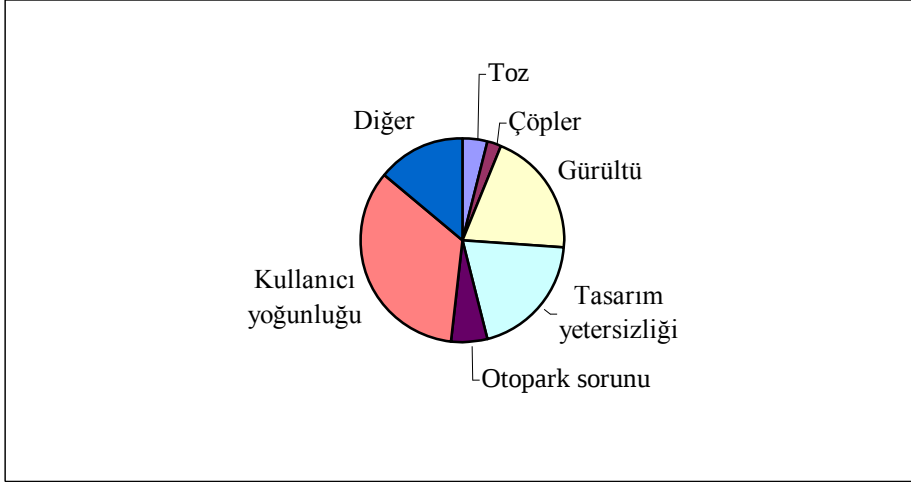
Kullanıcıların, koruda bulunan tasarım elemanlarından memnuniyet durumları, oyun elemanları, oturma grupları, döşeme kaplamaları, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, göl gelişler, yaya yolu, su elemanları, yeşil alanlar ve tuvaletler olarak 10 başlık altında incelenmiştir. Buna göre kullanıcıların *oyun elemanlarından* % 14'ünün memnun, % 22'sinin memnun olmadığı, % 58'nin ise fikrinin olmadığı, *oturma gruplarından* %44'nün memnun, %50'sinin memnun olmadığı, %4'nün ise fikrinin olmadığı, *döşeme kaplamalarından* % 50'sinin memnun, % 26'sının memnun değil, % 16'sının ise fikrinin olmadığı, *aydınlatma elemanlarından* %

10' nun çok memnun, %48' nin memnun, %16' sının memnun değil, %20' sinin ise fikrinin olmadığı, *çöp kutuları*ndan %4' nün çok memnun, %82' sinin memnun, %14' nün memnun olmadığı, *göl geliklerden* %70' nin memnun, %8' nin memnun değil, %20' sinin fikrinin olmadığı, *yaya yolundan* %78' nin memnun, %12' sinin memnun değil, %10' nun fikrinin olmadığı, *su elemanı*ndan %10' nunun memnun, %24' nün memnun değil, %36' sının fikrinin olmadığı, *yeşil alanlardan* %36' sının çok memnun, %64' nün memnun, %8' nin memnun değil, %26' sınında fikrinin olmadığı, *tuvaletlerden* %64' nün memnun, %8' nin memnun değil, %26' sinin ise fikrinin olmadığı belirlenmiştir.

Tüm bu sonuçlar göstermektedir ki; kullanıcılar, korunun daha çok doğal özelliklerinden memnundır.

Tablo 5.3.1.33 Kullanıcıları koruda rahatsız eden faktörler

Rahatsız Edici Faktörler	Sıklık	%
Toz	2	4
Çöpler	1	2
Gürültü	10	20
Tasarım yetersizliği	10	20
Onarım sorunu	3	6
Kullanıcı yoğunluğu	17	34
Diğer	7	14

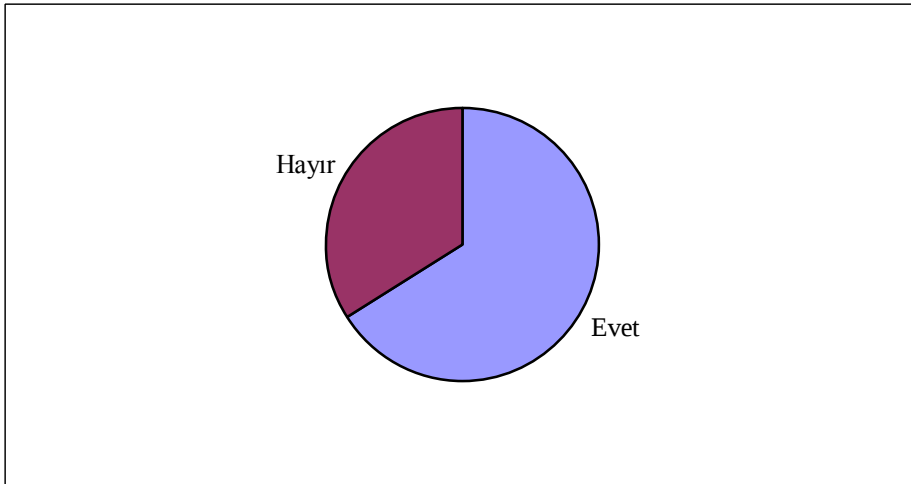

Şekil 5.3.1.18 Kullanıcıları koruda rahatsız eden faktörler

Kullanıcılara bireysel olarak korudaki rahatsız edici faktörler sorulduğunda; %34'lük bir oranla kullanıcı yoğunluğunun ilk sırada yer aldığı, bunu %20'lik oranlarla gürültü ve tasarım yetersizliği'nin izlediği görülmüştür.

Tablo 5.3.1.34 Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu

Yeşil Alan Bakım	Sıklık	%
Evet	33	66
Hayır	17	34
Toplam	50	100

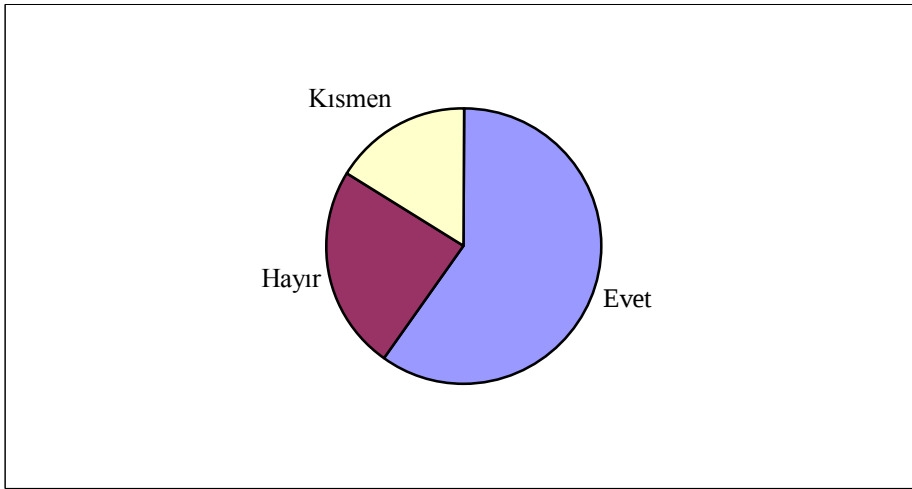
Şekil 5.3.1.19 Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu

Korudaki yeşil alan bakım ile ilgili soruya ise kullanıcıların %66'sı yeterli olduğunu belirtmiştir.

Koruda kullanıcı yoğunluğu olmasına rağmen, kullanıcıların yeşil alanlardan ve bakımlarından çoğunlukla memnun oldukları görülmüştür. Bakımın yeterli olması koru yönetiminin koruya önem verdiği ve dikkat ettiğini göstermektedir.

Tablo 5.3.1.35 Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları

Korunun Temizliği	Sıklık	%
Evet	30	60
Hayır	12	24
Kısmen	8	16
Toplam	50	100

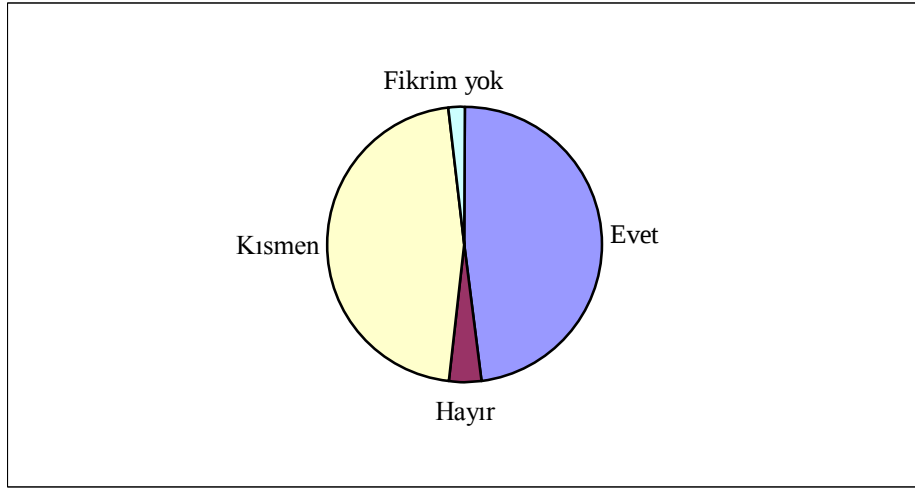
Şekil 5.3.1.20 Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları

Koruyu temiz buluyor musunuz sorusuna %60 oranındaki kullanıcı evet cevabını verirken, %24'ü hayır değildir. %16'sı ise kısmen temiz bulduğunu belirtmiştir.

Korunun temizliği ne dair sorulan sorulara verilen cevaplar sonucunda, yeşil alanların bakımından olduğu gibi korunun temizliğinden de kullanıcılar memnundur. Bu da koru yönetiminin koruya önem verdiği ve dikkat ettiğini göstermektedir.

Tablo 5.3.1.36 Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu

Korudaki Güven Hssi	Sıklık	%
Evet	24	48
Hayır	2	4
Kısmen	23	46
Fikri yok	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.1.21 Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu

Korunun güvenliğini belirlemek amacıyla sorduğumuz koruda kendini güvende hissediyor musunuz sorusuna kullanıcıların % 48'i evet derken, % 46'sı kısmen kendisini güvende hissettiğini belirtmiştir. %4'ü ise güvenli bulmamıştır.

Büyük Çamlıca Korusu Anket Sonuçlarının Genel Değerlendirmesi:

Koruların kullanımı ve kullanıcıların koru ile ilgili görüşlerini almak üzere, Büyük Çamlıca korusunda yapılan anketlerde sorulan sorulara göre yapılan değerlendirmede aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Büyük Çamlıca korusu, koru olarak nitelendirilmesine rağmen, yapılan uygulamalar ve getirilen fonksiyonlar açısından koru niteliğini yavaş yavaş kaybetmektedir. Kullanıcılar, burayı bir park gibi algılamakta ve beklentileri de bu yönde olmaktadır. Ancak yine de kullanıma amaçları incelendiğinde, Büyük Çamlıca korusunun daha çok manzara seyretmek, dinlenmek, hava almak (doğaya yakınlık) ve yürümek amacıyla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu tercih sebepleri de aslında koru kavramı ile uyusmaktadır.

Büyük Çamlıca korusu, daha çok Üsküdar, Ümraniye ve Kadıköy ilçelerinden kullanıcı almaktadır. Bunun en önemli sebebi, korunun bu ilçelere yakın olması ve bu ilçelerde Büyük Çamlıca korusu niteliğinde ve büyüklüğünde yeşil alanların olması ve bu ilçelerdeki yeşil alanların yetersizliğidir. Örneğin Ümraniye ilçesi özelinde yapılmış olan çalışmada da (Karalı, 2001) Ümraniye ilçesindeki yeşil alan yetersizliği ortaya çıkmıştır.

Büyük Çanlca korusu genel olarak baktığımızda, tüm İstanbul ilinden kullanıcı almaktadır ve bu da koruda kullanıcı yoğunluğunu arttırmaktadır. Hatta kullanıcıları koruda rahatsız eden en önemli faktörlerin başında kullanıcı yoğunluğu olduğu tespit edilmiştir.

Büyük Çanlca korusu daha çok özel otomobil sahibi kişiler tarafından, daha çok hafta sonları ve öğleden sonraları kullanılmaktadır. Bu kişiler, koruda bir saatten az vakit geçirmektedirler. Tüm bu bulgular da korunun kendi başına bir çekim merkezi konumunda olduğunu ve insanlar tarafından özellikle tercih edildiğini göstermektedir.

Büyük Çanlca korusundaki tasarım elemanlarından memnuniyet durumuna baktığımızda, kullanıcıların oyun elemanları, oturma grupları, su elemanından memnun olmadıkları, bunun yanında ise aydınlatma ve çöp kutularından, gölgeliklerden, yaya yolu ve yeşil alanlardan memnun oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca korunun çeşitli özelliklerinden memnun olma durumuna baktığımızda da; genel olarak kullanıcıların memnun olmadıkları bir unsur olmadığı, bunun yanında manzara, sessizlik, çevre canlılığı, bitkilendirme ve otoparktan memnun oldukları tespit edilmiştir.

Bununla birlikte kullanıcılar; çocuk oyun alanının, kapalı ve açık oturma alanlarının yetersizliği ve bakımsızlığından, su elemanının eksikliğinden yakınmaktadırlar. Bunların geliştirilmesi ve iyileştirilmesi beklenmektedir.

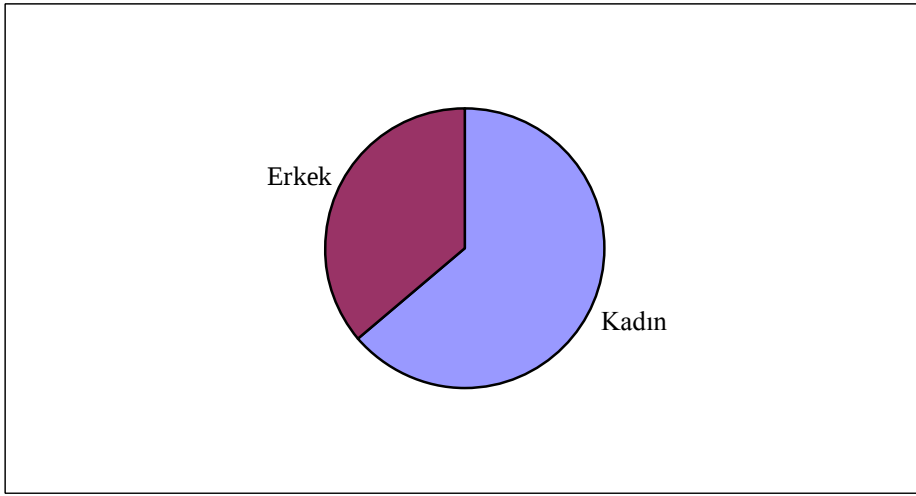
Ancak; koru tamam göz önüne alındığında, kullanıcıların bu taleplerinin yerine getirilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir. Aksi takdirde zaten koru niteliğini yavaş yavaş kaybetmekte olan Büyük Çanlca korusu, tamamen bir park ve aktif rekreasyon alanına dönüşecektir.

5.3.2 Fethi Paşa Korusunda Yapılan Anket Çalışması ve Elde Edilen Verilerin Analizi

Fethi Paşa Korusunun Kullanımının Değerlendirilmesi:

Tablo 5.3.2.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sıklık	%
Kadın	32	64
Erkek	18	36
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Fethi Paşa korusunda yapılan anketlerde görüşülen kişilerin %64'ü kadın, %36'sı ise erkektir.

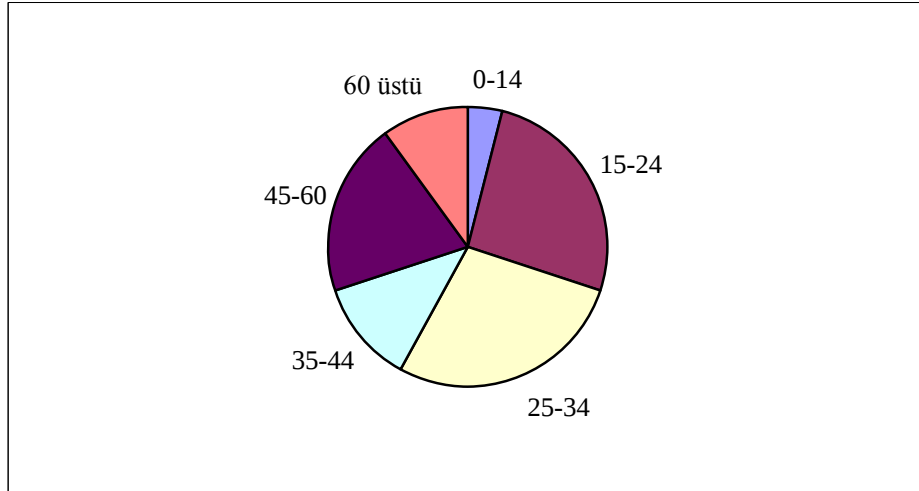
Fethi Paşa korusunun kadınlar tarafından yoğun olarak kullanılması, korunun sahip olduğu donatılar ve tercih sebepleri etkindir. Koru, Üsküdar ilçe merkezinde ve kolay ulaşılabilir bir yerde bulunmaktadır ve daha çok doğal güzelliği ve yakın olması nedeniyle tercih edilmektedir (Tablo 5.3.2.2).

Tablo 5.3.2.2 Gnsiyet ile korunun terci h sebebi ni n karşılaştı rıl nası

Korunun Terci h Sebebi / Gnsiyet İlişki si		Koruyu Terci h Et me Sebebi							Toplam
		Yakı nlık	Alışkanlık	Bakı m ol nası	Doğal güzelli ğ	Sakinlik ve Sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol nası	Nedeni Yok, rastlantı	
Gnsiyet	Kadı n	5	2	1	15	1	8	-	32
	Er kek	6	2	1	6	1	2	-	18
	Toplam	11	4	2	21	2	10	-	50

Tablo 5.3.2.3 Ankete katılan kişilerin yaş dağılı m

Yaş	Sıklık	%
0-14	2	4
15-24	13	26
25-34	14	28
35-44	6	12
45-60	10	20
60 ÜSTÜ	5	10
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.2 Ankete katılan kişilerin yaş dağılı m

Ankete katılan kişilerin yaş grubu dağılı mına bakıld ı ğ nda; 25-34 yaş grubunun %28 oran ile en büyük grubu oluşturdu ğ u, 15-24 yaş grubunun %26'lık oran ile ikinci sırada yer ald ı ğ u, üçüncü olarak ise 45-60 yaş grubunun % 20 oran ile yer ald ı ğ u görülmüştür.

Bu sonuçlara göre; koruyu % 54'lük bir oranla daha çok genç grup olarak adlandırabilece ğ i miz (15-34 yaş grubu) kullanıcılar kullanmaktadır. Diğer yandan 0-

14 yaş grubunun kullanıcılar arasında %4'lük bir oranla en az paya sahip olduğu gör÷lmüştür.

Fethi Paşa korusu genel olarak tüm yaş grupları tarafından doğal güzelliği için tercih edil mektedir. Ayrıca özellikle 25-34 yaş grubu, koruyu yakın ol ması nedeniyle de tercih et mektedir (Tablo 5.3.2.4).

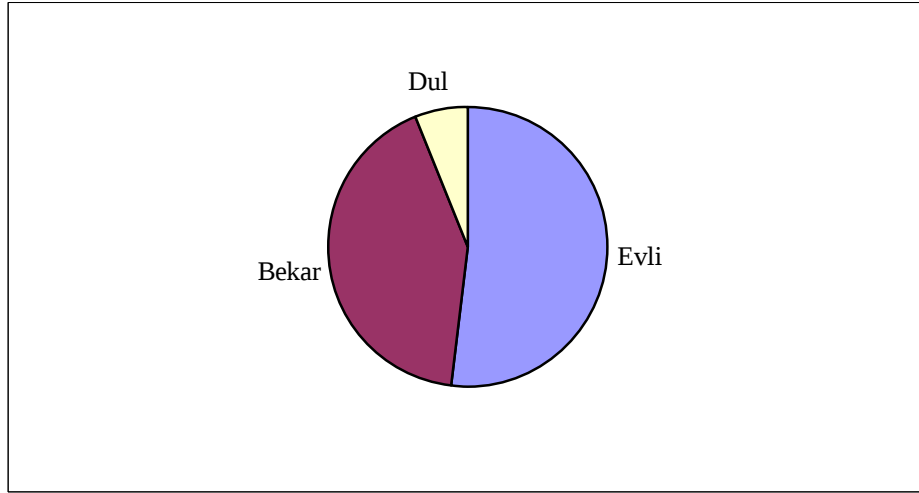
Korunun sahip olduğu donatılar ve özellikler korunun belli yaş grupları tarafından tercih edil me sebebini belirlemektedir. Fethi Paşa korusu büyük bir doğal güzelliğe sahip, kolay ulaşı ma sahip merkezi bir yerde ol ması nedeniyle, her yaştan yoğun kullanıcıya sahiptir.

Tablo 5.3.2.4 Yaş ile korunun tercih sebebi ni n karşılaştırıl ması

Korunun Tercih Sebebi / Yaş İlişkisi		Koruyu Tercih Et me Sebebi							Toplam
		Yakınlık	Alışkanlık	Bakımlı ol ması	Doğal güzelliği	Sakinlik ve sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol ması	Nedeni yok, rastlantı	
Yaş	0-14	1	-	-	1	-	-	-	2
	15-24	2	-	1	5	1	4	-	13
	25-34	4	2	1	4	1	2	-	14
	35-44	1	-	-	3	-	2	-	6
	45-60	1	-	-	7	-	2	-	10
	60 üst ü	2	2	-	1	-	-	-	5
	Toplam	11	4	2	21	2	10	-	50

Tablo 5.3.2.5 Anket e katılan kişilerin nedeni durumu

Medeni Durum	Sıklık	%
Evli	26	52
Bekar	21	42
Dul	3	6
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.3 Ankete katılan kişilerin medeni durumu

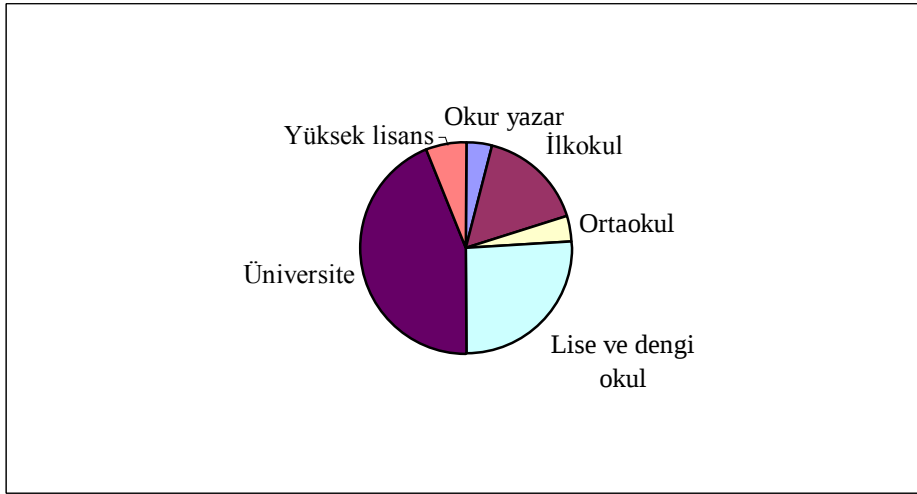
Koru kullanıcılarının %52'si evli, %42'si bekar ve %6'sını ise dul olduğu ortaya çıkmıştır.

Kullanıcıların çocuk sahipliği oranına baktığımızda ise %56'sının çocuğunun olmadığı, %42'sinin ise çocuğunun olduğu görülmüştür.

Fethi Paşa korusu, her ne kadar yetersiz olsa da her yaş grubuna hitap eden farklı donatılara sahiptir. Bu nedenle park evli ve çocuklu ailelerin yanında bekarlar tarafından da yoğun olarak kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.2.6 Ankete katılan kişilerin eğitimi durumu

Eğitim Durumu	Sıklık	%
Okur yazar	2	4
İlkokul	8	16
Ortaokul	2	4
Lise ve dengi okul	13	26
Üniversite	22	44
Yüksek lisans	3	6
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.4 Ankete katılan kişilerin eğitimidurumu

Kullanıcılar için eğitim durumuna göre bir değerlendirme yapıldığında; hiç okumamış kullanıcılara rastlanmamıştır. Koru kullanıcılarının büyük çoğunluğunun % 44 ile üniversite mezunlarından oluştuğu, ikinci sırada % 26'lık oranla lise ve dengi okullardan mezunların yer aldığı görülmektedir. Bunları % 16'lık oranla ilkokul mezunları, % 6'lık oranla yüksek lisans mezunları ve % 4'erlik oranlarla ortaokul mezunları ve okur yazarlar takip etmektedir.

Bu sonuçlara göre; koruyu büyük oranda (%76) eğitimidurumu iyi olan insanların kullandığı görülmektedir.

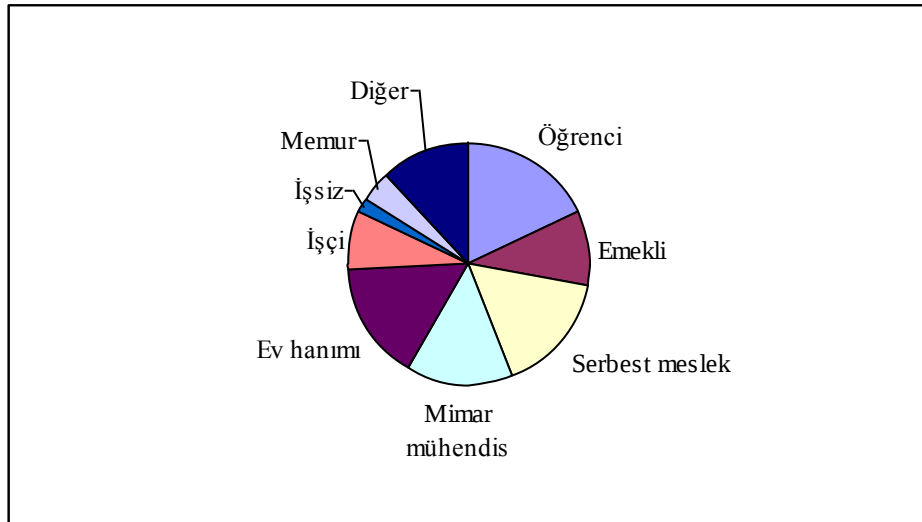
Fethi Paşa korusu sadece Üsküdar ilçesi için değil, tüm İstanbul için bir çekim merkezidir. Genelde hafta içini yoğun, çalışarak geçiren iyi eğitilmiş insanlar, hafta sonlarını doğal ve görsel güzelliğe sahip bu koruda geçirmeyi tercih etmektedirler. Bunu, korunun hafta içi-hafta sonu kullanım durumu ile kullanıcıların eğitim durumlarının karşılaştırıldığı çapraz tablodan da görebiliriz (Tablo 5.3.2.7).

Tablo 5.3.2.7 Kullanıcıların eğitimi durumu ile korunun hafta içi hafta sonu kullanımı durumunun karşılaştırılması

Korunun Hafta içi- Hafta sonu Kullanımı / Eğitimi Durumu İlişkisi		Korunun hafta içi hafta sonu kullanımı durumu		
		Hafta İçi	Hafta Sonu	Toplam
Eğitimi Durumu	Okur/ Yazar	2	-	2
	İlkokul	2	6	8
	Ortaokul	-	2	2
	Lise ve Dengi Okul	1	11	12
	Üniversite	1	21	22
	Yüksek Lisans	-	3	3
	Toplam	6	44	50

Tablo 5.3.2.8 Ankete katılan kişilerin meslek durumu

Meslek Durumu	Sıklık	%
Öğrenci	9	18
Emekli	5	10
Serbest meslek	8	16
Mimar mühendis	7	14
Ev hanımı	8	16
İşçi	4	8
İşsiz	1	2
Memur	2	4
Diğer	6	12
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.5 Ankete katılan kişilerin meslek durumu

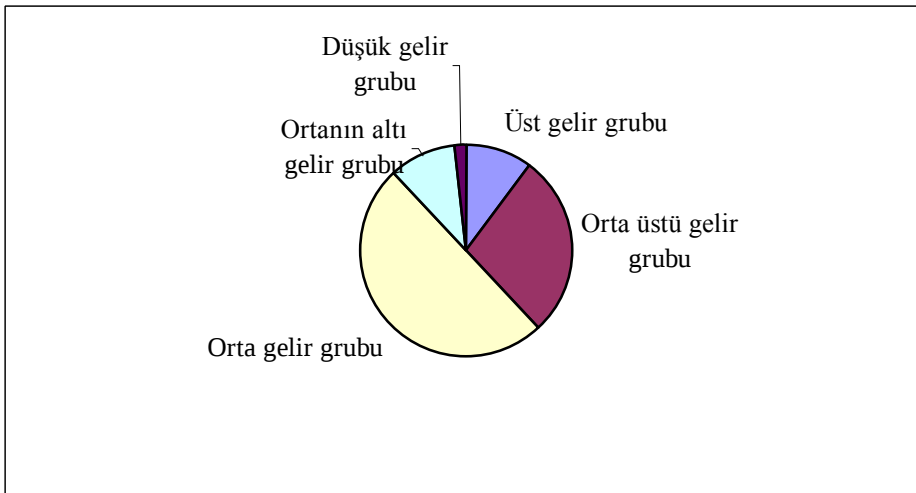
Kullanıcıların meslek durumlarını incelediğimizde; %18'lik oranla öğrencilerin ilk sırada yer aldığı görülürken, bunu %16'şar oranlarla ev hanımları ve serbest meslek sahiplerinin, %14'lik oranla ise mimar mühendisleri takip ettiği görülmektedir.

Yapılan anket sonucunda, Fethi Paşa korusunun çok farklı meslek gruplarından kullanıcısı olduğu görülmüştür. Kullanıcılar arasında %10 oranda emekliler, %8 oranda işçiler, %4 oranında memurlar, %2 oranında işsizler ve %12 oranında diğer meslek grubundan kişiler yer almaktadır.

Kullanıcılara sorulan bu sorular karşısında alınan cevaplar, korunun yine İstanbul genelinde bir çekim merkezi olduğunu göstermektedir. Korumu sadece korunun yakın çevresinde yaşayan insanlar tarafından değil, özellikle hafta sonları, İstanbul'un başka bölgelerinden gelen öğrenciler ve farklı meslek gruplarına sahip kişiler tarafından da kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.2.9 Ankete katılan kişilerin gelir durumu

Gelir Durumu	Sıklık	%
Üst gelir grubu	5	10
Orta üstü gelir grubu	14	28
Orta gelir grubu	25	50
Ortanın altı gelir grubu	5	10
Düşük gelir grubu	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.6 Ankete katılan kişilerin gelir durumu

Kullanıcıların aylık gelirlerine ait sorular, bu konudaki sorulara bilgi vermeden rahatsız olma olasılıkları gözönünde bulundurularak, ücret belirtilmeden, düşük gelir

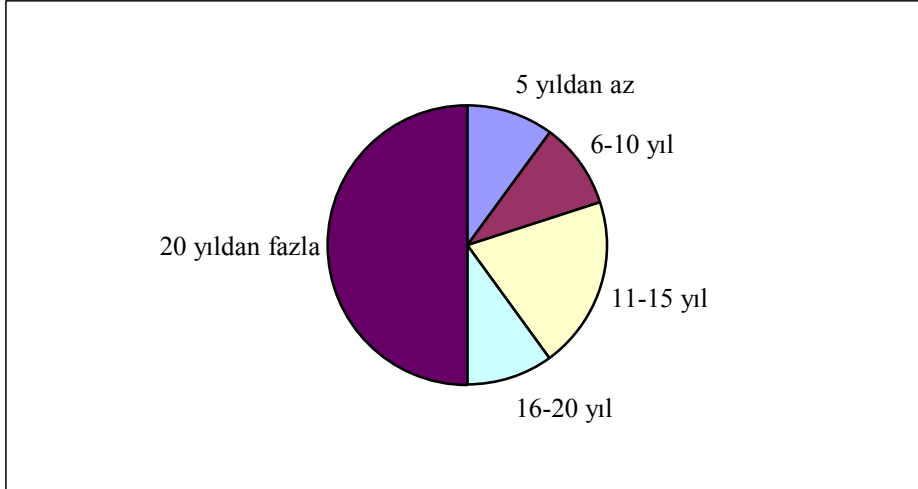
grubu, ortanın altı gelir grubu, orta gelir grubu, orta üstü gelir grubu ve üst gelir grubu olarak sınıflandırılarak sorulmuştur.

Buna göre kullanıcıların büyük oranının (%50) orta gelir grubuna ait oldukları, orta üstü gelir grubunun ise, %28'lik oranla ikinci sırada yer aldığı, üst gelir grubu ve ortanın altı gelir grubunun ise %10'arlık oranlarla üçüncü sırada yer aldığı görülmüştür.

Bu sonuçlar göstermektedir ki, kullanıcıların önemli bir kısmı orta ve orta üstü gelir grubuna dahildir.

Tablo 5.3.2.10 Ankete katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre

İst'da Yaşam Süresi	Sıklık	%
5 yıldan az	5	10
6-10 yıl	5	10
11-15 yıl	10	20
16-20 yıl	5	10
20 yıldan fazla	25	50
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.7 Ankete katılan kişilerin İstanbul'da yaşadıkları süre

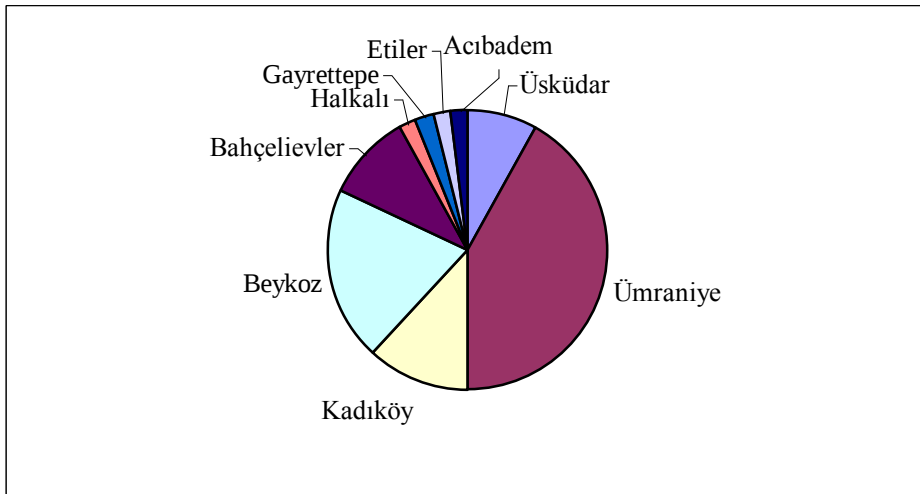
Kullanıcıların İstanbul'da yaşam süreleri değerlendirildiğinde; 20 yıldan fazla İstanbul'da yaşayanların %50 oranıyla ilk sırada, 11-15 yıldır İstanbul'da yaşayanlar ise %20 oranıyla ikinci sırada yer aldıkları görülmüştür. Bunların dışında %10'arlık oranlarla 5 yıldan az İstanbul'da yaşayanlar, 6-10 yıl ve 16-20 yıldır İstanbul'da yaşayanların diğer koru kullanıcılarını oluşturduğu görülmüştür.

Bu sonuç, Fethi Paşa korusunun uzun süredir İstanbul'da yaşayan kişiler (10 yıldan fazla) tarafından kullanıldığını göstermektedir.

Fet hi Paşa korusu kullanıcıları daha çok 20 yıldan fazla süredir İstanbul'da yaşayan kişilerden oluşmaktadır. Bunun nedeni, korunun İstanbul'un önemli bir çekim merkezi olması ve çok eskiden beri insanların rekreasyon ihtiyaçlarına yanıt veriyor olmasıdır. Ayrıca kuru, Üsküdar'ın tam merkezinde ve Avrupa yakasından dahi kolay ulaşılabilir bir alanda yer almaktadır. Bu da korunun çok eskiden beri tercih edilmesinde etkindir.

Tablo 5.3.2.11 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Yaşanılan Semt	Sıklık	%
Üsküdar	4	8
Ümraniye	21	42
Kadıköy	6	12
Beykoz	10	20
Bahçelievler	5	10
Halkalı	1	2
Gayrettepe	1	2
Etiler	1	2
Acıbadem	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.8 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Kullanıcıların yaşadıkları semtlere baktığımızda; kullanıcıların büyük çoğunluğunun (% 42) Ümraniye ilçesinde ikamet ettikleri görülmüştür. Bunu % 20'lik oranla Beykoz ilçesinde ikamet edenler, %12'lik oran ile Kadıköy ilçesinde ikamet edenler ve %8'lik oranla Üsküdar ilçesinde ikamet edenler izlemektedir. Bununla beraber, Fet hi Paşa korusunu kullananların %16'sı İstanbul ilinin Avrupa yakasında ikamet etmektedir.

Bu sonuçlar gösteriyor ki; Fethi Paşa korusu sadece Üsküdar ilçesine değil, tüm İstanbul'a hizmet veren bir korudur. Koru, İstanbul'un daha çok Anadolu yakasından ve özellikle çevre ilçelerinden kullanıcı almasına rağmen, Avrupa yakasından da kullanıcılar gelmektedir. Özellikle yaz mevsiminde Avrupa yakasından gelen kişilerin yoğunluğu daha da artmaktadır. Korunun tüm İstanbul'a hitap etmesini nereden, çok eski tarihten beri varlığını devam ettirmiş olması ve yerleşim merkezi içinde bulunan büyük bir doğal güzelliğe sahip bir koru olmasıdır.

Tablo 5.3.2.12 Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumu

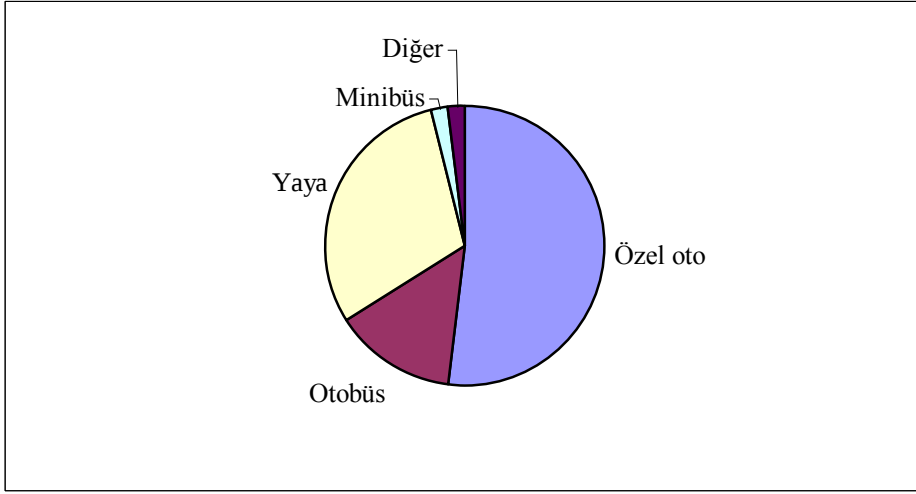
Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Gezmek	36	72
Spor yapmak	3	6
Evde dinlenmek	14	28
Evde çalışmak	6	12
Mesaiye kalmak	4	8
Kursa gitmek	4	8
Kültürel aktivitelere katılmak	12	24
Parklara gitmek	23	46
Eş dost ziyaretine gitmek	9	18
Hobilerle meşgul olmak	4	8

Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumlarını belirlemek amacıyla sorulan sorular sonucunda; kullanıcıların büyük çoğunluğunun, hafta sonunu gezerek ve parklara giderek değerlendirdikleri ortaya çıkmıştır.

Bu sorular sonucunda, koru kullanıcılarının zamanını parklarda değerlendirdiği sonucu çıkmış olmasına karşın, bu oran yine de düşük kalmaktadır.

Tablo 5.3.2.13 Kullanıcıların koruya gelirken kullandığı araç türü

Kullanılan Araç	Sıklık	%
Özel oto	26	52
Otobüs	7	14
Yaya	15	30
Mini bus	1	2
Diğer	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.9 Kullanıcıların koruya gelirirken kullandığı araç türü

Kullanıcıların koruya hangi araçla geldiklerine bakılırsa; özel oto ile gelen kullanıcıların % 52'lik oran ile ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Bunu, % 30'luk oran ile yaya gelenler ve % 14'lük oran ile otobüs ile gelenler izlemektedir.

Özel otomobilleri ile gelenlerin % 96'sı araçlarını özel otoparka parkederken, % 4'lük bir oran aracını kaldırıma üstüne park etmektedir.

Fethi Paşa korusuna ulaşım da özel otomobil kullanımının sıklığı, korunun İstanbul genelinde çekim merkezi olması ve yoğun kullanılmasıyla kaynaklanmaktadır. Ayrıca Fethi Paşa korusunun Üsküdar ilçesi genelinde yerel bir yeşil alan olmasına karşın, merkezi bir konumda yer alması nedeniyle yaya ulaşım da yükündür.

Farklı yaş gruplarının koruya gelirirken kullandığı araç türlerine baktığımızda da, genel olarak her yaş grubunun özel otomobili ile gelmeyi tercih ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra parka, 15-24 yaş grubundan küçük bir oran otobüs ile gelmektedir (Tablo 5.3.2.14).

Tablo 5.3.2.14 Yaş ile koruya hangi araçla geldiği ni n karşılaştırılması

Koruya Geli nen Araç / Yaş İlişkisi		Koruya Hangi Araçla Gelindi ği					
		Özel oto	Otobüs	Yaya	Minibüs	Di ğer	Topla m
Yaş	0-14	-	-	1	1	-	2
	15-24	4	4	5	-	-	13
	25-34	7	1	5	-	1	14
	35-44	5	-	1	-	-	6
	45-60	8	1	1	-	-	10
	60 üst ü	2	1	2	-	-	5
	Topla m	26	7	15	1	1	50

Tablo 5.3.2.15 Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsim

Kullanılan Mevsim	Sıklık	%
İlkbahar	17	34
Yaz	24	48
Sonbahar	2	4
Her mevsim	7	14
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.10 Kullanıcıların koruyu kullandıkları mevsim

Kullanıcıların koruyu hangi mevsim yoğun olarak kullandıklarına bakıldığında; % 48’lik oran ile yaz mevsimini ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Korunun ilkbahar mevsiminde de (%34) yoğun olarak kullanıldığı, bunun yanı sıra %14’lük bir oran teşkil eden kullanıcıların koruyu her mevsimde kullandığı tespit edilmiştir.

Koru, doğal güzelliği nedeniyle, her mevsimde kullanıcı çekme potansiyeline sahiptir. Ayrıca koru piknik alanı olarak da kullanıldığı için, özellikle yaz mevsimi daha yoğun kullanıcı almaktadır.

Tablo 5.3.2.16 Kullanıcıların koruyu hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Hafta içi-sonu kullanı m	Sıklık	%
Hafta içi	6	12
Hafta sonu	43	86
Her zaman	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.11 Kullanıcıların koruyu hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Korunun hafta içi ve hafta sonu kullanı mdurumu incelendi ğ inde, %86'lık bir oranla en çok hafta sonları kullanıldı ğ görülmektedir. % 12'lik oran hafta içi kullanı m tercih ederken, % 2 gibi düşük bir oran ise koruyu hafta içi ve hafta sonu da kullanmayı tercih etmektedir.

Korunun hafta içi-hafta sonu kullanı mdurumuna, cinsiyet ve yaşa göre baktı ğ ımızda, korunun hafta sonları daha çok bayanlar ve 15-34 yaş grubu tarafından kullanıldı ğ görülmektedir (Tablo 5.3.2.17 - Tablo 5.3.2.18). Bu, korunun daha çok bu kesimlere hitap eden aktiviteler ve özelliklere sahip olduğunu gösterir.

Tablo 5.3.2.17 Gnsiyet ile korunun hafta içi-sonu kullanımdurumu karşılaştırılması

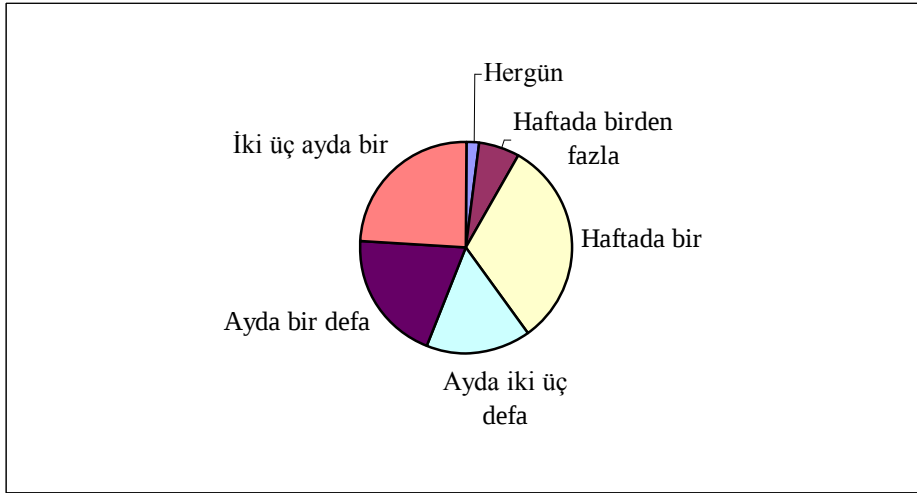
Hafta İçi-Sonu Kullanımı Gnsiyet İlişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Gnsiyet	Kadı n	3	29	32
	Er kek	4	14	18
	Topla m	7	43	50

Tablo 5.3.2.18 Yaş ile korunun hafta içi-sonu kullanımdurumu karşılaştırılması

Hafta İçi-Sonu Kullanımı / Yaş İlişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Yaş	0- 14	-	2	2
	15- 24	2	11	13
	25- 34	-	14	14
	35- 44	-	6	6
	45- 60	2	8	10
	60 üst ü	2	3	5
	Topla m	6	44	50

Tablo 5.3.2.19 Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı

Kullanım Sıklığı	Sıklık	%
Hergün	1	2
Haftada birden fazla	3	6
Haftada bir	16	32
Ayda iki üç defa	8	16
Ayda bir defa	10	20
İki üç ayda bir	12	24
Topla m	50	100

Şekil 5.3.2 12 Kullanıcıların koruyu kullanma sıklığı

Korunun kullanıcılar tarafından hangi sıklıkla kullanıldığına baktığımızda; %32'lik bir oranın haftada bir kez koruya geldiği, %24'lük bir oranın iki üç ayda bir defa koruya geldiği ve %20'lik bir oranın ise ayda bir defa koruya geldiği ortaya çıkmıştır. Bunun yanında %16 oranında kullanıcı koruya ayda iki üç defa gelmeyi tercih etmektedir.

Genel olarak bakıldığında ortaya çıkan tablo ise korunun sıklıkla kullanıldığını göstermektedir. Bunun en önemli nedeni, korunun yerleşim birimlerine yakın ve merkezi bir bölgede bulunuyor olması ve sahip olduğu doğal güzelliğidir. Fethi Paşa korusu, kadınlar tarafından yoğunlukla haftada en az bir kere kullanılmaktadır. Aşağıdaki tablo korunun kullanma sıklığını göstermektedir (Tablo 5.3.2 20).

Tablo 5.3.2 20 Cinsiyet ve kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Sıklığı / Cinsiyet İlişkisi		Koruyu Kullanma Sıklığı						Toplam
		Hergün	Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	
Cinsiyet	Kadın	-	1	11	3	7	10	32
	Erkek	1	2	5	5	3	2	18
	Toplam	1	3	16	8	10	12	50

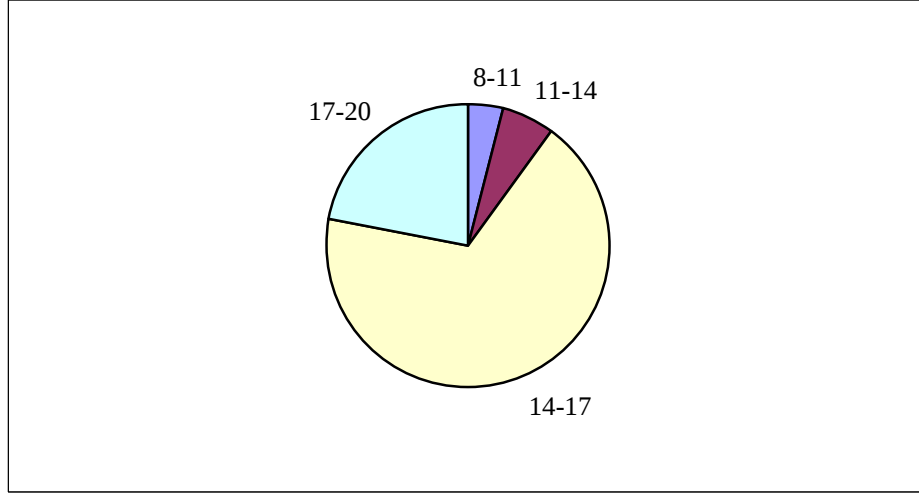
Korunun kullanma sıklığının yaş grupları ile karşılaştırılması sonucunda da, Fethi Paşa korusu tüm yaş grupları tarafından farklı sıklıklarda kullanıldığı görülmektedir. Özellikle 25-34 yaş grubu, koruyu en az haftada bir olmak üzere yoğun olarak kullanmaktadır (Tablo 5.3.2 21).

Tablo 5.3.2.21 Yaş ile kullanıcıların koruyu kullanma sıklığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Sıklığı / Yaş İlişkisi		Koruyu Kullanma Sıklığı						Toplam
		Hergün	Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	
Yaş	0-14	-	-	2	-	-	-	2
	15-24	-	1	3	3	1	5	13
	25-34	1	1	6	2	3	1	14
	35-44	-	-	2	-	3	1	6
	45-60	-	-	2	1	3	4	10
	60 üstü	-	1	1	2	-	1	5
	Toplam	1	3	16	8	10	12	50

Tablo 5.3.2.22 Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu

Kullanım Saati	Sıklık	%
8-11	2	4
11-14	3	6
14-17	34	68
17-20	11	22
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.13 Kullanıcıların günün hangi saatlerinde koruda olmayı tercih etme durumu

Kullanıcılara koruya genel olarak hangi saatlerde gelmeyi tercih ettikleri sorulduğunda; % 68'lik bir oranın 14-17 saatleri arasında koruda olmayı tercih ettikleri, % 22'sinin ise 17-20 saatleri arasında koruda olmayı tercih ettikleri görülmüştür.

Ortaya çıkan sonuç, korunun genel olarak öğleden sonraları kullanıldığını göstermektedir.

Koru kullanıcılarının çoğunluğunu oluşturan kadınlar da, koruyu öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedirler. Fethi Paşa korusu genelde sahip olduğu aktiviteler değil, doğal güzelliği ve dinlenmek amacıyla kullanıcı çektiği için öğleden sonraları daha yoğun kullanılmaktadır (Tablo 5.3.2.23).

Tablo 5.3.2.23 Cinsiyet ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığının karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Saatleri / Cinsiyet İlişkisi		Korunun Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Cinsiyet	Kadın	-	3	23	6	-	32
	Erkek	2	-	11	5	-	18
	Toplam	2	3	34	11	-	50

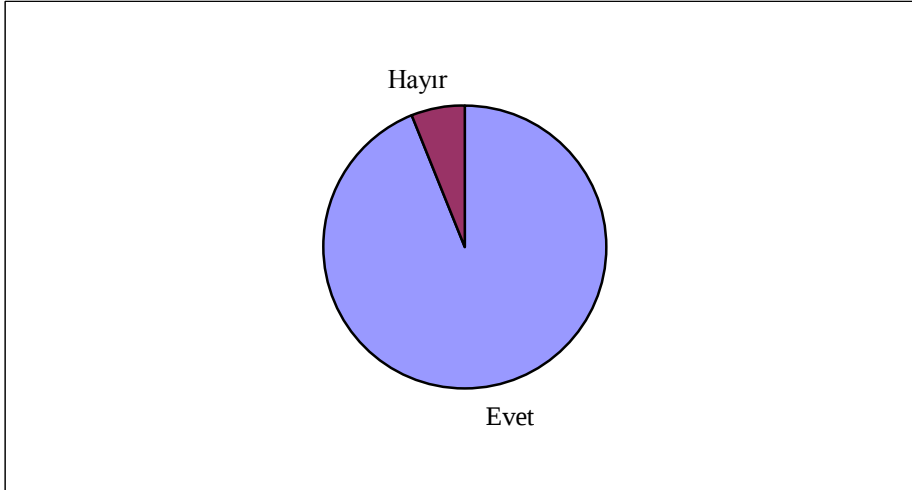
Keza her yaş grubu da koruyu genelde öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedir (Tablo 5.3.2.24).

Tablo 5.1.3.24 Yaş ve korunun günün hangi saatlerinde kullanıldığı nın karşılaştırılması

Koruyu Kullanma Saatleri / Yaş İlişkisi		Korunun Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Yaş	0-14	-	-	2	-	-	2
	15-24	-	1	9	3	-	13
	25-34	1	2	6	5	-	14
	35-44	-	-	4	2	-	6
	45-60	1	-	9	-	-	10
	60 üstü	-	-	4	1	-	5
	Toplam	2	3	34	11	-	50

Tablo 5.3.2.25 Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu

Koruya Ulaşım	Sıklık	%
Evet	47	94
Hayır	3	6
Toplam	50	100

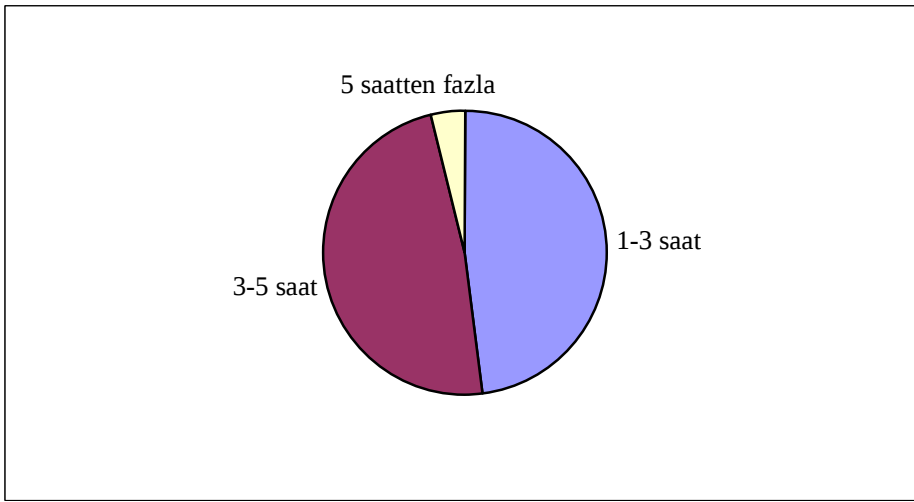
Şekil 5.3.2.14 Kullanıcıların istendiğinde koruya ulaşım durumu

Koruya istediğiniz zaman kolayca ulaşabiliyor musunuz sorusuna; % 94'lük çoğunluk evet cevabını vermiştir.

Fethi Paşa korusu ilçe merkezinde yer almaktadır. Gerek deniz, gerekse kara ulaşımı oldukça kolaydır. Ayrıca koru, sadece bulunduğu ilçe olan Üsküdar'a yönelik yerel bir yeşil alan olması da, kullanıcı aldığı diğer sentlerden de koruya ulaşım kişilerin özel araçları ve otobüs-mini bus veya deniz araçları gibi toplu taşıma araçları ile de çok rahat sağlanmaktadır.

Tablo 5.3.2.26 Kullanıcıların koruda geçirdiği zaman durumu

Geçirilen Zaman	Sıklık	%
1-3 saat	24	48
3-5 saat	24	48
5 saatten fazla	2	4
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.15 Kullanıcıların koruda geçirdiği zaman durumu

Kullanıcılara koruda kaç saat vakit geçirdikleri sorulduğunda %48'nin 1-3 saat, yine aynı oranda %48'nin 3-5 saat ve %4'nün 5 saatten fazla sürelerde koruda vakit geçirdikleri görülmüştür.

Kullanıcıların koruda geçirdikleri zaman durumuna bakıldığında, Fethi Paşa korusunun yoğunlukla uzun süreli kullanıma sahip olduğu görülmektedir. Kullanıcılar, genel olarak kendi araçları ile veya yaya olarak koruya gelip, uzun vakit geçirmeyi tercih etmektedir. Bu da kullanıcıların beklentilerini arttırmaktadır.

Tablo 5.3.2.27 Kullanıcıların koruyu kullanma amaçları

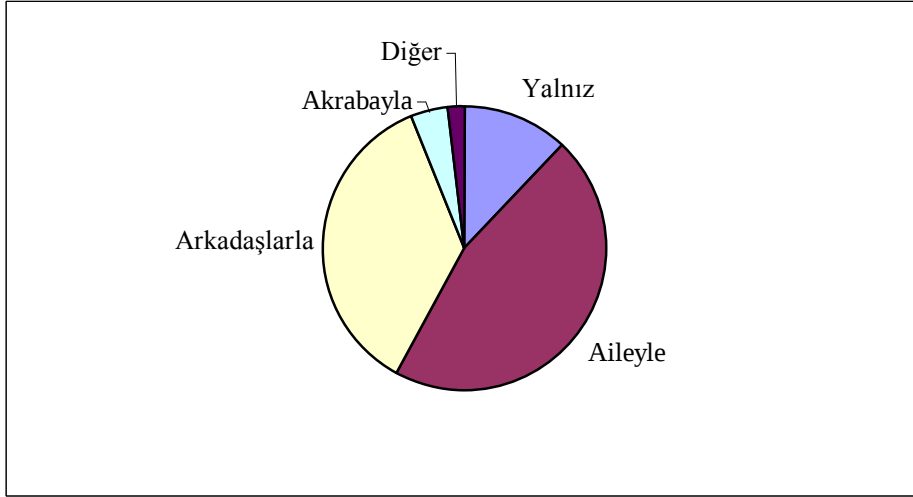
Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Yürümek	11	22
Đinlenmek	27	54
Spor yapmak	3	6
Hava almak (doğaya yakınlık)	25	50
Piknik yapmak	6	12
Gezip görmek	4	8
Manzara seyretmek	20	40
Okumak	3	6
Geçiş amaçlı	-	-
Çocuk bahçesi için	3	6
Điğer	4	8

Kullanıcılara koruya hangi amaçla geldikleri sorulduğunda; en çok dinlenmek, hava almak ve manzara seyretmek amacıyla korunun kullanıldığı belirlenmiştir.

Bu tablo göstermektedir ki; koru daha çok dinlenmek ve hava almak (doğaya yakınlık) için kullanılmaktadır. Fethi Paşa korusu özellikle sahip olduğu doğal güzelliği nedeni ile kullanılmaktadır; ancak koruda doğaya bakı çok iyi değildir.

Tablo 5.3.2.28 Kullanıcıların koruya kiminle geldikleri

Koruya Kimle Geldiği	Sıklık	%
Yalnız	6	12
Aileyle	23	46
Arkadaşlarla	18	36
Akrabayla	2	4
Điğer	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.16 Kullanıcıların kütüphaneye geldikleri yer

Kullanıcıların %46'sının ailesiyle, %36'sının arkadaşlarıyla ve %12'lik düşük bir oranın yalnız olarak kütüphaneye geldikleri tespit edilmiştir.

Bu, kütüphanede yalnız geçirmek için uygun aktivite olmadığı göstermektedir (okuma için sessiz mekanlar vs). İnsanlar büyük oranda aileleriyle kütüphaneye gelmektedir.

Tablo 5.3.2.29 Kullanıcıların kütüphane tercih etme sebepleri

Tercih Sebebi	Sıklık	%
Yakınlık	11	22
Alışkanlık	4	8
Bakımlı olması	2	4
Doğal güzelliği	21	42
Sakinlik ve sessizlik	2	4
Hareketli ve eğlenceli bir ortam olması	10	20
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.17 Kullanıcıların koruyu tercih etme sebepleri

Korunun tercih edilme sebepleri arasında; %42 ile doğal güzelliği ilk sırada yer almıştır. Bununla beraber diğer tercih edilme sebepleri arasında %22 ile yakınlık olması ve %20 ile hareketli ve eğlenceli bir ortam olması yer almıştır.

Korunun tercih edilmesinde en önemli nedenler, doğal güzelliği, yakınlık olması ve hareketli ve eğlenceli bir koru olmasıdır. Bu yüzden kullanıcılar erken saatlerde koruda olmaksızın, daha çok öğleden sonralarını koruda geçirmeyi tercih etmektedirler. Çünkü koruda sabah erken saatlerde gelip zamanlarını geçirecekleri belirgin bir aktivite yoktur. Bu nedenle de koru, yoğun olarak öğleden sonraları kullanılmaktadır. Fethi Paşa korusunun öğleden sonra kullanımının tercih edilme sebeplerinden birisi de, insanların alışkanlıklarıdır. İnsanlar genelde sabah evde kahvaltılarını yapıp hazırlanıp ancak öğleden sonra koru ve parklara gitmektedirler. Korunun doğal güzelliği, insanların öğleden sonraları koruyu yoğun kullanmalarında etkindir. Çünkü koru, yoğun doğal gölgeliklere sahiptir (ağaçlar).

Tablo 5.3.2.30 Korunun terci h edil me sebebi ile kullanı msaatini n karşı laştırıl nması

Koruyu Tercih Sebebi / Saat İlişkisi		Korunun Kullanıl nsaatleri					
		8- 11	11- 14	14- 17	17- 20	20 den sonra	Toplam
Koruyu Tercih et me sebepleri	Yakı nlık	1	-	6	4	-	11
	Alışkanlık	-	1	2	1	-	4
	Bakı mlı ol nması	-	-	-	2	-	2
	Doğal güzelli ği	-	2	17	2	-	21
	Sakinlik ve Sessizlik	-	-	1	1	-	2
	Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol nması	1	-	8	1	-	10
	Nedeni yok rastlantı	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	3	34	11	-	50

Fethi Paşa Korusu Kullanıcıları nın Memnuniyet Dereceleri ni n Değerlendirilmesi:

Tablo 5.3.2.31 Kullanıcıları n korunun çeşitli özelliklerinden memnun ol nma durumu

Korunun özellikleri	Çok memnun		Memnun		Fikri yok		Memnun değil		Hiç memnun değil	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Manzara	43	86	6	12	-	-	1	2	-	-
Sessizlik	28	56	22	44	-	-	-	-	-	-
Çevre canlılığı	15	30	27	54	2	4	6	12	-	-
Büt kildir me	13	26	24	48	-	-	11	22	2	4
Tasarı m elemanları nın yer seçimi	4	8	15	30	15	30	15	30	1	2
Ortopark	2	4	26	52	13	26	6	12	3	6

Kullanıcılardan, korunun çeşitli özelliklerinden ne ölçüde memnun oldukları sorusuna alınan cevaplar da; *manzaradan*, % 86'nın çok memnun, % 12'sinin memnun olduğu, *sessizlikten*, %56'sının çok memnun, %44'nün memnun olduğu, *çevre canlılığından*, %54'nün memnun, %30'nun çok memnun değil, % 12'sinin memnun olmadığı, *bitkilendirmeden*, %48'nin memnun, %26'sının çok memnun, % 22'sinin ise memnun olmadığı, *tasarım elemanlarının yer seçiminden*, % 30'nun memnun, %30'nun memnun olmadığı, %56'sının fikrinin olmadığı, *otoparktan*, % 52'sinin memnun, % 26'sının fikri olmadığı, % 12'sinin memnun olmadığı tespit edilmiştir.

Bu verilere göre kullanıcıların genel olarak korudan memnun oldukları ortaya çıkmıştır.

Kullanıcılar korunun manzarası ve sessizliğinden çok memnun, çevre canlılığı, bitkilendirme otoparktan ise memnundır.

Tablo 5.3.2.32 Kullanıcıların korudaki tasarım elemanlarından memnuniyet durumu

Tasarım Elemanları	Çok memnun		Memnun		Fikri yok		Memnun değil		Hiç memnun değil	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Oyun elemanları	1	2	10	20	28	56	11	22	-	-
Oturma grupları	4	8	23	46	-	-	19	38	4	8
Döşeme kaplamaları	5	10	29	58	1	2	13	26	2	4
Aydınlatma elemanları	1	2	18	36	7	14	19	38	5	10
Çöp kutuları	2	4	16	32	3	6	19	38	10	20
Göl gelikler	2	4	22	44	12	24	14	28	-	-
Yaya yolu	8	16	37	74	-	-	5	10	-	-
Su elemanı	3	6	9	18	10	20	17	34	11	22
Yeşil alanlar	40	80	10	20	-	-	-	-	-	-
Tuvalet	2	4	14	28	8	16	10	20	16	32

Kullanıcıların, koruda bulunan tasarım elemanlarından memnuniyet durumları, oyun elemanları, oturma grupları, döşeme kaplamaları, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, göl gelikler, yaya yolu, su elemanları, yeşil alanlar ve tuvaletler olarak 10 başlık altında incelenmiştir. Buna göre kullanıcıların *oyun elemanlarından* % 56'sının fikri olmadığı, % 22'sinin memnun olmadığı, % 20'sinin ise memnun olduğu, *oturma gruplarından* %46'sının memnun, %38'nin memnun olmadığı, % 8'erinin ise çok memnun ve hiç memnun olmadığı, *döşeme kaplamalarından* % 58'nin memnun, %26'sının memnun olmadığı, % 10'nun ise çok memnun olduğu, *aydınlatma elemanlarından* % 38'nin memnun olmadığı, % 36'sının memnun

olduğu, % 14'nün ise fikrinin olmadığı, *çöp kutularından* % 38'nin memnun olmadığı, % 32'sinin memnun olduğu, % 20'sinin ise hiç memnun olmadığı, *gölgeleklerden* %44'nün memnun olduğu, %28'nin memnun olmadığı, %24'nün ise fikrinin olmadığı, *yaya yolundan* % 74'nün memnun olduğu, % 16'sının çok memnun olduğu, % 10'nun ise memnun olmadığı, *su elemanından* % 34'nün memnun olmadığı, % 22'sinin hiç memnun olmadığı, % 20'sinin ise fikrinin olmadığı, *yeşil alanlardan* % 80'nin çok memnun olduğu ve %20'sinin memnun olduğu, *tuvaletlerden* %32'sinin hiç memnun olmadığı, %28'nin memnun olduğu, % 20'sinin ise memnun olmadığı belirlenmiştir.

Bu sonuçlar, kullanıcıların korunun daha çok doğal özelliklerinden memnun olduğunu göstermektedir. Ayrıca korunun döşeme kaplamaları ve yaya yollarından da memnun oldukları görülmektedir. Ancak koru döşemelerinin doğal taşlardan tercih edilmesi, koru tanımlı bakımından daha uygun olacaktır. Korunun doğal güzelliğinden memnun olunmasına karşın, bakımsızlığından büyük bir memnuniyetlik duyulmaktadır.

Tablo 5.3.2.33 Kullanıcıları koruda rahatsız eden faktörler

Rahatsız Edici Faktörler	Sıklık	%
Toz	3	6
Çöpler	10	20
Tasarım yetersizliği	12	24
Otopark sorunu	5	10
Kullanıcı yoğunluğu	6	12
Diğer	14	28
Toplam	50	100

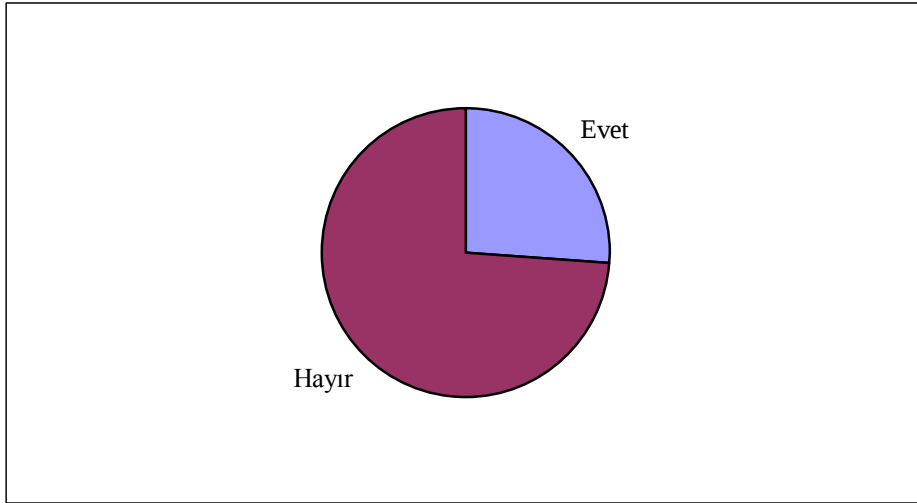
Şekil 5.3.2.18 Kullanıcıları koruda rahatsız eden faktörler

Kullanıcılara bireysel olarak korudaki rahatsız edici faktörler sorulduğunda; % 24'lük bir oranla tasarım yetersizliği ilk sırada yer aldığı, bunu %20'lik bir oranla çöplerin ve %12'lik oranla kullanıcı yoğunluğunun izlediği görülmüştür.

Fethi Paşa korusu tamamen doğal bir ormandan, ortak kullanım olan bir yeşil alana dönüşen bir korudur. Korumayı tüm İstanbul'a hizmet verdiği için kullanıcı yoğunluğuna sahiptir. Bunun yanında koru bakım da yetersiz olduğu için çöpler de kullanıcı rahatsızlığı veren önemli bir faktör olmaktadır.

Tablo 5.3.2.34 Korudaki yeşil alan bakımın yeterliliği durumu

Yeşil Alan Bakım	Sıklık	%
Evet	13	26
Hayır	37	74
Toplam	50	100

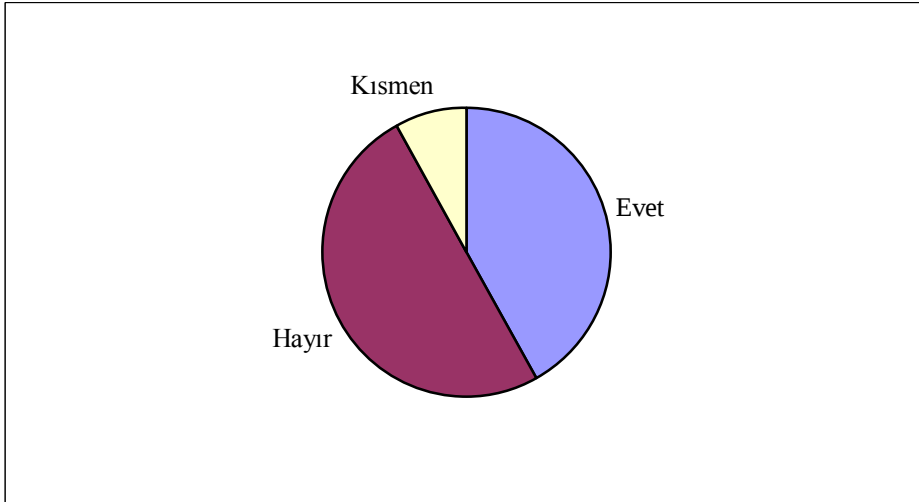
Şekil 5.3.2.19 Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu

Korudaki yeşil alan bakımının yeterliliği ile ilgili soruya ise kullanıcıların % 74'ü bakımın yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Fethi Paşa korusu, tamamen doğal bir ormandan ortak kullanıma açılan bir korudur. Yoğun kullanıma sahiptir. Ancak ne yazık ki, koru yönetimi koru bakımına yeterince özen göstermemektedir. Bu konunun yönetimi tarafından özenle ele alınması ve dikkat edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, bu durum korunun çekiciliğini olumsuz olarak etkilemektedir.

Tablo 5.3.2.35 Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumları

Korunun Temizliği	Sıklık	%
Evet	21	42
Hayır	25	50
Kısmen	4	8
Toplam	50	100

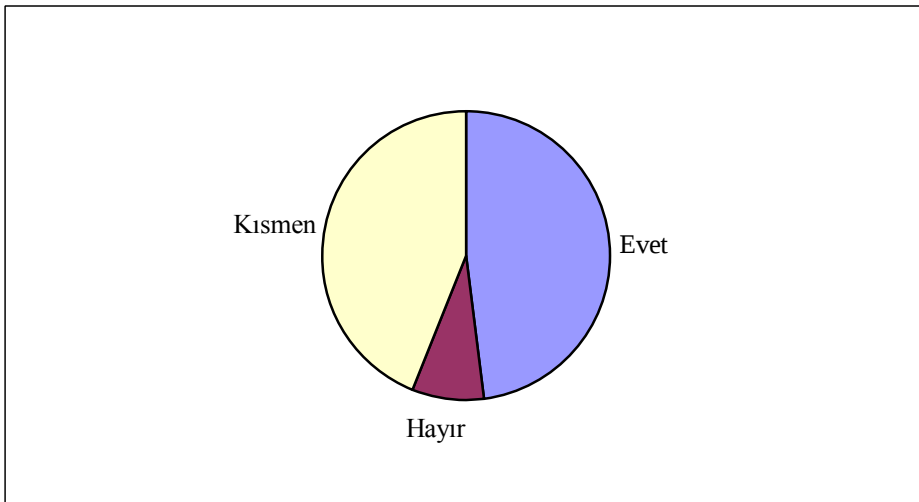
Şekil 5.3.2.20 Kullanıcıların koruyu temiz bulma durumu

Koruyu temiz buluyor musunuz sorusuna %50 oranındaki kullanıcı hayır cevabını verirken, %42'si evet denmiştir. %8'i ise kısmen temiz bulduğunu belirtmiştir.

Kullanıcılar korunun bakımında olduğu gibi, temizliğinden de memnun değildir. Bu konuda da koru yönetiminin acilen devreye girerek korunun temizliğinde iyileştirme yapması gerekmektedir.

Tablo 5.3.2.36 Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu

Korudaki Güven Hssi	Sıklık	%
Evet	24	48
Hayır	4	8
Kısmen	22	44
Toplam	50	100

Şekil 5.3.2.21 Kullanıcıların koruda kendini güvende hissetme durumu

Korunun güvenliğini belirlemek amacıyla sorulan soruya kullanıcıların % 48'i kendini güvende hisederken, % 44'ü kısmen kendisini güvende hisettiğini belirtmiştir, %4'ü ise güvenli bulmamıştır.

Fethi Paşa Korusu Anket Sonuçlarının Genel Değerlendirmesi:

Koruların kullanımı ve kullanıcıların koru ile ilgili görüşlerini almak üzere, Fethi Paşa korusunda yapılan anketlerde sorulan sorulara göre yapılan değerlendirmede aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Fethi Paşa korusu da, koru olarak nitelendirilmesine rağmen, yapılan uygulamalar ve getirilen fonksiyonlar açısından koru niteliğini yavaş yavaş kaybetmekte olan bir korudur. Kullanıcılar, burayı bir park gibi algılamakta ve beklentileri de bu yönde olmaktadır. Ancak yine de kullanıma amaçları incelendiğinde, Fethi Paşa korusunun daha çok dinlenmek, hava almak (doğaya yakınlık) ve manzara seyretmek amacıyla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu tercih sebepleri de aslında koru kavramı ile uyuşmaktadır.

Fethi Paşa korusu, daha çok Ümraniye, Beykoz ve Kadıköy ilçelerinden kullanıcı almaktadır. Bunun en önemli sebebi, korunun bu ilçelere yakın olması ve bu ilçelerde Fethi Paşa korusu niteliğinde ve büyüklüğünde yeşil alanların olması ve bu ilçelerdeki yeşil alanların yetersizliğidir.

Genel olarak, Fethi Paşa korusuna da baktığımızda, tüm İstanbul ilinden kullanıcı almaktadır ve bu da koruda kullanıcı yoğunluğunu arttırmaktadır. Kullanıcı yoğunluğu ise koru temizliğinde negatif etki yaratmaktadır. Hatta kullanıcıları koruda rahatsız eden en önemli faktörlerin başında çöplerin olduğu tespit edilmiştir.

Fethi Paşa korusu da daha çok özel otomobil sahibi kişiler tarafından, daha çok hafta sonları ve öğleden sonraları kullanılmaktadır. Bu kişiler, koruda bir saatten az vakit geçirmektedirler. Tüm bu bulgular da korunun kendi başına bir çekim merkezi konumunda olduğunu ve insanlar tarafından özellikle tercih edildiğini göstermektedir.

Fethi Paşa korusundaki tasarımlarından memnuniyet durumuna baktığımızda, kullanıcıların oyun alanları, çöp kutuları, aydınlatma alanları ve su alanlarından memnun oldukları, bunun yanında ise oturma grupları, döşeme kaplamaları, gölgelikler, yaya yolu ve yeşil alanlardan memnun oldukları tespit

edilmiştir. Kullanıcıların yaya yollarından memnun olmalarına karşın, koru yaya yolları döşemesinin doğal taşlardan tercih edilmesi, koru tamamı bakımından daha uygun olacaktır. Ayrıca korunun çeşitli özelliklerinden memnun olma durumuna baktığımızda da; genel olarak kullanıcıların memnun oldukları bir unsur olmadığı, bunun yanında manzara, sessizlik, çevre canlılığı, bitkilendirme ve otoparktan memnun oldukları tespit edilmiştir.

Bununla birlikte kullanıcılar; çocuk oyun alanının, kapalı ve açık oturma alanlarının yetersizliği ve bakımsızlığından, su elemanının eksikliğinden yakınmaktadırlar. Bunların geliştirilmesi ve iyileştirilmesi beklenmektedir.

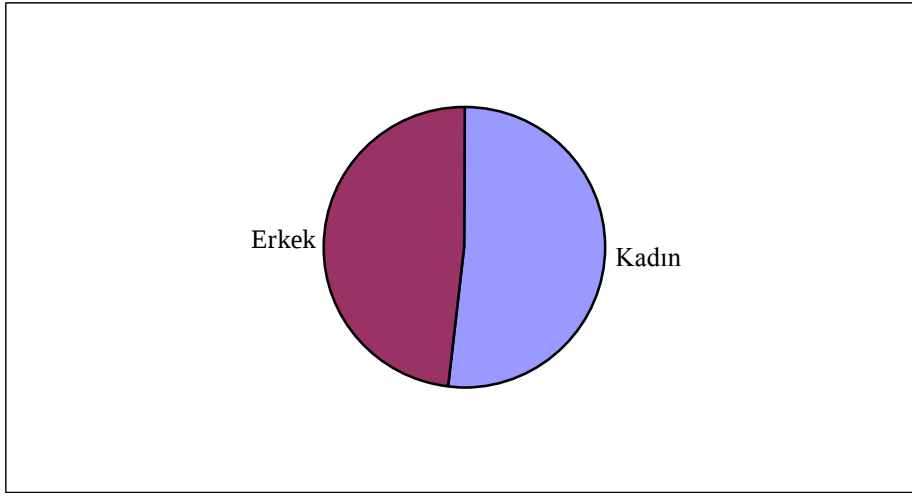
Ancak; koru tamamı göz önüne alındığında, kullanıcıların bu taleplerinin yerine getirilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir. Aksi takdirde zaten koru niteliğini yavaş yavaş kaybetmekte olan Fethi Paşa korusu, tamamen bir park ve aktif rekreasyon alanına dönüşecektir.

5.3.3 Doğancılar Parkında Yapılan Anket Çalışması ve Elde Edilen Verilerin Analizi

Doğancılar Parkının Kullanımının Değerlendirilmesi:

Tablo 5.3.3.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sıklık	%
Kadın	26	52
Erkek	24	48
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.1 Ankete katılan kişilerin cinsiyet dağılımı

Parkta anket yapılan kişilerin %52'si kadın, %48'i erkektir.

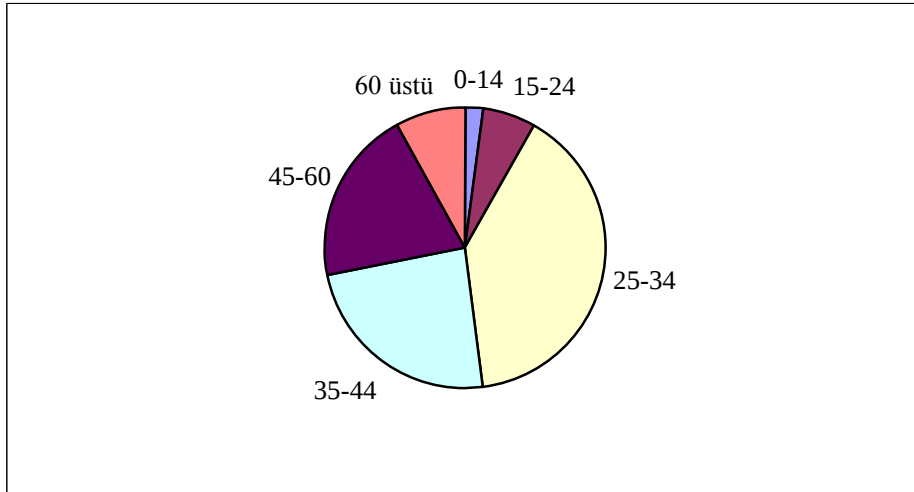
Doğancılar parkı, Üsküdar ilçesi yerleşim biriminin içinde yer alan, küçük ve yetersiz bir çocuk oyun alanına sahip bir parktır. Bu nedenle daha çok bayan kullanıcı çekmektedir. Park daha çok konut alanlarına yakın olması ve kullanıcıların alışkanlıması nedeniyle tercih edilmektedir (Tablo 5.3.3.2).

Tablo 5.3.3.2 Cinsiyet ile parkın tercih sebebi nin karşılaştırılması

Parkın Tercih Sebebi / Cinsiyet İlişkisi		Parkı Tercih Etme Sebebi							Toplam
		Yakınlık	Alışkanlık	Bakımlı olması	Doğal güzelliği	Sakinlik ve sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam olması	Nedeni yok rastlantı	
Cinsiyet	Kadın	9	7	-	-	5	2	3	26
	Erkek	7	2	-	3	4	3	5	24
	Toplam	16	9	-	3	9	5	8	50

Tablo 5.3.3.3 Anket e katılan kişilerin yaş dağılımı

Yaş	Sıklık	%
0-14	1	2
15-24	3	6
25-34	20	40
35-44	12	24
45-60	10	20
60 üstü	4	8
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.2 Anket e katılan kişilerin yaş dağılımı

Kullanıcıları yaş gruplarına göre değerlendirirsek, %40'lık bir oran ile 25-34 yaş grubunun birinci sırada yer aldığı, 35-44 yaş grubunun %24'lük oranla ikinci sırada yer aldığı ve 45-60 yaş grubunun %20'lik bir oranla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

Bu sonuçlara göre; %46'lık bir oranla, parkın daha çok genç grup olarak adlandırabileceği نیز grup tarafından kullanıldığı görülmektedir. Diğer yandan yine 0-14 yaş grubu kullanıcıların %2'lik bir oranla, parkı kullananlar arasında az bir paya sahip olduğu görülmüştür.

Park, 25-34 ve 45-60 yaş grupları tarafından çoğunlukla yakın olduğu için, 35-44 yaş grubu tarafından da sakin ve sessiz bir ortam olduğu için tercih edilmektedir. Bunun yanında park, 60 üstü yaş grubu tarafından alışkın oldukları için kullanılırken, 15-24 yaş grubu tarafından da hareketli ve eğlenceli bir ortam olduğu için kullanılmaktadır (Tablo 5.3.3.4).

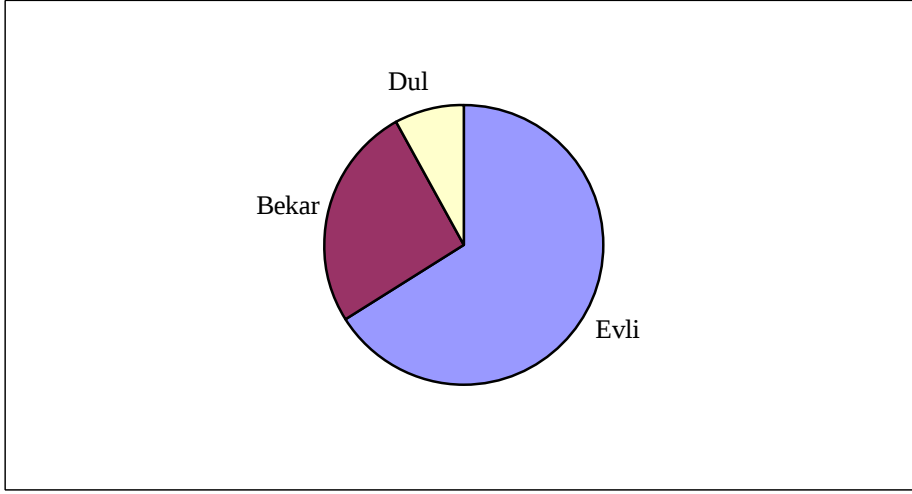
Park ın sahip ol duğu donatılar ve özelli kler, park ın belli yaş grupları tarafından terci h edil me sebebi ni belirle mektedir. Doğancılar park ı, yerleşimbi ri mi ni ni çinde yer alan, açık oturma alanlarına sahip, sessiz-sakin küçük bir parktır. Parkta bir adet oyun park ı bul unmaktadır, ancak çocuk oyun alan ındaki elemanlar son derece bak ımsız ve yetersizdir. Bu nedenle, park daha çok çocuk sahibi genç grup tarafından kullanıl maktadır.

Tablo 5.3.3.4 Yaş ile park ın terci h sebebi ni n karşılaştı rılması

Park ın Terci h Sebebi / Yaş İlişkisi		Park ı Terci h Etme Sebebi							
		Yakınlık	Alışkanlık	Bak ımlı ol ması	Doğal güzelli ği	Sakinlik ve Sessizlik	Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol ması	Nedeni yok rastlantı	Toplam
Yaş	0-14	-	-	-	1	-	-	-	1
	15-24	-	-	-	-	-	2	1	3
	25-34	6	4	-	-	4	1	5	20
	35-44	4	1	-	1	4	-	2	12
	45-60	5	2	-	1	1	1	-	10
	60 üst ü	1	2	-	-	-	1	-	4
	Toplam	16	9	-	3	9	5	8	50

Tablo 5.3.3.5 Ankete katılan kişilerin nedeni durumu

Medeni Durum	Sıklık	%
Evli	33	66
Bekar	13	26
Dul	4	8
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.3 Anket katılan kişilerin medeni durumu

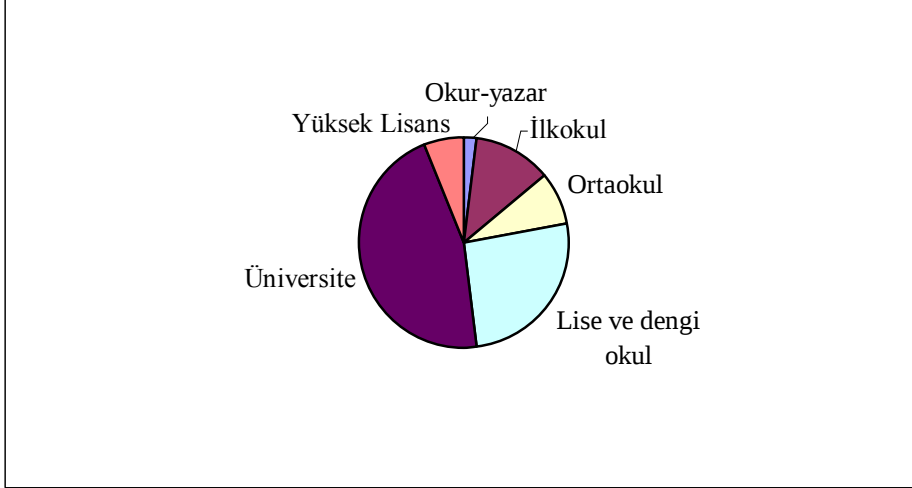
Kullanıcıların medeni durumu incelendiğinde; %66'sının evli, %26'sının bekar, %4'nün ise dul olduğu ortaya çıkmıştır.

Kullanıcıların çocuk sahipliği oranına bakıldığında ise %60'ının çocuk sahibi olduğu, %40'ının ise çocuk sahibi olmadığı görülmüştür.

Parkta mevcut bulunan çocuk oyun alanı, parkın daha çok evli ve çocuk sahibi kişiler tarafından kullanılması etkilidir. Çünkü anneler kısa süreli de olsa çocuklarına hava aldırma istektedirler. Doğancılar parkının konutlara yakın olması da parkın bu amaçla kullanılması sağlamaktadır.

Tablo 5.3.3.6 Anket katılan kişilerin eğitimi durumu

Eğitim Durumu	Sıklık	%
Okur-yazar	1	2
İlkokul	6	12
Ortaokul	4	8
Lise ve dengi okul	13	26
Üniversite	23	46
Yüksek Lisans	3	6
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.4 Ankete katılan kişilerin eğitim durumu

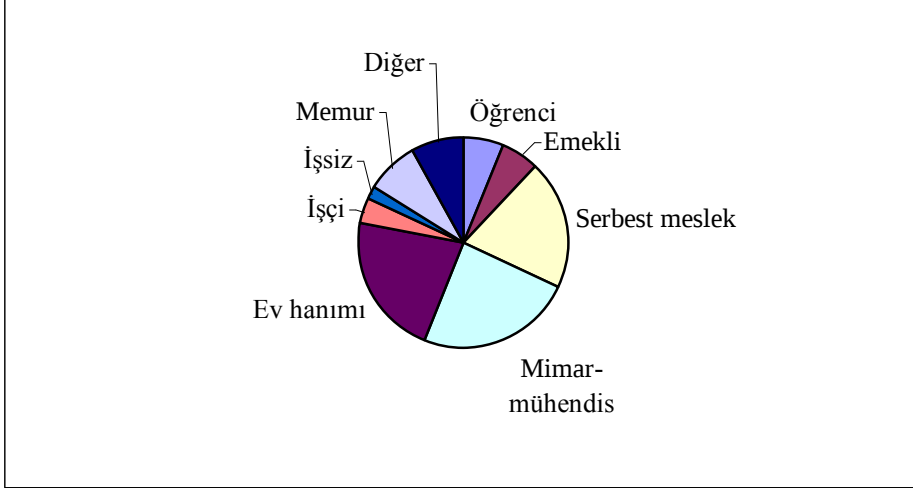
Kullanıcıların eğitim durumu değerlendirildiğinde; hiç okumamış kullanıcılara rastlanmamıştır. Parkı kullananların büyük çoğunluğunu % 46'lık bir oranla üniversite mezunları oluşturmaktadır. İkinci sırada ise %26'lık bir oranla lise ve dengi okul mezunları gelmektedir. Bunu % 12 ile ilkokul ve % 8 ile ortaokul mezunları takip etmektedir. Kullanıcılar arasında %2'lik bir oranla okur-yazar ve % 6'lık bir oranla yüksek lisans mezunları da küçük yer kaplamaktadır.

Bu sonuçlara göre parkı büyük oranda (% 78) eğitim durumu iyi insanların kullandığı ortaya çıkmaktadır.

Park, ilçe merkezinde yer almaktadır. Üsküdar ilçesi, hem kendi sınırları içinde bulunan okul ve üniversiteler, hem de Beşiktaş, Kadıköy gibi üniversiteleri barındıran ilçelere yakınlığı nedeniyle, daha çok eğitilmiş insanların bulunduğu bir semttir. Bu park kullanıcılarının eğitilmiş olmasında etkilidir.

Tablo 5.3.3.7 Ankete katılan kişilerin meslek durumu

Meslek Durumu	Sıklık	%
Öğrenci	3	6
Emekli	3	6
Serbest meslek	10	20
Mimar-mühendis	12	24
Ev hanımı	11	22
İşçi	2	4
İşsiz	1	2
Memur	4	8
Diğer	4	8
Toplam	50	100

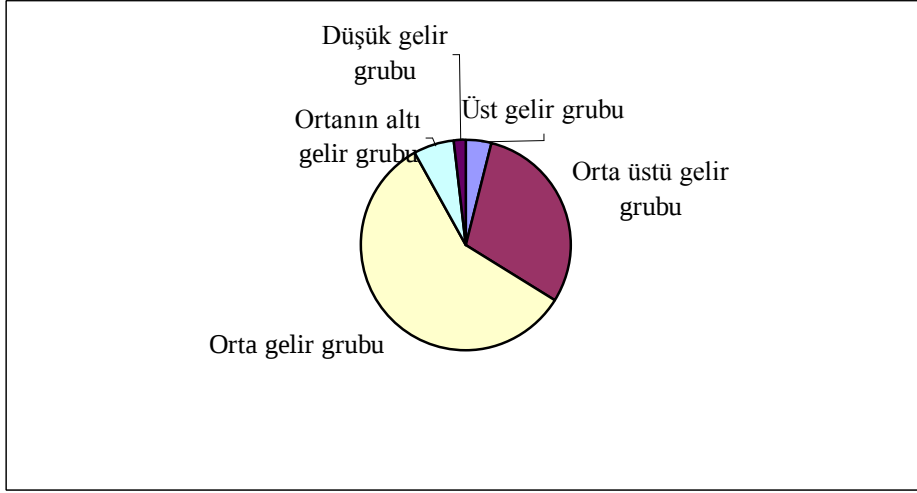
Şekil 5.3.3.5 Anket e katılan kişilerin meslek durumları

Kullanıcıların meslek durumları incelendiğinde; % 24'lük bir oranla mimar-mühendisler ilksırada yer alırken, bunu %22'lik bir oranla ev hanımları ve %20'lik bir oranla serbest meslek çalışanları takip etmektedir. Bunlarla beraber, park kullanıcıları arasında küçük oranlarla memur (%8), öğrenci ve emekli (%6'şar), işçi (%4) ve işsizlerde (%2) yer almaktadır.

Park genel olarak yakın çevresinde yaşayan kişiler tarafından kullanıldığı için, kullanıcılar yoğun olarak ev hanımlarından oluşmaktadır. Ancak özellikle hafta sonları da yoğun kullanılan parkı, mimar-mühendis gibi farklı meslek gruplarına sahip kişiler de kullanmaktadır.

Tablo 5.3.3.8 Anket e katılan kişilerin gelir durumları

Gelir Durumu	Sıklık	%
Üst gelir grubu	2	4
Orta üstü gelir grubu	15	30
Orta gelir grubu	29	58
Ortanın altı gelir grubu	3	6
Düşük gelir grubu	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.6 Ankete katılan kişilerin gelir durumları

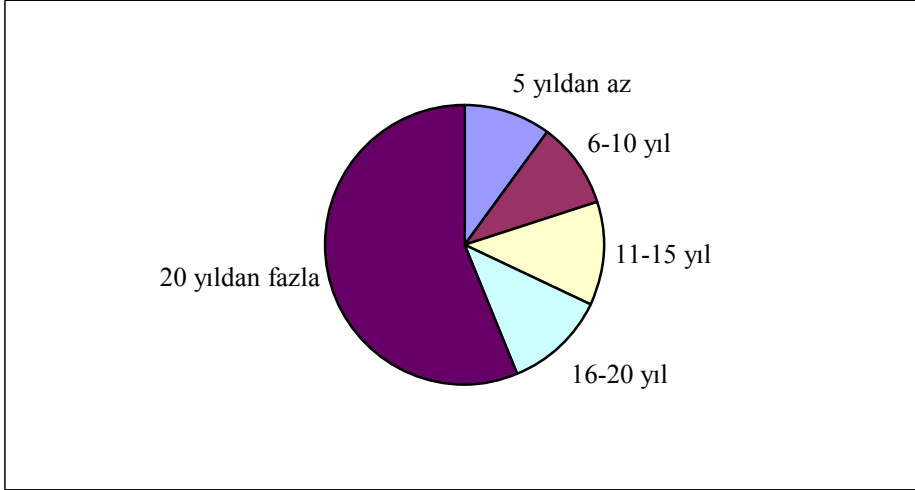
Kullanıcıların aylık gelirlerine ait sorular, bu konudaki sorulara bilgi vermeden rahatsız olma olasılıkları gözönünde bulundurularak, ücret belirtilmeden, düşük gelir grubu, ortanın altı gelir grubu, orta gelir grubu, orta üstü gelir grubu ve üst gelir grubu olarak sınıflandırılarak sorulmuştur.

Buna göre; kullanıcıların büyük oranın %58 ile orta gelir grubuna ait oldukları, orta üstü gelir grubunun ise %30'luk oranla ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Kullanıcıların %4'lük gibi az bir oranda da üst gelir grubuna ait olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, park kullanıcılarının daha çok orta ve orta üstü gelir grubuna ait olduğunu göstermiştir.

Doğancılar parkı, Üsküdar ilçesi merkezinde yer aldığı için ilçenin gelir durumu, kullanıcıların gelir durumuna yansımaktadır. Üsküdar ilçesi daha çok orta ve orta üstü gelir grubuna sahip kişilerden oluşmaktadır. Farklı gelir gruplarının mekandan beklentileri de farklı olmaktadır. Gelir düzeyi yükseldikçe, parkın sahip olduğu donatıların daha gelişmiş olması beklenmektedir. Keza, Doğancılar parkı, sahip olduğu donatılar ve özellikler açısından mutlaka geliştirilmesi ve yenilenmesi gereken bir parktır.

Tablo 5.3.3.9 Ankete katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre

İst’da Yaşam Süresi	Sıklık	%
5 yıldan az	5	10
6-10 yıl	5	10
11-15 yıl	6	12
16-20 yıl	6	12
20 yıldan fazla	28	56
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.7 Ankete katılan kişilerin İstanbul’da yaşadıkları süre

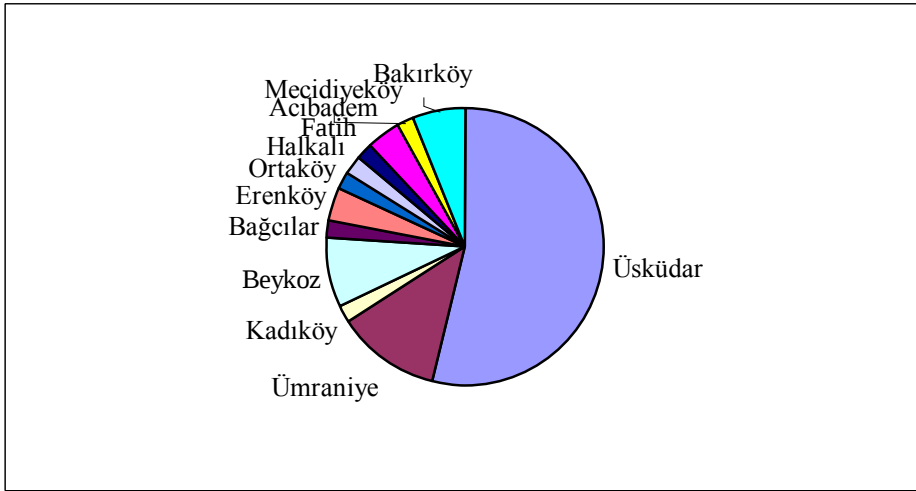
Kullanıcıların İstanbul’da yaşam süreleri değerlendirildiğinde, 20 yıldan fazla İstanbul’da yaşayanların % 56 ile ilk sırada yer aldığı, 11-15 ve 16-20 yıldır İstanbul’da yaşayanların % 12’şerlik oranlarla ikinci sırada yer aldığı, bunun yanında da 5 yıldan az ve 6-10 yıldır İstanbul’da yaşayanların % 10’arlık oranlarla üçüncü sırada yer aldığı görülmüştür.

Bu sonuç; parkın uzun süredir İstanbul’da yaşayanlar tarafından yoğunlukla kullanıldığını göstermiştir.

Doğancılar parkı kullanıcıları daha çok 20 yıldan fazla süredir İstanbul’da yaşayan kişilerden oluşmaktadır. Üsküdar, eski ve tarihi bir yerleşim birimidir. Doğancılar parkı da ilçenin merkezinde yer aldığı için daha çok uzun yıllardır İstanbul’da yaşayan kişiler tarafından kullanılmaktadır.

Tablo 5.3.3.10 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Yaşanılan Semt	Sıklık	%
Üsküdar	27	54
Ümraniye	6	12
Kadıköy	1	2
Beykoz	4	8
Bağcılar	1	2
Erenköy	2	4
Ortaköy	1	2
Halkalı	1	2
Fatih	1	2
Acıbadem	2	4
Mecidiyeköy	1	2
Bakırköy	3	6
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.8 Ankete katılan kişilerin yaşadıkları semt

Kullanıcıların yaşadıkları semtlere baktığımızda kullanıcıların büyük bir oran ile (%54) Üsküdar ilçesinde ikamet ettiği görülmüştür. Bunu %12 oran ile Ümraniye ilçesinde ikamet edenler ve %8 oranla Beykoz ilçesinde ikamet edenler izlemektedir. Bu üç semt dışında park, küçük oranlarda Kadıköy (%2), Erenköy (%4) ve Acıbadem (%4) ilçelerinde kullanıcı almaktadır. Bununla beraber Doğancılar parkını kullananların %14'ü İstanbul ilinin Avrupa yakasında ikamet etmektedir.

Bu sonuçlar gösteriyor ki, park daha çok bulunduğu ve yakın çevresindeki ilçelere hizmet veren bir parktır. Avrupa yakasından da kullanıcı alıyor olmasına karşın, bunun oranı oldukça düşüktür. Bu sonuç ise, Avrupa yakasından gelen kişilerin parkı bulunduğu mahalleye daha çok misafir olarak geldiğini göstermektedir.

Tablo 5.3.3.11 Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumu

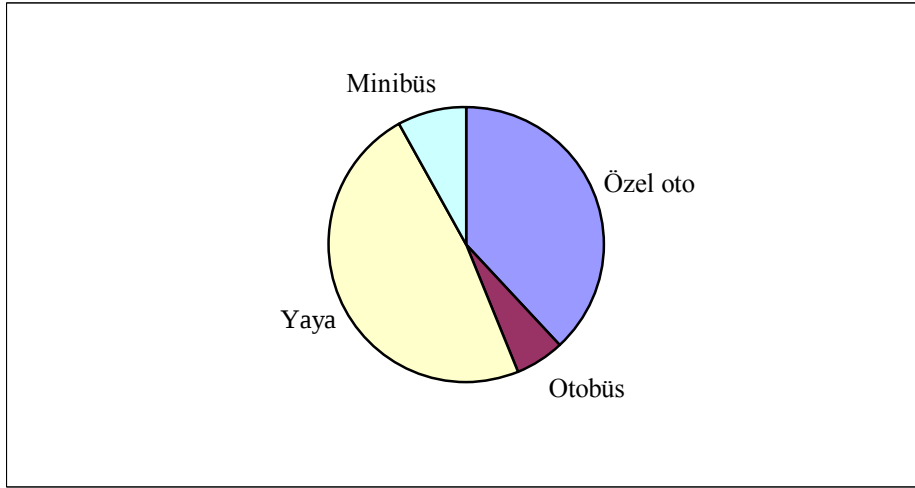
Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Gezmek	35	70
Spor yapmak	5	10
Evde dinlenmek	27	54
Evde çalışmak	3	6
Mesaiye kalmak	1	2
Kursa gitmek	6	12
Kültürel aktivitelere katılmak	17	34
Parklara gitmek	22	44
Eş dost ziyaretine gitmek	27	54
Hobilerle meşgul olmak	6	12

Kullanıcıların hafta sonlarını değerlendirme durumlarını belirlemek amacıyla sorulan sorular sonucunda; kullanıcıların büyük çoğunluğunun hafta sonlarını gezerek, evde dinlenerek, eş dost ziyaretine giderek değerlendirdikleri ortaya çıkmıştır.

Kullanıcılara hafta sonlarını nasıl değerlendirdiklerine dair sorulan sorular sonucu, park kullanıcılarının çok az bir kısmının hafta sonlarını parklarda geçirdikleri görülmektedir. Park kullanımın artırılması için, park çekiciliğini artırıcı farklı aktivitelerin, parklarda bulunması gerekmektedir. Doğancılar parkı kullanıcılarına parkta eksik buldukları konular sorulduğunda, en çok çocuk oyun alanının yetersizliği ve bakımından bahsedilmiştir. Bu sonuca göre, parkta mevcut oyun alanı geliştirilerek, elemanlarının bakımının artırılması gerekmektedir.

Tablo 5.3.3.12 Kullanıcıların parka gelirken kullandığı araç türü

Kullanılan Araç	Sıklık	%
Özel oto	19	38
Otobüs	3	6
Yaya	24	48
Mini bus	4	8
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.9 Kullanıcıların parka gelirken kullandığı araç türü

Kullanıcıların parka hangi araçla geldiklerine bakılırsa; yaya olarak gelenlerin %48 ile ilksırada yer aldığı görülmüştür. Bunu %38'lik oranla özel oto ile gelenler takip etmektedir. Kullanıcıların bir kısmı parka minibüs (%8) ve otobüs (%6) ile de gelmektedir.

Parka özel oto ile gelenlerin kişilerin %62'si aracını özel otoparka, %38'i ise kaldırım üstüne park etmektedirler.

Doğancılar parkı, Üsküdar ilçesi genelinde yerel bir park olduğu için, parka ulaşım büyük oranda yaya olarak sağlanmaktadır. Bunun yanında çevre ilçelerden kendi özel otomobilleri ile parka ulaşım sağlayan kullanıcılar bulunmaktadır.

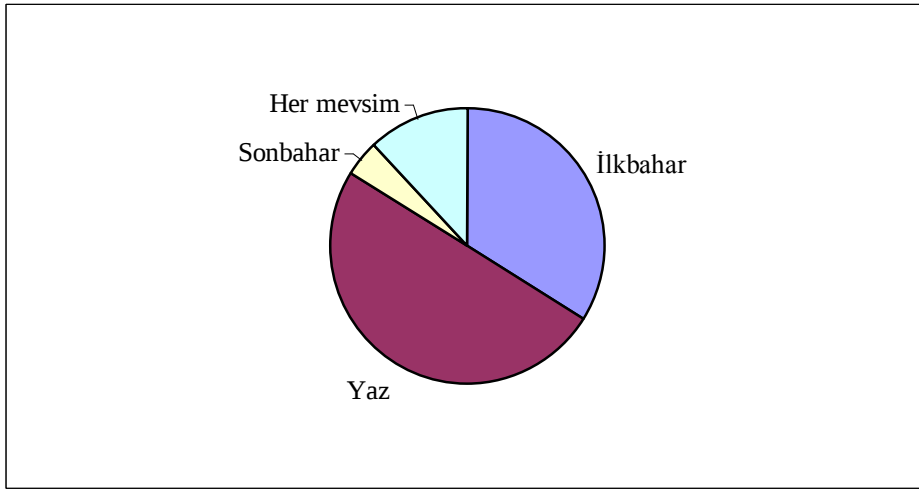
Farklı yaş gruplarının parka ulaşımında kullandığı araç türü olarak, özellikle 25-34 yaş grubunun özel otomobilleri ile parka ulaşım tercih ettikleri görülmektedir. 45-60 ve 60 yaş üstü kişiler ise çoğunlukla yaya olarak parka ulaşmaktadır. Bu da belli yaşın üstündeki kişilerin, oturdukları yere daha yakın ortak kullanım alanlarını tercih ettiklerini göstermektedir (Tablo 5.3.3.13).

Tablo 5.3.3.13 Yaş ile parka hangi araçla geldiğini karşılaştırması

Parkı Geline Araç / Yaş İlişkisi		Parka Hangi Araçla Geliendiği				
		Özel oto	Otobüs	Yaya	Minibüs	Toplam
Yaş	0-14	-	-	1	-	1
	15-24	1	-	1	1	3
	25-34	10	1	7	2	20
	35-44	6	1	5	-	12
	45-60	2	-	7	1	10
	60 üstü	-	1	3	-	4
	Toplam	19	3	24	4	50

Tablo 5.3.3.14 Kullanıcıların parkı kullandıkları mevsim

Kullanılan Mevsim	Sıklık	%
İlkbahar	17	34
Yaz	25	50
Sonbahar	2	4
Her mevsim	6	12
Toplam	50	100

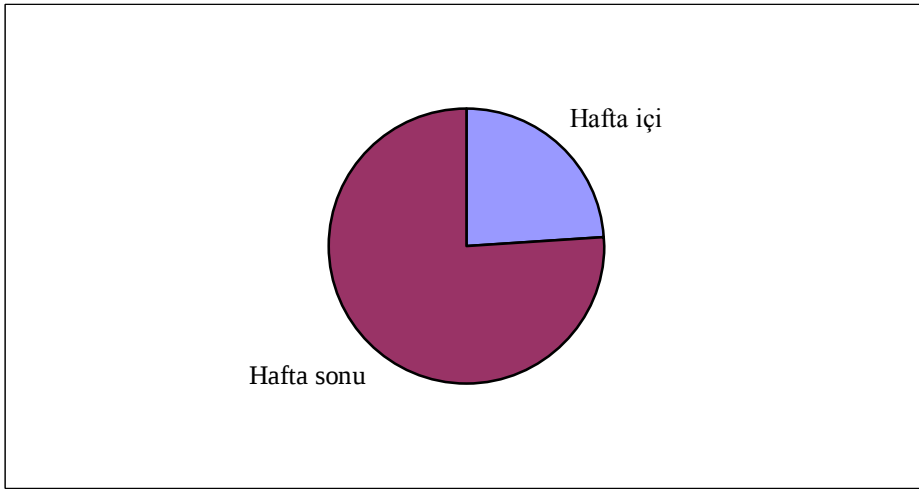
Şekil 5.3.3.10 Kullanıcıların parkı kullandıkları mevsim

Kullanıcıların parkı hangi mevsimde yoğun olarak kullandıklarına bakıldığında; %50'lik bir oranla yaz mevsiminin ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Bunun yanında parkın %34'lük bir oranla ilkbahardada yoğun olarak kullanıldığı görülmüştür. %4 gibi düşük bir oranla park sonbahardada kullanılmaktadır. %12 oranında kullanıcı ise, parkı her mevsim kullanmayı tercih etmektedir.

Doğancılar parkı nda hi ç kapalı me kan bul un ma ması ve i çer di ğ i tek akti viteni n çocuk oyun alanı ol ması nedeni yle, park daha çok ilkbahar ve yaz me vsi nlerinde kullanı l maktadır.

Tablo 5.3.3.15 Kullanıcıların parkı hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Hafta içi-sonu kullanı m	Sıklık	%
Hafta içi	12	24
Hafta sonu	38	76
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.11 Kullanıcıların parkı hafta içi - hafta sonu kullanma durumu

Parkın hafta içi - hafta sonu kullanı mdurumu incelendi ğ inde; %76'lık oranla en çok hafta sonu kullanı ldı ğ ı gör ü l m i ş t i r.

Parkın hafta içi ve hafta sonu kullanı m durumuna, kullanıcıların cinsiyet ve yaş durumuna göre baktı ğ ımızda, hafta sonları daha çok bayanlar tarafından ve 25-44 yaş grubu tarafından kullanı ldı ğ ı gör ü l m ektedir (Tablo 5.3.3.16 ve Tablo 5.3.3.17). Bu, parkın daha çok bu kesimlere hitap eden aktivite ve özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Park, farklı aktivitelere sahip olmayan, sadece açık oturma alanları ve küçük bir çocuk oyun alanına sahiptir. Bu da, parkın çocuklu genç aileler ve bayanlar tarafından daha çok tercih edil mesinde etken ol maktadır.

Tablo 5.3.3.16 Gnsiyet ile parkın hafta içi-sonu kullanımdurumu karşılaştırılması

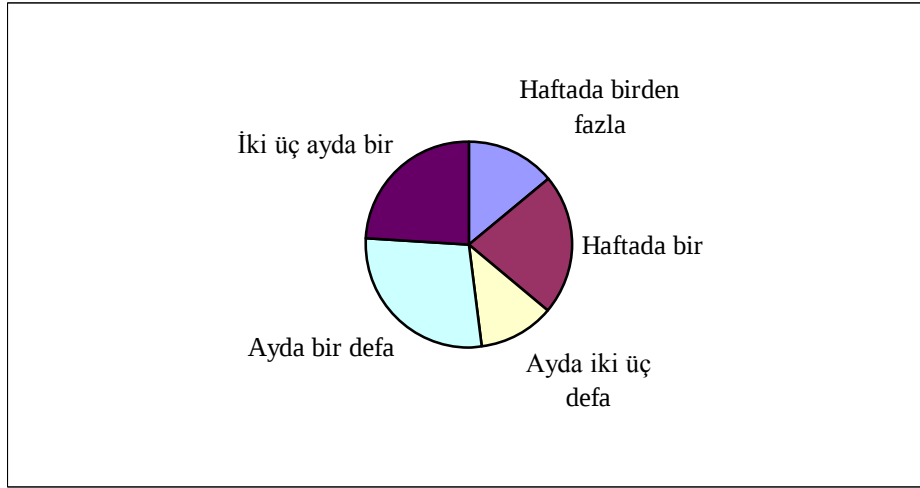
Hafta İçi-Sonu Kullanımı Gnsiyet ilişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Gnsiyet	Kadın	9	17	26
	Erkek	3	21	24
	Toplam	12	38	50

Tablo 5.3.3.17 Yaş ile parkın hafta içi-sonu kullanımdurumu karşılaştırılması

Hafta İçi-Sonu Kullanımı/ Yaş ilişkisi		Hafta İçi / Hafta Sonu Kullanım		
		Hafta içi	Hafta Sonu	Toplam
Yaş	0-14	-	1	1
	15-24	1	2	3
	25-34	1	19	20
	35-44	2	10	12
	45-60	5	5	10
	60 üstü	3	1	4
	Toplam	12	38	50

Tablo 5.3.3.18 Kullanıcıların parkı kullanma sıklığı

Kullanım Sıklığı	Sıklık	%
Haftada birden fazla	7	14
Haftada bir	11	22
Ayda iki üç defa	6	12
Ayda bir defa	14	28
İki üç ayda bir	12	24
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.12 Kullanıcıların parkı kullanma sıklığı

Parkın kullanıcılar tarafından ne sıklıkla kullanıldığına baktığımızda; %28'lik oranın ayda bir geldiği, %24'lük oranın iki üç ayda bir geldiği ve %22'lik oranın ise haftada bir kez parka geldiği ortaya çıkmıştır. Bununla beraber %14'lük düşük bir oranın parkı haftada birden fazla kullandığı ve %12'lik oranın ise ayda iki üç defa kullandığı tespit edilmiştir.

Bu oranlar, parkı kullanan kişilerin parka çok sık olarak geldiğini göstermektedir. Park, yoğun kullanıcı olan kadınlar tarafından bile, genel olarak ayda veya iki üç ayda bir kullanılmaktadır. Yine bu da parkın sahip olduğu yetersiz aktivitelerden kaynaklanmaktadır. Aşağıdaki tablo parkın kullanımsıklığını göstermektedir (Tablo 5.3.3.19).

Tablo 5.3.3.19 Cinsiyet ve kullanıcıların parkı kullanma sıklığının karşılaştırılması

Parkı Kullanma Sıklığı / Cinsiyet ilişkisi		Parkı Kullanma Sıklığı					
		Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	Toplam
Cinsiyet	Kadın	4	6	3	6	7	26
	Erkek	3	5	3	8	5	24
	Toplam	7	11	6	14	12	50

Park kullanımsıklığının yaş grupları ile karşılaştırılması sonucunda da, 25-34 yaş grubunun ayda bir, 35-44 yaş grubunun haftada bir, 45-60 yaş grubunun ise haftada birden fazla parkı kullandıkları görülmektedir. Bu, parkın farklı yaş gruplarına hitap eden farklı özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Çocuklu genç aileler çocuk oyun

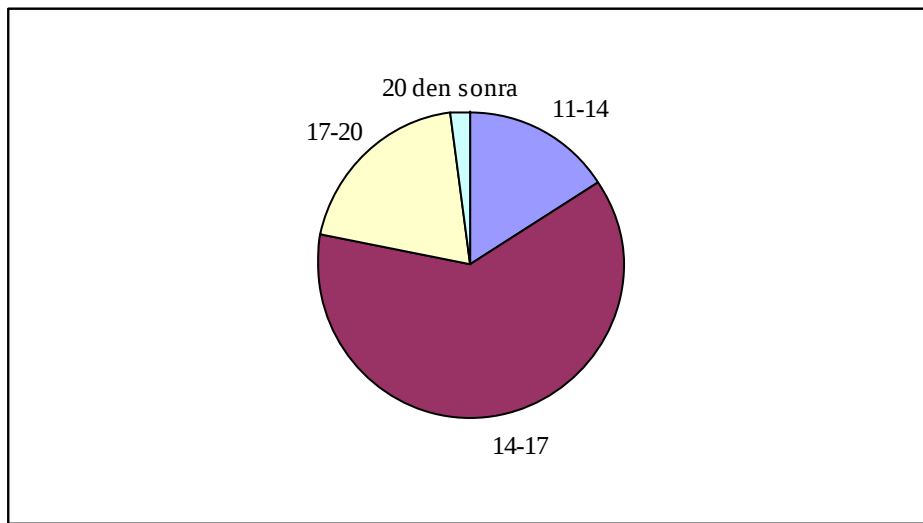
alanı için, yaşlı kişiler ise konutlarına yakın ve sessiz bir ortam olduğu için parkı tercih etmektedirler (Tablo 5.3.3.20).

Tablo 5.3.3.20 Yaş ile kullanıcıların parkı kullanma sıklığının karşılaştırılması

Parkı Kullanma Sıklığı / Yaş İlişkisi		Parkı Kullanma Sıklığı					
		Haftada birden fazla	Haftada bir defa	Ayda iki üç defa	Ayda bir defa	İki üç ayda bir defa	Toplam
Yaş	0-14	-	1	-	-	-	1
	15-24	-	1	-	1	1	3
	25-34	1	2	4	7	6	20
	35-44	-	5	1	2	4	12
	45-60	4	2	-	3	1	10
	60 üstü	2	-	1	1	-	4
	Toplam	7	11	6	14	12	50

Tablo 5.3.3.21 Park kullanıcılarının günün hangi saatlerinde parkta olmayı tercih etme durumu

Kullanım Saati	Sıklık	%
11-14	8	16
14-17	31	62
17-20	10	20
20 den sonra	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.13 Park kullanıcılarının günün hangi saatlerinde parkta olmayı tercih etme durumu

Kullanıcıların parka genel olarak hangi saatlerde geldikleri sorulduğunda; %62'lik bir oranın 14-17 saatleri arasında parkta olmayı tercih ettikleri, %20'sinin ise 17-20 saatleri arasında parkı kullandıkları tespit edilmiştir. %16'lık bir oran ise parkı 11-14 saatleri arasında kullanmayı tercih etmektedir.

Bu oranlar gösteriyor ki; park genel olarak (% 82) öğleden sonraları kullanılmaktadır.

Park kullanıcılarının çoğunluğunu oluşturan kadınlarda, parkı öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedirler. Park sahip olduğu aktiviteleri içinden değil, sessiz sakin bir ortam olması ve yerleşim merkezine yakınlığı nedeni ile kullanıcı çektiği için, öğleden sonraları daha yoğun kullanılmaktadır (Tablo 5.3.3.22).

Tablo 5.3.3.22 Cinsiyet ve parkın günün hangi saatlerinde kullanıldığına karşılaştırılması

Parkı Kullanma Saatleri / Cinsiyet İlişkisi		Parkın Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Cinsiyet	Kadın	-	4	18	4	-	26
	Erkek	-	4	13	6	1	24
	Toplam	-	8	31	10	1	50

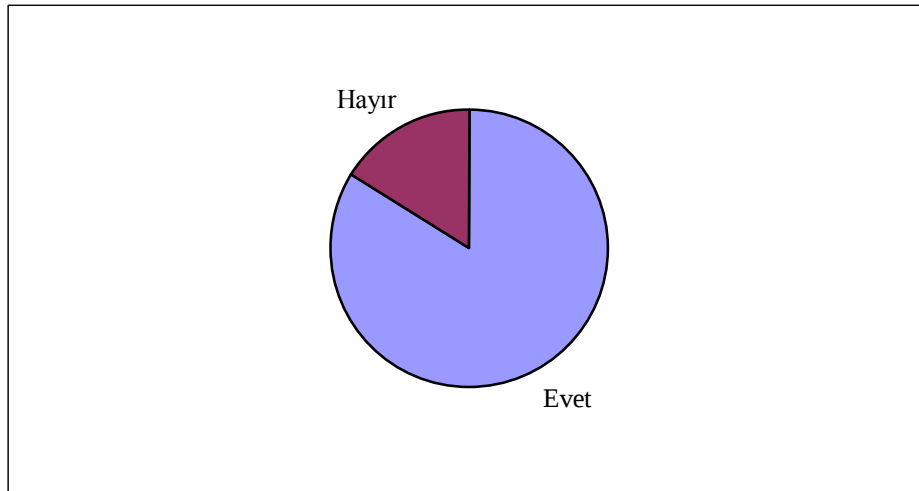
Keza her yaş grubu da parkı genel de öğleden sonraları kullanmayı tercih etmektedir (Tablo 5.1.2.23). Bu da, parkın sahip olduğu ve olmadığı aktivitelerden kaynaklanmaktadır. Çünkü park, daha çok sessiz sakin bir ortam olması ve yerleşim merkezine yakın olması nedeniyle kullanılmaktadır. Ayrıca park alanı kısıtlı olduğu için farklı aktivitelerin getirilmesine uygun alanlar bulunmamaktadır. Parkta farklı saatlerde kullanıma imkan veren çocuk oyun alanı, su elemanı gibi donatılar yer almamaktadır.

Tablo 5.3.3.23 Yaş ve parkın günün hangi saatlerinde kullanıldığı nı karşılaştırmaları

Parkı Kullanan Saatleri / Yaş İlişkisi		Parkın Hangi Saatlerde Kullanıldığı					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Yaş	0-14	-	1	-	-	-	1
	15-24	-	-	2	1	-	3
	25-34	-	3	11	6	-	20
	35-44	-	1	8	3	-	12
	45-60	-	1	8	-	1	10
	60 üstü	-	2	2	-	-	4
	Toplam	-	8	31	10	1	50

Tablo 5.3.3.24 Kullanıcıların istendiğinde parka ulaşım durumu

Parka Ulaşım	Sıklık	%
Evet	42	84
Hayır	8	16
Toplam	50	100

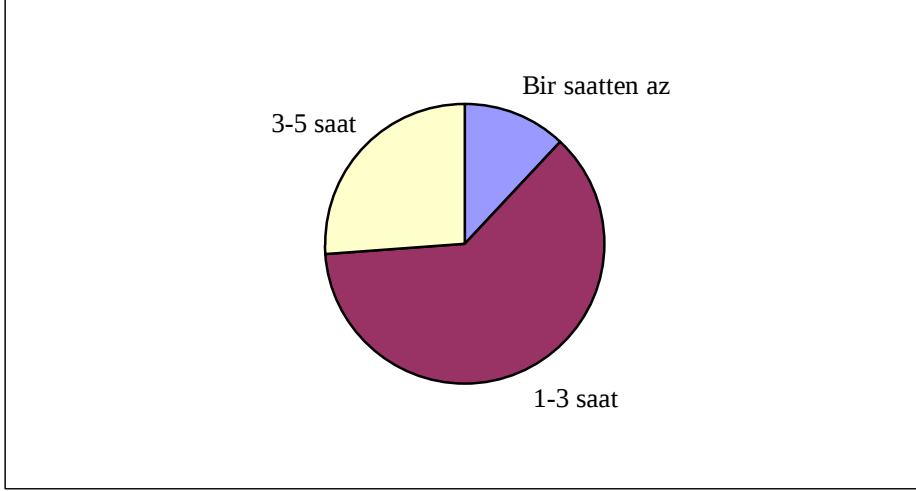
Şekil 5.3.3.14 Kullanıcıların istendiğinde parka ulaşım durumu

Parka istediğiniz zaman kolayca ulaşabiliyor musunuz sorusuna % 84'lük bir çoğunluk evet cevabını vermiştir.

Doğancılar parkı, Üsküdar ilçesi merkezinde yer aldığı için, parka gerek yaya ve gerekse özel otomobil ile rahatlıkla ulaşılabilir.

Tablo 5.3.3.25 Kullanıcıların parkta geçirdikleri zaman durumu

Geçirilen Zaman	Sıklık	%
Bir saatten az	6	12
1-3 saat	31	62
3-5 saat	13	26
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.15 Kullanıcıların parkta geçirdikleri zaman durumu

Kullanıcılara parkta kaç saat vakit geçirdikleri sorulduğunda; %62'sinin 1-3 saat, %26'sının 3-5 saat ve %12'sinin ise bir saatten az parkta vakit geçirdikleri görülmüştür.

Ankete katılan kişilerin parka hangi amaçla gelme durumuna bakıldığında, Doğancılar parkının genel olarak kısa süreli olarak kullanıldığı görülmektedir. Parkın kullanımını arttırmak için, parkta kullanıcı memnuniyetini sağlayacak yeni aktiviteler, donatılar düzenlenmelidir.

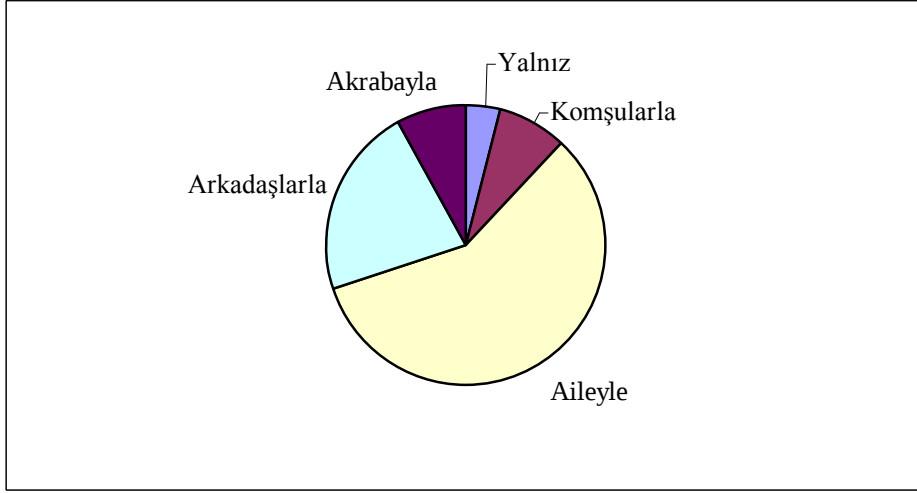
Tablo 5.3.3.26 Kullanıcıların parkı kullanma amaçları

Faaliyet	Evet	
	Sıklık	%
Yürümek	15	30
Diñlenmek	39	78
Spor yapmak	5	10
Hava almak (doğaya yakınlık)	42	84
Piknik yapmak	4	8
Gezip görmek	3	6
Manzara seyretmek	-	-
Okumak	5	10
Geçiş amaçlı	12	24
Çocuk bahçesi için	16	32
Diğerk	-	-

Kullanıcıların hangi amaçla parka geldikleri incelendiğinde; en çok diñlenmek ve hava almak amacıyla parkı kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 5.3.3.27 Park kullanıcılarının parka kimle geldiğı

Parka Kimle Geldiğı	Sıklık	%
Yalnız	2	4
Konşullarla	4	8
Aileyle	29	58
Arkadaşlarla	11	22
Akrabayla	4	8
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.16 Park kullanıcılarının parka ki minle geldiği

Kullanıcıların parka ki minle geldiği sorusu sonucunda; % 58 gibi bir çoğunluğun ailesiyle parka gelmeyi tercih ettikleri görülmüştür. Bunun dışında %8’er oranlarını akraba ve komşularıyla, % 4’nün ise yalnız parka gelmeyi tercih ettiği görülmüştür.

Doğancılar parkı, yerleşmelerin içinde yer aldığı için insanlar aileleri veya arkadaşları ile parkta vakit geçirmeyi tercih etmektedirler. Parkta yalnız vakit geçirilebilecek bir aktivite olmaması nedeniyle, parkın yalnız olarak kullanılması tercih edilmemektedir.

Tablo 5.3.3.28 Kullanıcıların Parkı Tercih Etme sebebi

Tercih Sebebi	Sıklık	%
Yakınlık	16	32
Alışkanlık	9	18
Doğal güzelliği	3	6
Sakinlik ve sessizlik	9	18
Hareketli ve eğlenceli bir ortam olması	5	10
Nedeni yok, rastlantı	8	16
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.17 Kullanıcıların parkı tercih etme sebebi

Kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri arasında; %32 ile yakın olması, %18 ile alışkın olmaları ve aynı zamanda parkın sakin ve sessiz olması, %10 ile ise parkın hareketli ve eğlenceli bir ortam olması gelmektedir.

Doğancılar parkının tercih edilmesindeki en önemli etken, parkın konut alanlarına yakın olması, sakin ve sessiz olması ve insanların parka alışkın olmasıdır. İnsanların parkta bol vakit geçirebilecekleri belli aktiviteler olmadığı için, park genel olarak öğleden sonraları kısa süreli olarak kullanılmaktadır. Parkı tercih etme sebeplerini kullanım saatine göre karşılaştıracak olursak da, parkın yoğun olarak öğleden sonraları, yakın ve sessiz sakin olduğu için kullanıldığı görülmektedir (Tablo 5.3.3.29).

Tablo 5.3.3.29 Parkın tercih edilme sebebi ile kullanımsaatlerini karşılaştırılması

Parkın Tercih Sebebi / Saat ilişkisi		Parkın Kullanılma Saatleri					
		8-11	11-14	14-17	17-20	20 den sonra	Toplam
Parkın Tercih etme sebepleri	Yakınlık	-	3	11	2	-	16
	Alışkanlık	-	2	5	2	-	9
	Bakımlı olması	-	-	-	-	-	-
	Doğal güzelliği	-	1		1	1	3
	Sakinlik ve Sessizlik	-	1	8	-	-	9
	Hareketli ve eğlenceli olması	-	-	4	1	-	5
	Nedeni yok rastlantı	-	1	3	4	-	8
	Toplam	-	8	31	10	1	50

Doğancılar Parkı Kullanıcılarının Memnuniyet Derecelerinin Değerlendirilmesi:

Tablo 5.3.3.30 Kullanıcıların parkın çeşitli özelliklerinden memnun olma durumu

Parkın özellikleri	Çok memnun		Memnun		Fikri yok		Memnun değil		Hiç memnun değil	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Manzara	2	4	34	68	1	2	12	24	1	2
Sessizlik	-	-	26	52	-	-	24	48	-	-
Çevre canlılığı	1	2	39	78	7	12	3	6	-	-
Bütünlendirme	1	2	39	78	4	8	6	12	-	-
Tasarımelemanlarının yer seçimi	-	-	19	38	17	34	13	26	1	2
Orman	-	-	5	10	24	48	8	16	13	26

Kullanıcılardan parkın çeşitli özelliklerinden ne ölçüde memnun oldukları sorusuna alınan cevaptan; *manzaradan* % 68'nin memnun, % 24'nün memnun olmadığı, % 4'nün çok memnun olduğu, *sessizlikten* % 52'sinin memnun, % 48'nin memnun olmadığı, *çevre canlılığından* % 78'nin memnun, % 14'nün fikrini olmadığı, %

6'sının memnun olmadığı, *bitkilendirmeden* %78'inin memnun, %12'sinin memnun olmadığı, %8'inin fikrini olmadığı, *tasarı melekmanlarını yer seçimi*nden %38'inin memnun, %34'nün fikrini olmadığı, %26'sının memnun olmadığı, *otoparktan* %48'inin fikrini olmadığı, %26'sının memnun olmadığı, %10'nun memnun olduğu tespit edilmiştir.

Bu verilere göre kullanıcıların genel olarak parktan memnun oldukları ortaya çıkmıştır.

Kullanıcıların Doğancılar parkının en çok sessizliğinden, manzara ve bitkilendirmesinden memnun oldukları görülmektedir. Ancak bu memnuniyet derecesinin kullanıcıların beklentilerine göre değişeceği bir gerçektir. Parkta, en büyük memnuniyetsizlik bakımızlık ve otopark eksikliğidir. Tasarı melekmanlarını yer seçimi ile ilgili kullanıcıların genelde fikirlerinin olma nasına karşın, parkta bu konuda iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Su elemanları, oyun elemanları için parkta uygun konumlandırılmaları yapılmalıdır.

Tablo 5.3.3.31 Kullanıcıların parktaki tasarı melekmanlarından memnuniyet durumu

Tasarı melekmanları	Çok memnun		Memnun		Fikri yok		Memnun değil		Hiç memnun değil	
	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%	Sıklık	%
Oyun elemanları	1	2	2	4	26	52	19	38	2	4
Oturma grupları	2	4	36	72	11	22	1	2	-	-
Döşeme kaplamaları	-	-	24	48	-	-	21	42	5	10
Aydınlatma elemanları	-	-	15	30	27	54	8	16	-	-
Çöp kutuları	1	2	46	92	-	-	3	6	-	-
Göl gelişler	1	2	26	52	8	16	14	28	1	2
Yaya yolu	1	2	38	76	-	-	11	22	-	-
Su elemanı	-	-	5	10	5	10	23	46	17	34
Yeşil alanlar	1	2	48	96	-	-	1	2	-	-
Tuvalet	4	8	34	68	-	-	10	20	2	4

Parkta bulunan tasarı melekmanlarından kullanıcıların memnuniyet durumu; oyun elemanları, oturma grupları, döşeme kaplamaları, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, göl gelişleri, yaya yolu, su elemanları, yeşil alanlar ve tuvalet olarak 10 başlık altında incelenmiştir.

Buna göre kullanıcıların; *oyun elemanlarından* %52'sinin fikrini olmadığını, %38'inin memnun olduğunu ve %4'er oranlarının memnun ve hiç memnun olmadığını, *oturma gruplarından* %72'sinin memnun, %22'sinin memnun olmadığını, %4'nün

ise çok memnun olduğu, *döşeme kaplamalarından* %48'nin memnun, %42'sinin memnun olmadığı, %10'un ise hiç memnun olmadığı, *aydınlatma elemanlarından* %54'nün fikrinin olmadığı, %30'nun memnun olduğu, %16'sının memnun olmadığı, *çöp kutularından* %92'sinin memnun, %6'sının memnun olmadığı, %2'sinde çok memnun olduğu, *gölgeleklerden* %52'sinin memnun, %28'nin memnun olmadığı, %16'sının fikri olmadığı, *yaya yolundan* %76'sının memnun, %22'sinin memnun olmadığı, %2'sinin çok memnun olduğu, *su elemanından* %46'sının memnun olmadığı, %34'nün hiç memnun olmadığı, %10'arlık oranlarla memnun oldukları ve fikirlerinin olmadığı, *yeşil alanlardan* %96'sının memnun, %2'sinin çok memnun, %2'sinin memnun olmadığı, *tuvaletlerden* %68'nin fikrinin olmadığı, %20'sinin memnun olmadığı, %8'nin memnun olduğu belirlenmiştir.

Tüm bu sonuçlar kullanıcıların genel olarak parktan memnun olduklarını göstermektedir. Kullanıcıların yeşil alandan memnun olmalarına karşın, parkın yerleşim alanının arasında küçük bir alanda sıkışmış olması nedeniyle, gelişmesine imkan olmasından memnun değildir. Ayrıca parkta, tasarımelemanlarında da bir takım eksiklikler bulunmaktadır. Özellikle parktaki mevcut çocuk oyun alanının bakımsızlığı ve elemanlarının yetersizliği, parktaki en büyük eksikliklerdir. Bunun dışında parkta su elemanı eksikliği de mevcuttur. Bu elemanların eksikliği nedeniyle park kullanıcı kaybetmektedir.

Tablo 5.3.3.32 Kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler

Rahatsız Edici Faktörler	Sıklık	%
Toz	1	2
Çöpler	2	4
Gürültü	13	26
Hava Kirliliği	2	4
Tasarım Yetersizliği	6	12
Otopark sorunu	15	30
Kullanıcı yoğunluğu	8	16
Diğer	3	6
Toplam	50	100

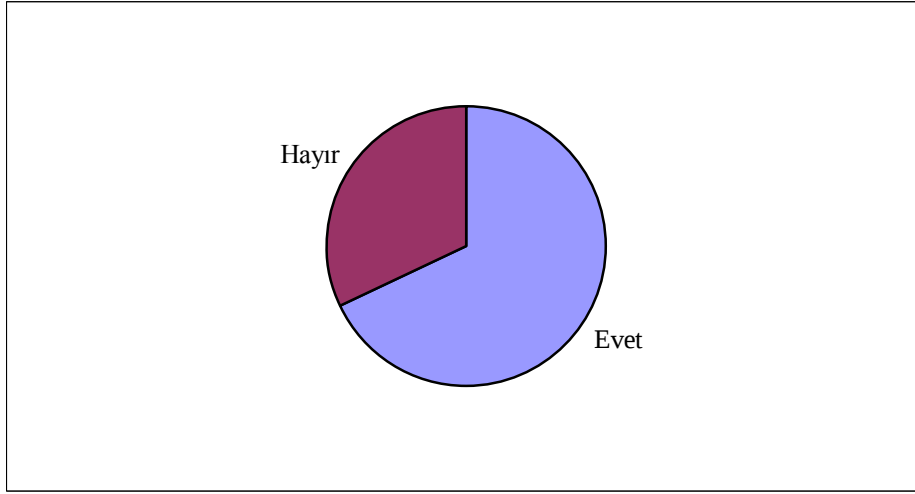
Şekil 5.3.3.18 Kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler

Kullanıcılara bireysel olarak parktaki rahatsız edici faktörler sorulduğunda; %30'luk bir oranla otopark sorunun ilk sırada yer aldığı, %26'lık oranla gürültünün ve %16'lık oranda kullanıcı yoğunluğunun rahatsız edici bulunduğu tespit edilmiştir.

Doğancılar parkı yerleşim birimi içinde, dar bir alanda yer aldığı için, parka ait özel bir otopark bulunmamaktadır. Bu da parkta insanları rahatsız eden en büyük faktördür. Kullanıcıların otopark ihtiyacı için, parka yakın uygun bir alanın otopark olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Park genel olarak sessiz sakin olmasına karşın, mevcut çocuk oyun bahçesi kullanımı nedeniyle bazı kullanıcılar çocukların gürültüsünden rahatsız olmaktadır. Park ayrıca hemen yanından geçen taşıt yolu nedeniyle de gürültüye maruz kalmaktadır. Parkı, trafik gürültüsünden koruyacak, yeşil bir bantın düzenlenmesi gerekmektedir. Parkta kullanıcıları rahatsız eden tüm bu faktörler gözönüne alınarak yeni planlamalar getirilmelidir.

Tablo 5.3.3.33 Parktaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu

Yeşil Alan Bakım	Sıklık	%
Evet	34	68
Hayır	16	32
Toplam	50	100

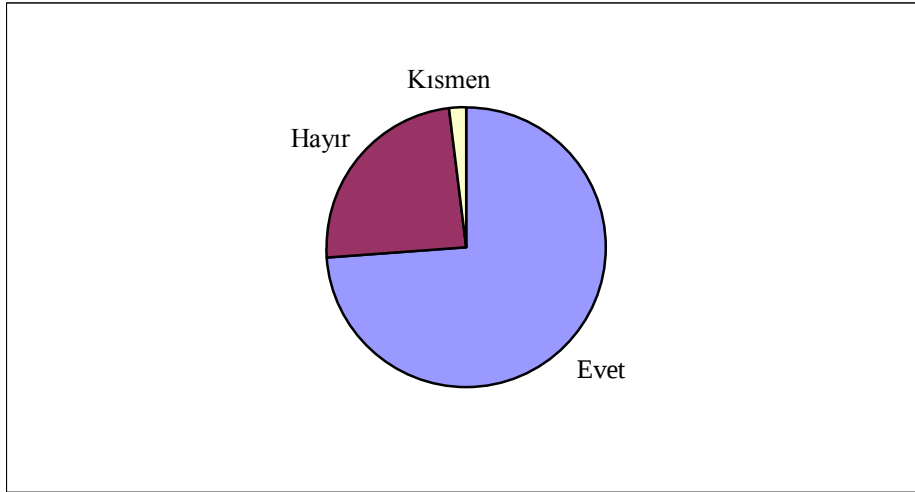
Şekil 5.3.3.19 Parktaki yeşil alan bakımının yeterliliği durumu

Parktaki yeşil alan bakım yeterli mi sorusuna % 68'lik bir oran yeterli yanıtını vermiştir.

Parkta çok fazla kullanıcı yoğunluğu bulunmaktadır. Kullanıcılar genel olarak parkta çok zaman geçirmektedir, bu da insanların beklentilerini etkilemektedir. Dolayısıyla park, çok fazla bakımlı olmasına karşın insanlar bu duruma önem vermedikleri için sonuç olumlu olarak çıkmıştır.

Tablo 5.3.3.34 Kullanıcıların parkı temiz bulma durumları

Parkın Temizliği	Sıklık	%
Evet	37	74
Hayır	12	24
Kısmen	1	2
Toplam	50	100

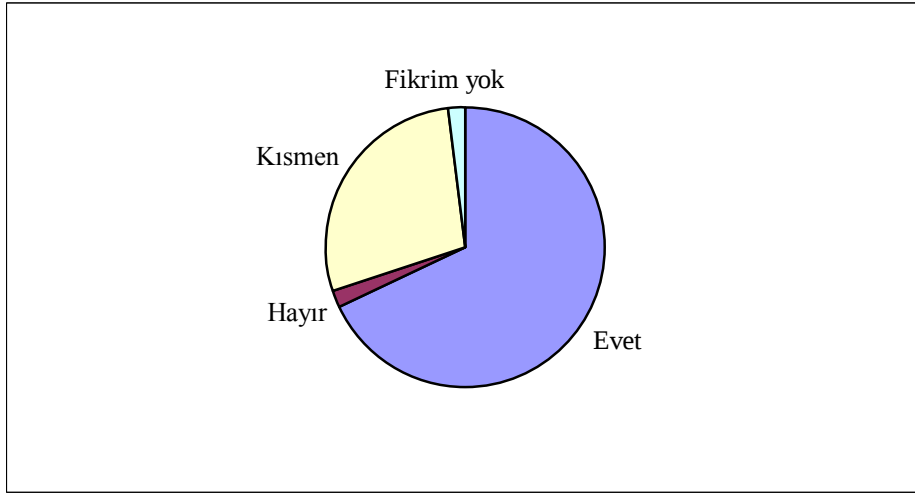
Şekil 5.3.3.20 Kullanıcıların parkı temiz bulma durumları

Parkı temiz buluyor musunuz sorusuna % 74 oranındaki kullanıcı evet cevabını verirken, % 24'ü hayır demiş, % 2'lik düşük bir oran ise parkı kısmen temiz bulduğunu ifade etmiştir.

Parkın temizliğine dair sorulan sorulara verilen cevaplar sonucunda da, yeşil alanların bakımında olduğu gibi, kullanıcıların park temizliğinden memnun oldukları görülmektedir. Bu sonuçta da insanların beklentileri rol oynamaktadır.

Tablo 5.3.3.35 Kullanıcıların parkta kendini güvende hissetme durumu

Parktaki Güven Hissi	Sıklık	%
Evet	34	68
Hayır	1	2
Kısmen	14	28
Fikri yok	1	2
Toplam	50	100

Şekil 5.3.3.21 Kullanıcıların parkta kendini güvende hissetme durumu

Parkın güvenliğini belirlemek amacıyla sorduğumuz parkta kendinizi güvende hissediyor musunuz sorusuna kullanıcıların % 68'i evet derken, % 28'i kısmen kendisini güvende hissettiğini belirtmiştir. % 2'si güvenli bulmazken, % 2'si de fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Doğancılar Parkı Anket Sonuçlarının Genel Değerlendirmesi:

Parkların kullanımı ve kullanıcıların park ile ilgili görüşlerini almak üzere, Doğancılar parkında yapılan anketlerde sorulan sorulara göre yapılan değerlendirilmede aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Doğancılar parkı, Üsküdar ilçe merkezinde yer alan, genel olarak sadece bulunduğu çevreye hizmet veren bir semt parkıdır. Doğancılar parkı, barındırdığı fonksiyonlar ve kullanıcı profili açısından da semt parkı tanımları ile uyumaktadır.

Kullanıcıların Doğancılar parkını tercih etme sebeplerinin başında yakınlık kriteri gelmektedir. Park, bunun yanı sıra alışkanlık, sessizlik ve sakinlik kriterleri ile de kullanıcı almaktadır. Bu da, Doğancılar parkının, birkaç mahalleye hizmet verebilen, dinlenme, eğlenme ve kolay ulaşılabilirliği veren semt parkı tanımları ile bağdaştığını göstermektedir.

Park kullanıcılarının % 54'ü Üsküdar ilçesinde yaşayanlardan oluşmaktadır, bu da parkın tercih edilme sebeplerinin başında gelen yakınlık kriteri ile paralellik göstermektedir.

Doğancılar parkı, ilçe merkezi nde yer alması nedeni ile kullanıcıların %48'i yaya olarak parka ulaşmakta olup, daha çok hafta sonları ve öğleden sonraları parkı kullanmaktadırlar. Kullanıcılar parkta yoğunlukla 1-3 saat arasında vakit geçirmektedirler. Bu sonuçlar Doğancılar parkının, Üsküdar ilçesi merkezinde yürüme mesafesinde ve kolay erişilebilir bir konumda olduğunu göstermektedir.

Parktaki tasarım elemanlarından memnuniyet durumuna baktığımızda; kullanıcıların su elemanı, döşeme kaplamaları ve oyun elemanlarından memnun oldukları, bunun yanında ise oturma grupları, yaya yolları, çöp kutuları ve yeşil alanlardan memnun oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca parkın çeşitli özelliklerinden memnun olma durumuna baktığımızda; genel olarak kullanıcıların parkta memnun oldukları bir unsur olmadığı, bunun yanında bitkilendirme, çevre canlılığı, manzara ve sessizlikten memnun oldukları tespit edilmiştir.

Bununla birlikte, kullanıcılar çocuk oyun alanlarının, mevcut oturma alanlarının yetersizliği ve bakımsızlığından, ayrıca günün bazı saatlerindeki yoğunluktan, bunun yanı sıra her yaş grubuna hitap edecek donatıların olmasından yakınmaktadırlar. Bunların geliştirilmesi ve iyileştirilmesi beklerken, bunların yanında kafe, çay bahçesi gibi kapalı oturma alanları, spor alanları gibi donatıların da parkta yer almasını istemektedirler.

Kullanıcıların bu beklentileri, sent parkında olması gereken donatılardır. Bu talepler doğrultusunda yapılacak uygulamalar sonucunda Doğancılar parkı, sent parkı niteliğini arttırarak, kullanıcıların memnuniyetleri doğrultusunda daha etkin kullanıma sahip olacaktır.

6. GENEL DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Bu çalışmada; açık mekanların kullanımı, kullanıcıların ihtiyaçları, yeşil alanların kullanımı, bu kullanımdan beklentileri ve memnuniyet derecelerinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, örnek olarak seçilen Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa koruları ile Doğancılar parkında yürütülen anket soruşturması aracılığı ile kullanıcıların ihtiyaçları, yeşil alanların kullanımı ve bu kullanımlardan beklentileri ve memnuniyet dereceleri saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada; ilçe'deki mevcut ve olması gerekli yeşil alan standartları karşılaştırılması olarak analiz edilmiştir. Üsküdar ilçesinin mevcut yeşil alanları tespit edilmiş ve yeşil dokusu ortaya konmuştur. Yeşil alanlarla ilgili olarak imar mevzuatında belirtilen standartların Üsküdar ilçesindeki planlarda ne ölçüde sağlanabildiği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Üsküdar ilçesinde, başka şehirlerden göç ederek şehre gelmiş ve ekonomik olarak orta ve orta üstü gelir gruplarının ağırlıkla bulunduğu bir yapı mevcuttur. İlçe'deki mevcut yeşil alan işlevlerinde, ilçenin sosyal yapısına ilişkin özelliklerin de göz önünde bulundurulması ve bunların yapılacak olan düzenlemelere yansıtılması gerekmektedir.

Üsküdar ilçesi, İstanbul'da en büyük koru ve yeşil alanlara sahip ilçelerinden birisi olduğu halde, mevcut yeşil alan miktarı standartlar bakımından yeterli değildir. Bu eksikliğin dışında ayrıca ilçede mevcut olan büyük korular, kent ölçeğinde hizmet vermesi ne rağmen, standartlarda Üsküdar ilçesinin yeşil alanı olarak gözükmektedir. Bu çalışmada Üsküdar'ın yeşil sistemi değerlendirilmesi sonucunda, esas olarak Üsküdar'lıların kullanımına yönelik yeşil alan, özellikle de semt parkı ve mahalle ölçeğinde park eksikliği tespit edilmiştir.

Korular ve semt parkının kullanımı ve kullanıcıların bunlarla ilgili görüşlerini almak üzere üç parkta yapılmış olan anketlerde, mevcut büyük yeşil alanları sadece Üsküdar'lıların kullandığı, bunlar Üsküdar ilçesi sınırlarında yer almasına karşın tüm İstanbul halkı tarafından kullanılıyor olduğu görülmüştür.

Üsküdar ilçesinde seçilen iki koru ve bir sent parkının kullanıcıları, kullanım biçimleri ve memnuniyet derecelerini saptamak için yapılan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Fethi Paşa korusu, Üsküdar ilçe merkezinde yer alan, kolay ulaşılabilir ve sahip bir korudur. 1980'lere kadar doğal olarak kalmış bir koru alanı iken, bu yıllarda doğal bitki örtüsü bozulmadan, peyzaj tasarımı yapılarak halkın kullanımına açılmıştır. Doğal güzelliği ve mevkisi nedeni ile yoğun kullanıcı almaktadır. Koru, güzel bir manzaraya sahiptir ve büyük bir alanda yer almaktadır.

Büyük Çamlıca korusu ise Üsküdar ilçe merkezinde yer almaktadır ve Fethi Paşa korusu gibi kolay ulaşılabilir değildir. Büyük Çamlıca korusu da doğal güzelliği ve sahip olduğu donatılar nedeniyle yoğun kullanıcıya sahiptir. Aynı zamanda güzel bir manzaraya sahiptir ve büyük bir alanda yer almaktadır.

Koruların kullanımı ve kullanıcıların korularla ilgili görüşlerini almak üzere korularda yapılmış olan anketler sonucunda; her iki koru kullanıcılarının, manzaradan çok memnun oldukları belirlenmiştir. Kullanıcılar iki korunun da yaya yolu ve döşemesinden de memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Korular doğal güzelliğe sahiptirler, kullanıcılar her iki korudaki yeşil alanlar ve bitkilendirme neden memnundurlar. Sadece Fethi Paşa korusunda tamamen mevcut bitki örtüsü kullanılmış olduğu için, burada insanlar özel bitki tasarımı yapılmasını beklemektedirler.

Ancak koruların, uzun süredir koruma altında tutulmuş büyük ağaç topluluğu, yollarla bölünmüş bir orman parçası veya yollarla bölünmüş bir parkın gezinti yeri olarak düzenlenmiş kapalı ağaçlık kısmı olmaları nedeniyle, Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa korularında özel bitki tasarımı yapılması uygun değildir, mevcut doğal bitki örtüsü korunmalı ve bakıma önem verilmalıdır.

Her iki koruda da en önemli memnuniyetsizlik kullanıcı yoğunluğundan kaynaklanmaktadır. Kullanıcılar mevcut donatıların yetersiz ve bakımsız olduğunu, ayrıca kullanıcı yoğunluğu nedeniyle bunun daha büyük bir sorun haline geldiğini belirtmiştir. Özellikle kapalı ve açık oturma alanları çok yetersiz bulunmaktadır.

Üsküdar ilçesinde ve aynı zamanda İstanbul genelinde sent parkı eksikliği bulunması nedeniyle özellikle Üsküdar ilçesindeki korular yoğun olarak

kullanılmaktadır. Bu yoğun kullanımı ise koruların genel anlamda olması gereken kullanımdan farklı bir şekilde kullanılmasına yol açmaktadır. Kullanıcılar ise genellikle eğitim düzeyleri yüksek olmasına rağmen, bu durumun bilincinde olmadığı için korularda, parklardan bekledikleri fonksiyonların yer almasını beklemektedirler.

Yeşil alanlar gibi ortak kullanım alanlarında, kullanıcı isteklerine cevap vermedikçe kadar önemli ise de kullanıcıların her isteğinin sağlanması uygun olmayabilir. Örneğin, her iki koru kullanıcılarının da beklentisi olan açık-kapalı oturma alanlarının geliştirilmesi, koru genel tanımı ve kullanımı açısından uygun değildir. Burada park-koru kullanımlarının ayırımının belirtilerek kullanıcıların bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Korularda genel olarak bakım ve temizlik ile tasarımlenmelerinin yetersizliği ve bakımsızlığı da memnuniyetsizlikler arasında yer almaktadır. Her iki korudaki mevcut çocuk oyun alanları ve elemanlarının bakımsız ve de yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Fethi Paşa korusunda yaya yolları arasında yer yer oyun ve spor elemanları bulunmaktadır. Bunun dışında iki adet bakımsız ve yetersiz spor alanı bulunmaktadır. Büyük Çamlıca korusunda ise spor alanı hiç bulunmamaktadır.

Korular, genel olarak gezinti yeri olarak düzenlenen yoğun ağaç gruplarından oluşan alanlar olarak tanımlanmaktadır. Buralarda, çocuk oyun alanları veya spor alanları gibi ortak kullanım alanları düşünülmelidir. Bunda da kullanıcıların park-koru ayırımının bilincinde olması ve hangi fonksiyonların hangi yeşil alanda olması gerekliliği konusunda bilgilerinin olması önemlidir.

Her iki koru, piknik alanı olarak da kullanılmaktadır. Her iki koruda da bu alanların ve oturma elemanlarının yetersiz ve bakımsız olduğundan şikayet edilmiştir.

Burada yine, kullanıcılar koruları park olarak algıladıkları için, bu alanlarda piknik alanı ve elemanlarının bakımlı olmasını beklemektedirler. Ancak koru tanımına dikkatle alındığında, koru alanlarının piknik alanı olarak kullanılması gerekliliği anlaşılmaktadır. Kullanıcıları ise bu doğrultuda bilinçlendirerek, koruların piknik alanı olarak kullanılmasına yönlendirme gerekmektedir.

Korularda su elemanı ve tuvaletlerin eksikliği ve bakımsızlığı da diğer memnuniyetsizlik nedenlerindendir. Ayrıca kullanıcılar, koruların güvenliğinden de

şikayetçidir, özellikle son zamanlarda artan kapkaç olaylarına korularda da rastlanıyor olması kullanıcıları rahatsız etmektedir.

Korular, zaten doğal ağaç toplulukları oldukları için yine diğer tasarımların elemanları gibi su elemanlarının da korularda önerilmesi uygun olmaktadır. Ancak koru bakım ve güvenliğinin çok iyi sağlanması korunun temizliği ve devamlılığı açısından da çok önemlidir.

Doğancılar parkı ise, bu korulardan farklı olarak daha küçük bir alanda fakat Üsküdar ilçe merkezinde bulunan, kolay ulaşılabilir bir parktır. Yukarıda bahsedilen korular kadar doğal güzelliğe ve manzaraya sahip değildir. Ancak yerleşme biriminin içinde yer aldığı ve İstanbul'un en eski parklarından birisi olduğu için kullanıcı almaktadır. Fakat Fethi Paşa ve Büyük Çamlıca koruları kadar yoğun kullanıma sahip değildir.

Yeşil alanların kullanımı ve kullanıcıların yeşil alanlarla ilgili görüşlerini almak üzere yapılmış olan anketler sonucunda; kullanıcıların Doğancılar parkından genel olarak memnuniyet duymadıkları tespit edilmiştir. Fethi Paşa ve Büyük Çamlıca da kullanıcılar yaya yolu ve döşeme kaplamasından memnunken, Doğancılar parkı yaya yolu ve döşemesinden kullanıcılar memnun değildir. Yaya yollarını fazla eğimli bulmaktadırlar.

Büyük Çamlıca ve Fethi Paşa koruları yaya yolu döşemelerini koru ortamına uygun olarak doğal taşlardan tercih edilmesi gerekirken, Doğancılar parkı yaya yolu döşemesi granit kaplamalar ile yapılabilir. Çünkü parktanında da belirtildiği gibi, parklar planlanarak düzenlenen açık alanlardır.

Doğancılar parkı yerleşim biriminin içinde dar bir alanda yer aldığı için güzel bir manzaraya sahip değildir. Korulardan farklı olarak Doğancılar parkında manzaradan da memnuniyetsizlik vardır. Ancak kullanıcılar, korularda olduğu gibi bu parkta da yeşil alan ve bitkilendirmenin bakımsızlığından şikayet etmektedirler.

Doğancılar parkında, kapalı oturma grubu bulunmadığı için insanların kafe, çay bahçesi gibi kapalı oturma alanları beklentileri bulunmaktadır. Parkta tasarımların elemanlarının yetersizliği ve bakımsızlığı, kullanıcıların en büyük memnuniyetsizliğini oluşturmaktadır. Parkta mevcut çocuk oyun alanı, sadece bir sıra halinde dizilmiş, birbirinden ayrı kum alanları içinde yer alan oyun

elemanlarından oluşmaktadır. Bu elemanlar son derece bakımsızdır ve yetersiz kalmaktadır.

Kullanıcılar, mevcut su elemanı ve tuvaletin bakımsız ve yetersiz olduğunu düşünmektedir. Ayrıca parkta güvenliğin yeterince sağlanmadığı düşünülmekte ve özellikle kullanıcıların parka verdiği hasarın kontrol altına alınması için görevli isteği bulunmaktadır. Doğancılar parkında piknik alanı bulunmamaktadır.

Doğancılar parkı, yerleşim merkezinin içinde yer aldığı için, güzel manzarası olan küçük bir alandır. Parkın çekiciliğini arttırmak için, içindeki aktiviteler çeşitlendirilmelidir. Parkta en belirgin sorun çocuk bahçesinin yetersizliği ve bakımsızlığıdır. Çocuk oyun alanında iyileştirme gerekmektedir. Ayrıca mevcut açık oturma alanlarının düzenlenerek, sayısının artırılması gerekmektedir. Parkta yeşil alan bakımına da daha fazla önem verilmelidir.

Yine parktanımı dikkate aldığımızda, Doğancılar parkı kullanıcıların beklentilerini karşılamak üzere tasarım elemanları ve fonksiyonlar iyileştirilmeli ve geliştirilmelidir. Parktaki tüm tasarım elemanlarının bakımına daha fazla özen gösterilmelidir. Çocuk oyun elemanlarının artırılması ve var olanların ise iyileştirilmesi kullanıcıların en büyük beklentilerindendir. Kullanıcıların beklentilerini gerçekleştirirken, bu isteklerinin park tanım çerçevesinde karşılanabileceği ne dair bilinçlendirilmeleri de çok önemlidir.

Sonuç olarak Üsküdar ilçesi sınırları içindeki bu üç yeşil alan için genel bir değerlendirme yapacak olursak; Fethi Paşa ve Büyük Çamlıca koruları Üsküdar ilçesinde bulunmasına karşın, sadece ilçeye değil, tüm İstanbul geneline hizmet veren birer koru olmaları nedeniyle daha yoğun bir kullanıma sahip oldukları görülmüştür. Doğancılar parkı ise daha çok ilçeye hizmet eden yerel bir park niteliğindedir. Bu nedenle kullanıcıların beklentileri daha farklı olmaktadır.

Üsküdar ilçesinde fazla sayıda koru ve park alanı yer almasına karşın, bu yeşil alanların çoğunun koru olması nedeniyle, bunlar sadece ilçeye değil, tüm İstanbul'un kullanımına açık alanlardır. Bu nedenle de yoğun kullanıma sahip olmakta ve insanların da koru alanlarını park gibi algılamalarına ve bu alanlarda olmaları gereken fonksiyonları beklentilerine ve koruların genel anlamda olması gereken kullanımdan (sessizlik, doğal güzellik vb), farklı şekillerde kullanımlarına (piknik alanı ile, çocuk oyun alanları için, spor alanları için vb) neden olmaktadır.

Bu da yine Üsküdar ilçesinde, ilçe halkının aktif kullanımına imkan veren yeni parkı ölçeğinde parkların sayı ve yeterlilik açısından artırılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Üsküdar ilçesi genelinde yapılan planlama çalışmalarında, yeşil alan standardını artıracak planlama çalışmaları yürütülmektedir. Bu planlama çalışmaları sırasında özellikle ilçe halkının daha aktif ve yoğun bir şekilde kullanabileceği parkların ve park donatılarının geliştirilmesine önem verilmektedir. Ancak bunların sadece geliştirilmesi yeterli olmayacaktır, aynı zamanda düzenli bakımlarının yapılmasıyla daha etkin kullanımlarının sağlanması gerekmektedir. Böylece yeşil alan standartları aktif kullanım olan yeşil alanlarla sağlanarak insanların aktif kullanıma yönelik olmayan korular daha az yoğun kullanılacaktır. Böylece korular korunarak geleceğe aktarılabilecektir.

KAYNAKLAR

- [1] **Aksoy, Y, 1994.** İstanbul'da Yeşil Alan Kullanımı Üzerine Bir Araştırma, Zuhuratbaba, Osmaniye ve Ataköy 7.-8. Kısmı Örneği, *Yüksek Lisans Tezi*, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [2] **Aksoy, Y, 2001.** İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi, *Doktora Tezi*, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [3] **Aktürk, D, 1992.** Kentsel Tasarımda Psikolojik Boyut, I. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu, MS.Ü, İstanbul
- [4] **Atın Yıllar, 1994-1999.** Üsküdar Belediyesi, İstanbul
- [5] **Arda, Z, 1997.** Geçmişten Günümüze Rekreasyon Anlayışı ve Son Dönem Park Anlayışının Kadıköy Kıyı Şeridinde Yer Alan Parklar Üzerinde İrdelenmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [6] **Atasoy, A, Turuthan, T, 1991.** Konut Yakın Çevresi Açık Alanların Kalite Sorunu, Kamu Mekânları Tasarım ve Kent Mobilyalar Sempozyumu I, MS.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [7] **Çelik Gülersoy, 1994.** İstanbul Ansiklopedisi, Cilt 2, Kültür Bakanlığı ve Türk Tarih Vakfı, İstanbul.
- [8] **Çetiner, A, 1991.** Şehircilik Çalışmalarında Donatımlıkları, İ. T. Ü. Baskı Aöltesi, İstanbul
- [9] **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 1994.** Cilt 7, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını
- [10] **Erde m N, 1994.** Tarihsel Süreç İçerisinde Konut Bahçelerinin İrdelenmesi ve İstanbul Örnekleri, İ. Ü. Dergisi, Sayı: 3-4, İstanbul
- [11] **Genli, R, 1990.** Konut Yakın Çevresi Açık Alanların Değerlendirilmesi ve İstanbul'dan Örnekler, *Yüksek Lisans Tezi*, İ. T. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- [12] **Gritlioğlu, C, 1991.** Şehirselen Mekân Ögeleri ve Tasarım, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Aöltesi, İstanbul
- [13] **Harvey, A, Hill, B R, 1989.** Explaining the Emotion People Experience in Suburban Parks, *Environment and Behavior*, Vol. 21, No. 3, pp. 323-345.
- [14] **Hutchison, R, 1987.** Ethnicity and Urban Recreation: Whites, Blacks and Hispanics in Chicago's Public Parks, *Journal of Leisure Research*, Vol. 19, No: 3, pp. 205-222

- [15] Jendrek, M P, 1988. Out door Recreational Needs Asses ments; The İ mportance of Drawing Two Samples from the Community, Journal of Leisure Research Vol. 20, No. 2 pp. 154-161
- [16] Joardar, S D, 1989. Use and İ mage of Neighborhood Parks a Case of Li mited Resources, Environment and Behavior, Vol. 21, No. 6 pp. 734-762
- [17] Karalı, S, 2001. Kentsel Mekan İ çerisinde Yer Alan Yeş il Alanların Değerlendirilmesi, İstanbul- Ümraniye Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [18] Nüfus Sayı m, 1980. Dİ. E. Yayın no: 914, 12 Eki m Ankara
- [19] Orlabaşı, A, 1997. Kentsel Yeş il Alan Düzenlemeleri ve Kırklareli Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İ. T. Ü. Fen Bili mleri Enstitüsü, İstanbul
- [20] Pamay, B, 1978. Kentsel Peyzaj Planlaması, İ. Ü. Orman Fakültesi Yayını, İstanbul
- [21] Pamay, B, 1979. Park ve Bahçe Sanatı, İ. Ü. Orman Fakültesi Yayını, İstanbul
- [22] Harlama Raporu, 1995. Üsküdar Harlama Müdürlüğü, İstanbul
- [23] Rager, A N, Wentworth, W R, 1978. Urban Park Evaluation, Environmental Design Evaluation, Plenum Press, N Y. and London.
- [24] Schroeder, H, Anderson, L M, 1984. Perception of Personal Safety in Urban Recreation Sites, Journal of Leisure Research, Second Quarter. Pp. 179-196.
- [25] Sıvalıoğlu, P, 1997. Kadıköy İl çesi ndeki Semt Parkları ve Sahil Dolgu Alanlarından Kullanıcıların Memnuniyet Dereceleri nin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İ. T. Ü. Fen Bili mleri Enstitüsü, İstanbul
- [26] Suher, H, Orlakçı, M, 1997. Semt Parkları Planlama- Düzenleme İlkelerinde Yeniden Yapı lannın Önerisi, Yapı Dergisi, Nisan
- [27] Tantan, B, 1996. Açık Mekan Kullanımı ile Kullanıcı İsteklerinin İ rdelenmesi, Kuruçeş me Cemil Topuzlu Kıyı Parkı Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İ. T. Ü., İstanbul
- [28] Uzunoglu, H, 1994. Kentsel Mekan Karakterinin Yapı sal- Çevre- Meydan Etkileş imi Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İ. T. Ü., İstanbul
- [29] Üsküdar Belgeseli, 2000. Üsküdar Belediyesi, İstanbul
- [30] Üsküdar Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2001. İstanbul

- [31] **Yaltınk, E, Efe, A, Uzun, A, 1997.** Tarih Boyunca İstanbul'un Park Bahçe ve Koruları Egzotik Ağaç ve Çalıları, İsfalt Yayını, No: 4, İstanbul
- [32] **Yıldızca, A C, 1982.** Kenysel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği, *Doçentlik Tezi*, İ. T. Ü Mimarlık Fakültesi, İstanbul
- [33] **Yıldızca, A C, 1984.** Son 25 Yılda Yeşil Alanlara Değın Planlama ve Uygulamaya Sorunları, Şehirciliğın Son 25 Yılı Semineri, İ. T. Ü Mimarlık Fakültesi, İstanbul

EK 1 - BÜYÜK ÇAMLI CA KORUSU FOTOĞRAFLARI

EK 2 - FETHİ PAŞA KONUSU FOTOĞRAFLARI

EK 3 - DOĞANCI LAR PARKI FOTOĞRAFLARI

EK4

EK4

EK4

EK4

EK4

EK 5 - Üsküdar İlçesi Mevcut Yeşil Alan Haritası

Ek 6 - BÜYÜK ÇAMLI CA PARKI, DOĞANCI LAR PARKI ve FETHİ PAŞA KONUSUNDA ALAN ARAŞTIRMASI NDA KULLANILAN ANKET FORMLARI

Kişisel Bilgiler:

- 1- Anket yapılan kişinin cinsiyeti?
1) Kadın 2) Erkek
- 2- Yaş grubunuz?
1) 0 - 14 2) 15 - 24 3) 25 - 34 4) 35 - 44
5) 45 - 60 6) 60 üstü
- 3- Medeni haliniz?
1) Evli 2) Bekar 3) Dül
- 4- Çocuğunuz var mı?
1) Var Sayısı: 2) Yok
- 5- Eğitimidurumunuz?
1) Hiç okumamış 4) Ortaokul 7) Yüksek lisans
2) Okur - yazar 5) Lise ve dengi okulu 8) Diğer
3) İlkokul 6) Üniversite
- 6- Mesleğiniz nedir?
1) Öğrenci 4) Mimar - mühendis 7) İşsiz
2) Emekli 5) Ev hanımı 8) Memur
3) Serbest meslek 6) İşçi 9) Diğer
- 7- Gelir grubunuz?
1) Üst gelir grubu 3) Orta gelir grubu 5) Düşük gelir grubu
2) Orta üstü gelir grubu 4) Orta altı gelir grubu

Öturalan Sente ve Kullanım Sıklığına İlişkin Bilgiler:

- 8- Kaç senedir İstanbul'da yaşıyorsunuz?
1) 5 yıldan az 2) 6 - 10 yıl 3) 11 - 15 yıl 4) 16 - 20 yıl
5) 20 yıldan fazla
- 9- Hangi sente oturuyorsunuz?
1) Parkın bulunduğu sente 3) Ümraniye 5) Beykoz
2) Üsküdar 4) Kadıköy 6) Beşiktaş

10- Hafta sonunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz? (Lütfen en fazla üç tercihi nizi numaralayınız. Önek: 1,2,3)

1) gezerek	6) kursa giderek
2) spor yaparak	7) kültürel aktivitelere katılarak
3) evde dinlenerek	8) parklara giderek
4) evde çalışarak	9) eş dost ziyaretine giderek
5) mesaiye kalarak	10) hobileri nle meşgul olarak

11- Buraya hangi araçla geliyorsunuz?

1) Özel oto	3) Motosiklet	5) Minibüs
2) Otobüs	4) Yaya	6) Diğer

12- Eğer özel oto ile geliyorsanız arabamızı nereye park ediyorsunuz?

1) Özel otoparka	2) Kaldırmüstüne

13- Burayı en çok hangi mevsim kullanıyorsunuz?

1) İlkbahar	2) Yaz	3) Sonbahar	4) Kış

14- Burayı en çok hafta içi ni, hafta sonu mu kullanıyorsunuz?

1) Hafta içi	2) Hafta sonu

15- Buraya ne sıklıkta geliyorsunuz?

1) Her gün	3) Haftada bir	5) Ayda bir defa
2) Haftada birden fazla	4) Ayda iki üç defa	6) İki üç ayda bir

16- Günün hangi saatlerinde burada olmayı tercih ediyorsunuz?

1) 8 - 11	2) 11 - 14	3) 14 - 17	4) 17 - 20	5) 20 den sonra

17- Parka her istediğinizi zaman kolayca ulaşıyor musunuz?

1) evet	2) hayır

18- Bu parkta kaç saat vakit geçiriyorsunuz?

1) Bir saatten az	2) 1 - 3 saat	3) 3 - 5 saat	4) 5 saatten fazla

Ziyaretçilerin Tercih - Memnuniyet ve Şikayetlerine İlişkin Bilgiler:

19- Bu parka hangi amaçla geliyorsunuz? (Lütfen en fazla 3 tercihi nizi numarayla sıralayınız. Önek: 1,2,3)

1) Yürümek	5) Etkinlik yapmak	9) Balık tutmak
2) Dinlenmek	6) Gezip görmek	10) Geçiş amaçlı
3) Spor yapmak	7) Manzara seyretmek	11) Çocuk bahçesi için
4) Hava almak	8) Okumak	12) Diğer
- (doğa ile yakınlık)

20- Bu parka ki m nle gel d n z?

1) Yalnız	3) Aileyle	5) Akrabayla
2) Komşularla	4) Arkadaşlarla	6) Diğer

21- Bu parkı terci h et ne sebebi n z nedir?

1) Yakın ol du ğu için	6) Çeşitli zevk ve isteklere yanıt ver di ği için
2) Aışkın ol du ğu mi için	7) Sakin ve sessiz ol du ğu için
3) Bakı n n ol du ğu için	8) Hareketli ve eğlenceli bir ortam ol du ğu için
4) Doğal güzelli ği için	9) Tavsiye, narak etti ği mi için
5) Deniz havası al naki için	10) Nedeni yok, rastlantı

22- Bu parkta bul unan tasarım ele manları ndan ne ölçüde ne mmunsunuz?

	Çok M mmun	M mmun	H kri Yok	M mmun De ğil	H ç M mmun De ğil
1) Oyun ele manları	()	()	()	()	()
2) O ur na grupları	()	()	()	()	()
3) Döşe ne kapla nal arı	()	()	()	()	()
4) Aydınlat na ele manları	()	()	()	()	()
5) Çöp kut ul arı	()	()	()	()	()
6) Göl gelikler	()	()	()	()	()
7) Yaya yolu	()	()	()	()	()
8) Su ele manı	()	()	()	()	()
9) Kıyı yürüyüş alanı	()	()	()	()	()
10) Yeşil alanlar	()	()	()	()	()
11) WC	()	()	()	()	()

23- Bu parkın çeşitli özelli kleri nden ne ölçüde ne mmunsunuz?

	Çok M mmun	M mmun	H kri Yok	M mmun De ğil	H ç M mmun De ğil
1) Manzara	()	()	()	()	()
2) Sessizlik	()	()	()	()	()
3) Çevre canlılığı	()	()	()	()	()
4) Etkilendir ne	()	()	()	()	()
5) Tasarı me le manları nın yer seçi ni	()	()	()	()	()
6) O opark	()	()	()	()	()

24- Si zi bu parkta rahatsız eden fakt örl er neler dir?

1) Toz	4) Gürültü	7) O opark sorunu
2) Çamur	5) Hava kirlili ği	8) Kullanıcı yoğunluğu
3) Çöpler	6) Tasarı myetersizli ği	9) Diğer

25- Bu parkta sizce yeşil alanların bakı m yeterli mi?

1) Evet	2) Hayır

26- Bu parkı temiz buluyor musunuz?

1) Evet 2) Hayır

27- Bu parkta kendinizi güvende hissediyor musunuz?

1) Evet 2) Hayır 3) Kısmen 4) Hiç mi yok

28- Bu parkta eksik bulduğunuz konular nelerdir?

.....

29- Bu parkta nelerin gelişmesini veya iyileştirilmesini beklersiniz?

.....

Yardıma olduğunuz için teşekkürler ...

ÖZGEÇMİŞ

1975 Gaziantep'te doğan Gülde m Canan Topalfakıoğlu ilk öğrenimini Gaziantep Kolej Vakfı Özel İlkokulunda tamamladıktan sonra 1993'te Gaziantep Anadolu Lisesi'nden mezun olmuştur. 1993 yılında, İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde başlamış olduğu lisans eğitimi 1997 yılında tamamlamıştır. Aynı yıl İ. T. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Peyzaj Planlama Programına başlamıştır.

Eki m 2001 de Üsküdar İlçesi Yeşil Alanlarının Yeterlilik Açısından İrdelenmesi konulu lisansüstü bitirme tezi ne başlamış ve halen devam etmektedir.